

อิทธิพลของอุณหภูมิและเวลาอบอ่อนที่มีผลต่อความแข็งของเหล็กคาร์บอน
สำหรับผู้เรียน

EFFECT OF ANNEALING TEMPERATURE AND TIME ON THE
HARDNESS OF WELDING LOW-CARBON STEELS

นายณัฐพล คงอินทร์ รหัส 48365170
นายเกรียงไกร โยเหลา รหัส 48365408

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
วันที่รับ..... 1.3.๒๕๕๓.....
เลขทะเบียน..... ๑๖๐๙๔๙๖.....
เลขเรียกหนังสือ..... ๗๔.....
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๘๖๓๔๒ ๒๕๕๒

ปริญญาในพนธน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมวัสดุ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2552

ใบรับรองโครงงานวิศวกรรม

หัวข้อโครงงานวิจัย

อิทธิพลของอุณหภูมิและเวลาอน่อ่อนที่มีผลต่อความแข็งของเหล็ก
คาร์บอนดำที่ผ่านการเชื่อม

ผู้ดำเนินงานวิจัย

นายลัชรพล คงอินทร์ รหัส 48365170

นายเกรียงไกร ใจเหลา รหัส 48365408

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ชุดีพรย์ ป่าໄเร

สาขาวิชา

วิศวกรรมวัสดุ

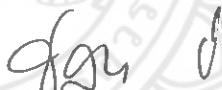
ภาควิชา

วิศวกรรมอุตสาหการ

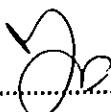
ปีการศึกษา

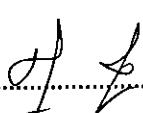
2552

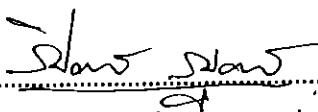
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติให้โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมวัสดุ

ที่ปรึกษาโครงงาน
(อาจารย์ชุดีพรย์ ป่าໄเร)

กรรมการ
(ดร.นพวรรณ ไม้ทอง)

กรรมการ
(อาจารย์กฤษณา พูลสวัสดิ์)

กรรมการ
(อาจารย์ศิริกาญจน์ ขันสันติทิพย์)

กรรมการ
(อาจารย์ปิยันนท์ นุญาพัชกุม)

หัวข้อโครงงานวิจัย	อิทธิพลของอุณหภูมิและเวลาอบอ่อนที่มีผลต่อความแข็งของเหล็กการ์บอนต์ต่ำที่ผ่านการเชื่อม			
ผู้ดำเนินงานวิจัย	นายณัฐพลด กองอินทร์	รหัส	48365170	
	นายเกรียงไกร โยเหลา	รหัส	48365408	
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ชุดีพร์ ป่าໄร์			
สาขาวิชา	วิศวกรรมวัสดุ			
ภาควิชา	วิศวกรรมอุตสาหการ			
ปีการศึกษา	2552			

บทคัดย่อ

ในกระบวนการเชื่อมโดยทั่วไปนิยมใช้ความร้อนเพื่อใช้ในการเชื่อมประสานของโลหะ ซึ่งความร้อนจะได้จากการอาร์คด้วยกระแสไฟฟ้าและผลจากความร้อนกีเกิดผลเสียตามมา เช่น เกิดความเครียดสูง เนื่องจากการเชื่อมจะได้ความร้อนเฉพาะจุด ทำให้เกิดการยึดเหน็บของโลหะแตกต่างกัน และทำให้ความหนาแน่นของวัสดุลดลง ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเชื่อมเหล็กการ์บอนต์ด้วยการเชื่อมได้ผลลัพธ์จากนั้นนำชิ้นงานไปอบอ่อนเพื่อทำลายความเครียดภายในชิ้นงานโดยทำการอบที่ อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 30, 45 และ 60 นาที จากนั้นทำการศึกษาโครงสร้างขุลภาคบริเวณเนื้อที่นี่ บริเวณกระแทบร้อน บริเวณเนื้อเชื่อม และบริเวณแนวหลอมละลาย ด้วยกล้องจุลทรรศน์แสง (Light Microscope : LM) และทดสอบความแข็งแบบร่องเบลสเกล特 B ผลปรากฏว่า ที่เวลาการอบอ่อนเท่ากันเมื่ออุณหภูมิการอบอ่อนสูงขึ้น ค่าความแข็งลดลง นอกจากนี้บริเวณแนวขังพนว่าแนวหลอมละลายซึ่งกรณีลักษณะเรียวขาว (Columnar grain) พบรการเกิดผลลัพธ์ใหม่ (Recrystallization) โดยที่อุณหภูมิการอบอ่อนต่ำมีอัตราการเกิดผลลัพธ์ใหม่ต่ำกว่า อัตราเกิดผลลัพธ์ใหม่ เมื่อบที่อุณหภูมิสูง

จากการทดลองพบว่าหากต้องการลดความแตกต่างความแข็งของชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมในบริเวณเนื้อเชื่อมและบริเวณกระแทบร้อน ควรนำชิ้นงานเชื่อมทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยการอบชิ้นงานที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลาในการอบ 60 นาที

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาในพันธุ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีซึ่งได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดีเยี่ยมจากอาจารย์ ชุดีพร ป่าไร่ ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และขอขอบคุณคุณครูช่างในภาควิชา วิศวกรรมอุตสาหการที่เคยช่วยเหลือแนะนำและอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการต่างๆ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางแก้ไข ทำให้ปริญญานิพนธ์บรรลุผลในระยะเวลาการศึกษาได้

ผู้จัดทำจึงได้ขอขอบคุณอาจารย์และผู้ที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือทุกท่านไว้ ณ ที่นี่ด้วยผู้จัดทำหลังเป็นอ่องอาจว่ารายจายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่นำไปศึกษาต่อและผู้สนใจพัฒนาด้านนี้ต่อไป

คณะผู้ดำเนิน โครงการวิศวกรรม
นายณัฐพล คงอินทร์
นายเกรียงไกร โยเหลา^๑
มีนาคม 2553

สารบัญ

หน้า	
ใบรับรอง โครงการวิศวกรรม.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	น
สารบัญรูป.....	ณ
 บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 เกณฑ์ชี้วัดผลงาน (Output)	1
1.4 เกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จ (Outcome)	2
1.5 ขอบเขตการทำโครงการ.....	2
1.6 สถานที่ในการดำเนินโครงการ.....	2
1.7 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ.....	2
1.8 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	2
 บทที่ 2 หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น	4
2.1 เหล็กกล้า.....	4
2.2 การเชื่อม.....	9
2.3 กรรมวิธีทางความร้อน.....	14
2.4 โครงสร้างจุลภาค.....	23
2.5 การทดสอบความแข็ง.....	26
2.6 การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค.....	28
 บทที่ 3 วิธีดำเนินโครงการ.....	33
3.1 การเตรียมชิ้นงานทดสอบ.....	33
3.2 ขั้นตอนการเตรียมชิ้นงานเพื่อทดสอบโครงสร้างจุลภาค.....	34
3.3 ขั้นตอนการทดสอบความแข็ง.....	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์.....	36
4.1 ผลการตรวจสอบโครงสร้างชุดภาคของขั้นงานเชื่อมที่ไม่ผ่านการอบรม.....	36
4.2 การวิเคราะห์โครงสร้างชุดภาคของขั้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบรม.....	38
4.3 การทดสอบความแข็งด้วยเครื่องทดสอบความแข็งแบบรีอคเวลสเกล B.....	53
4.4 การวิเคราะห์โครงสร้างชุดภาคบริเวณแนวหลอมละลาย.....	64
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการทดลอง.....	68
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	69
เอกสารอ้างอิง.....	70
ภาคผนวก ก.....	71
ภาคผนวก ข.....	73
ภาคผนวก ค.....	79
ประวัติผู้ดำเนินโครงการ.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แผนการดำเนินงาน.....	3
2.1 แสดงค่าการเกิดผลึกใหม่และอุณหภูมิในการหลอมตัว.....	20
4.1 อัตราเรื่องของบริเวณและโครงสร้างจุลภาคที่พนกพาหลังการเชื่อมไฟฟ้า.....	36
4.2 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	39
4.3 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	41
4.4 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	43
4.5 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	45
4.6 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	47
4.7 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	49
4.8 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	51
4.9 แสดงค่าความแข็งเคลือบของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	54
4.10 แสดงค่าความแข็งเคลือบของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	55
4.11 แสดงค่าความแข็งเคลือบของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 แสดงค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	58
4.13 แสดงค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	60
4.14 แสดงค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	61
4.15 แสดงค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	62
4.16 แสดงการเปรียบเทียบ โครงสร้างชุลภาคบริเวณแนวหลอนละลาย ที่กำลังขยาย 100 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ในเวลาและอุณหภูมิที่ต่างกัน.....	66
ก.1 แสดงส่วนผสมทางเคมีโดยทั่วไปของลวดเชื่อมโลหะ (เยอร์เซ็นต์)	72
ก.2 แสดงคุณสมบัติทางกลของลวดเชื่อมไฟฟ้า.....	72
ก.3 แสดงขนาดของลวดเชื่อมและช่วงกระแสไฟฟ้าในการเชื่อม.....	72
ข.1 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์.....	74
ข.2 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที.....	74
ข.3 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที.....	75
ข.4 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที.....	75
ข.5 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที.....	75
ข.6 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที.....	76
ข.7 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ข.8 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที.....	76
ข.9 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที.....	77
ข.10 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที.....	77
ข.11 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที.....	77
ข.12 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที.....	78
ข.13 แสดงค่าความแข็งที่วัสดุได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที.....	78

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 แผนภูมิสันดุลเหล็กการ์บอน.....	5
2.2 โครงสร้างชุดภาคของเหล็กกล้าที่มีปริมาณการ์บอนต่างๆ	
ก. เฟอร์ไรต์ 0.0 เปอร์เซ็นต์การ์บอน	
ข. เฟอร์ไรต์ + เพริลไลด์ 0.40 เปอร์เซ็นต์ การ์บอน	
ค. เพริลไลด์ 0.77 เปอร์เซ็นต์ การ์บอน	
ง. เพริลไลด์ + ซีเมนタイトที่ขอมกรน 1.4 เปอร์เซ็นต์การ์บอน	
จ. ออสเทนไนต์	6
2.3 แสดงตัวอย่างชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะในกลุ่มเหล็ก โดยตัวเลขระบุถึงเปอร์เซ็นต์การ์บอนของเหล็ก.....	7
2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์การ์บอนในเหล็กกับปริมาณ โครงสร้างชุดภาค (เฟอร์ไรต์ เพริลไลด์ และซีเมนタイト) ที่จะปรากฏในเหล็กนั้น รวมทั้งสนับปิดเชิงกล และ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเหล็กที่มีเปอร์เซ็นต์การ์บอนนั้นๆ	8
2.5 แสดงถึงวิธีการเริ่มต้นอาร์คแบบ楷.....	10
2.6 แสดงถึงวิธีการเริ่มต้นอาร์คแบบขีด	11
2.7 แสดงขั้นตอนการเผ็งตัวและการเกิดผลึกกิ่ง ไปข่องแนวเชื่อม	11
2.8 แนวการเย็บตัวของแนวเชื่อม	12
2.9 แสดงการเชื่อมที่มีผลกระทบต่อความแข็งของแนวเชื่อมและบริเวณใกล้เคียง:.....	13
2.10 แสดงการเกิดผลกระทบของการขึ้นรูปเย็นด้วยความด้านทันท่วงที ความแข็งความหนืด และขนาดเกรน	16
2.11 ภาพถ่ายโครงสร้างชุดภาคที่กำลังขยาย 75 เท่า โดยแสดงให้เห็นสภาพต่างๆ ของการเกิด ผลึกใหม่และการ トイของนาโนเกรนของทองเหลือง	
ก. ผ่านการขึ้นรูปเย็นมา 33 เปอร์เซ็นต์	
ข. เริ่มเกิดผลึกใหม่ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 วินาที จะเห็นเกรนขนาดเล็กเกิดขึ้น	
ค. การเกิดผลึกใหม่ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 4 วินาที	
ง. การเกิดผลึกใหม่โดยสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 8 วินาที	
จ. การ トイของเกรนเมื่อเวลาผ่านไป 15 นาที ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส	
ฉ. การ トイของเกรนเมื่อเวลาผ่านไป 10 นาที ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส.....	17

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.12 อิทธิพลของอุณหภูมิในการอบอ่อนที่มีผลต่อความด้านทานแรงดึง และ การยืดตัวของทองเหลืองผสม และขนาดของกรนที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเกิดการเรียงตัวใหม่การเกิดหลักใหม่และการ โคลของขนาดเกรน.....	18
2.13 ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิในการเกิดหลักใหม่กับเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปเย็น แสดงให้เห็นเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปเย็นต่ำสุดที่สามารถทำให้เกิดหลักใหม่.....	19
2.14 แสดงการเกิดการ โคลของขอบเกรนโดยการเพรช่องอะตอน.....	21
2.15 ภาพแสดงความสัมพันธ์ของขนาดเกรนและระยะเวลาในการเกิด การ โคลของขนาดเกรนของทองเหลืองที่อุณหภูมิต่างๆ.....	22
2.16 ลักษณะ โครงสร้างเฟอร์ไรต์.....	23
2.17 ลักษณะ โครงสร้างชีเนนไทร์แบบตาข่าย.....	24
2.18 แสดง โครงสร้างเฟอร์ไรต์ในเหล็กกล้าส่วนผสม 0.75 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน.....	25
2.19 ลักษณะ โครงสร้างนาร์เทนไไซต์.....	25
2.20 เครื่องทดสอบความแข็งแบบบรีอกเวล.....	26
2.21 ขนาดของแรงดึงที่กระทำต่อผิวทดสอบ.....	27
2.22 ลักษณะของกล้องจุลทรรศน์แบบที่ใช้สำหรับงาน.....	28
2.23 หลักการทำงานของกล้องจุลทรรศน์แบบที่ใช้สำหรับงาน.....	29
2.24 ลักษณะสำหรับงานที่ต้องกลับไปบังลงส์ขายทำให้เกิดภาพ โครงสร้างของชิ้นงาน	30
2.25 ลักษณะการหุ้นชี้นตรวจสอบด้วยเรซิน.....	31
2.26 ลักษณะแนวทางการขัดชิ้นตรวจสอบลักษณะเป็นตาราง.....	32
3.1 แสดงบริเวณจุดทดสอบในการทดสอบความแข็ง.....	34
4.1 โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ขึ้นไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กำลังขยาย 200 เท่า.....	37
4.2 แสดงตำแหน่งต่างๆ บนชิ้นงานทั้ง 5 ชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมไฟฟ้าแบบลวดเชื่อมหัวมอลลีค์ A. บริเวณเนื้อพื้น B. บริเวณกระทนร้อน C. บริเวณกลางเนื้อเชื่อม D. บริเวณกระทนร้อน E. บริเวณเนื้อพื้น	53
4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเกลี่ยของชิ้นงานเชื่อมกับหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	54

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	55
4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส.....	57
4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	59
4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	60
4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	61
4.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งแกร่งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที.....	63
ก.1 แสดงตำแหน่งวัดค่าความแข็งของเหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ ภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์.....	74
ก.1 ก.1 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงาน ที่ขังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ กำลังขยาย 200 เท่า.....	80
ก.1 ก.2 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	81
ก.1 ก.3 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	82
ก.1 ก.4 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	83
ก.1 ก.5 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	84
ก.1 ก.6 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที กำลังขยาย 200 เท่า.....	85
ก.1 ก.7 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	86

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
ก.8 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	87
ก.9 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	88
ก.10 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	89
ก.11 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	90
ก.12 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	91
ก.13 ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที ที่กำลังขยาย 200 เท่า.....	92

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงงาน

โดยทั่วไปในการใช้งานสำหรับการเชื่อมโครงสร้างเหล็กและเหล็กแผ่นบางๆ ในงานสร้างเรือ รถไฟ และยานยนต์ ที่ทำด้วยเหล็กหนาหรือเหล็กคาร์บอนค่า แต่เมื่อมีการเชื่อมทำให้ริเวณเชื่อม มีปริมาณคาร์บอนสูงเนื่องมาจากการรวมตัวกันของการบอนในเนื้อเหล็กกับลวด คือการให้ความร้อนจากลวดเชื่อมให้เกิดการอาร์คของเหล็กส่งผลให้เกิดการหลอมละลายของเหล็ก เมื่อยืนด้วยลงทำให้ริเวณรอยเชื่อมกับเนื้อพื้นโลหะมีความแตกต่างของอุณหภูมิกายนอกผิวและภายในผิว ส่งผลต่อโครงสร้างจุดภาคทำให้เหล็กที่ผ่านการเชื่อมแข็ง เปราะ และมีความด้านทานต่อการแตกกร้าวได้ดี หรือเรียกว่า ความเครียดตกถัง ซึ่งไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้งาน ดังนั้นเพื่อให้ชิ้นงานเหมาะสมต้องนำชิ้นงานดังกล่าวไปผ่านกรรมวิธีทางความร้อน โดยใช้วิธีการอบอ่อนโดยเดือกวิธีการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ (Incomplete Annealing)

สำหรับกระบวนการอบอ่อนไม่สมบูรณ์นี้ เป็นกระบวนการที่ทำให้ความแข็งของเหล็กลดลงในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อต่อความแข็ง อาทิ เช่น อุณหภูมิและเวลาในการอบชุบแน่นอนว่าถ้าการทำการอบชุบในวิธีดังกล่าวมีผลต่อต้นทุนและเวลาในการทำให้ชิ้นงานเหมาะสมกับการใช้งานในงานอุตสาหกรรม และเป็นการลดต้นทุนในการศึกษาวิธีการนี้ให้เหมาะสมกับขนาดความหนาและขนาดของเหล็กได้

ดังนั้นในการทดลองครั้งนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิและเวลาในการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ โดยทำการตรวจสอบโครงสร้างจุดภาคและความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงงาน

- 1.2.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความแข็งของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์

1.3 เกณฑ์ชี้วัดผลงาน (Output)

- 1.3.1 โครงสร้างจุดภาคของชิ้นงานเชื่อมของเหล็กคาร์บอนค่าภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์
- 1.3.2 ความแข็งของชิ้นงานเชื่อมของเหล็กคาร์บอนค่าภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์

1.4 เกณฑ์ที่วัดผลสำเร็จ (Outcome)

ผลของอุณหภูมิและเวลาในการอบอ่อนต่อโครงสร้างและความแข็งของชิ้นงานเชื่อมของเหล็ก
การอบอ่อนด้วยหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์

1.5 ขอบเขตการทำโครงการ

- 1.5.1 การอบอ่อนที่ใช้ในโครงการ คือ การอบอ่อนไม่สมบูรณ์
- 1.5.2 ชิ้นงานในการทดลองคือ เหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ ขนาด $2 \times 1/4 \times 1$ นิ้ว
- 1.5.3 อุณหภูมิที่ใช้ในการอบอ่อน 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส
- 1.5.4 เวลาในการอบชิ้นงาน 30, 45 และ 60 นาที
- 1.5.5 เชื่อมชิ้นงาน โดยใช้วิธีการเชื่อมความเชื่อมทุ่นฟลักซ์

1.6 สถานที่ในการดำเนินโครงการ

- 1.6.1 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชวิถี
- 1.6.2 ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชวิถี
- 1.6.3 อาคารปฏิบัติการภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชวิถี

1.7 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กรกฎาคม 51 - มกราคม 52

1.8 ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1.8.1 จัดทำข้อเสนอโครงการ
- 1.8.2 ศึกษาหาข้อมูล
- 1.8.3 ศึกษาโครงสร้างจุลภาค
- 1.8.4 นำมาวิเคราะห์และทดสอบความแข็ง
- 1.8.5 ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง
- 1.8.6 สรุปผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงาน

การดำเนินงาน	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1.จัดทำข้อเสนอโครงการ	↔	↔					
2.ศึกษาหาข้อมูล	↔	↔					
3.ศึกษาโครงสร้างจุลภาค		↔	↔				
4.นำแนวโน้มและทดสอบความแข็ง			↔	↔			
5.ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง					↔	↔	
6.สรุปผลการดำเนินงาน						↔	↔

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น

ในบทนี้จะอธิบายให้เห็นหลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการอ้างอิงการทดลองโดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

- 2.1 เหล็กกล้า
- 2.2 การเชื่อม
- 2.3 กรรมวิธีทางความร้อน
- 2.4 โครงสร้างจุลภาค
- 2.5 ทดสอบความแข็ง
- 2.6 ทดสอบโครงสร้างจุลภาค

2.1 เหล็กกล้า

เนื่องจากเหล็กบริสุทธิ์มีกำลังต้านทานกว่าที่จะนำไปใช้งานวิศวกรรมได้ จึงมีการเติมธาตุผสม (Alloying elements) เข้าไปในเนื้อเหล็ก เพื่อให้ได้คุณสมบัติตามที่ต้องการตามนิยามนั้น เราแบ่งเหล็กออกเป็น เหล็กกล้าและเหล็กหล่อ โดยอาศัยปริมาณการ์บอนที่ผสมอยู่ ก่อราก็อ เหล็กกล้าคือ เหล็กที่มีการ์บอนไม่เกิน 2.0 เปลอร์เซ็นต์ ถ้ามีการ์บอนมากกว่านี้จะเป็นเหล็กหล่อ สำหรับในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงเหล็กกล้า โดยทั่วไปแล้วเหล็กกล้าจะอยู่ในรูปของ เหล็ก+การ์บอน+ธาตุผสม+สารมลทิน ปริมาณเปลอร์เซ็นต์ของการ์บอนในเหล็กกล้านั้นจะมีตั้งแต่ 0.05 ถึง 1.40 เปลอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนัก เมื่อเปลอร์เซ็นต์ของการ์บอนสูงขึ้น กำลังวัสดุ (Strength) และความแข็ง (Hardness) ของเหล็กกล้าจะเพิ่มขึ้น แต่ความ延展性 (Ductility) ของเหล็กกล้านั้นจะลดลง

เราอาจจำแนกเหล็กกล้าออกໄປเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ เหล็กกล้าคาร์บอน (Plain carbon steels) และเหล็กกล้าผสม (Alloy steels)

2.2.1 เหล็กกล้าคาร์บอน (Plain carbon steels)

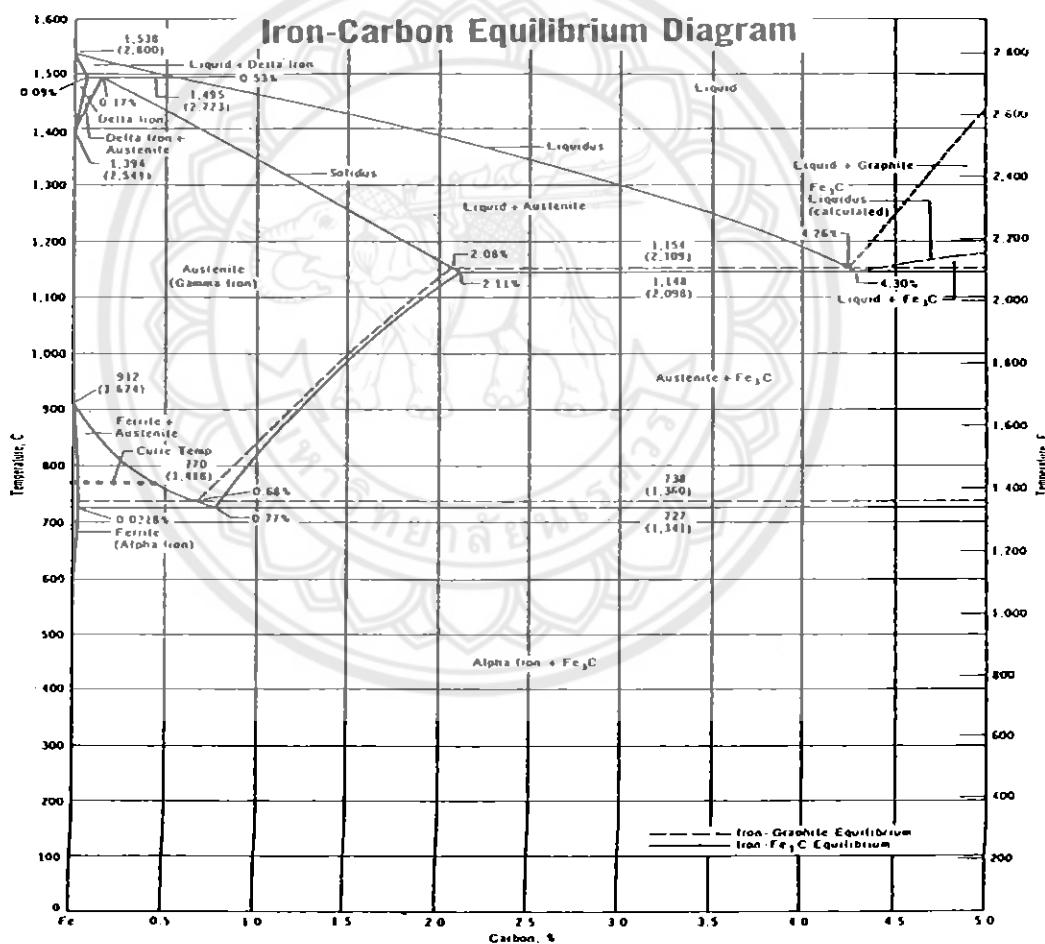
เหล็กกล้าคาร์บอน คือเหล็กกล้าที่มีการ์บอนเป็นธาตุผสมหลักและมีปริมาณธาตุผสมอื่นๆ อยู่ในปริมาณน้อย ตามนิยามของ AISI (American Iron and Steel Institute) จำกัดปริมาณธาตุผสมไว้ดังนี้ แมงกานีสไม่เกิน 1.65 เปลอร์เซ็นต์ ชิลลิกอนไม่เกิน 0.60 เปลอร์เซ็นต์ ทองแดงไม่เกิน 0.60 เปลอร์เซ็นต์ และปริมาณของฟอสฟอรัสรวมกับกำมะถันไม่เกิน 0.05 เปลอร์เซ็นต์ เราถือได้ว่า เหล็ก ชาตุкар์บอนเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อกุณสมบัติของเหล็กกล้าชนิดนี้ ธาตุผสมในเหล็กกล้าประเภทนี้ นอกจากคาร์บอนแล้วจะมีชิลลิกอนและแมงกานีส ส่วนกำมะถันและฟอสฟอรัสจะอยู่ในรูปของสารมลทิน เราแบ่งชนิดของเหล็กกล้าคาร์บอนตามเปลอร์เซ็นต์ของการ์บอนที่อยู่ในเนื้อเหล็กดังนี้คือ

2.2.1.1 เหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ (Low carbon steel) คาร์บอน < 0.25 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนัก

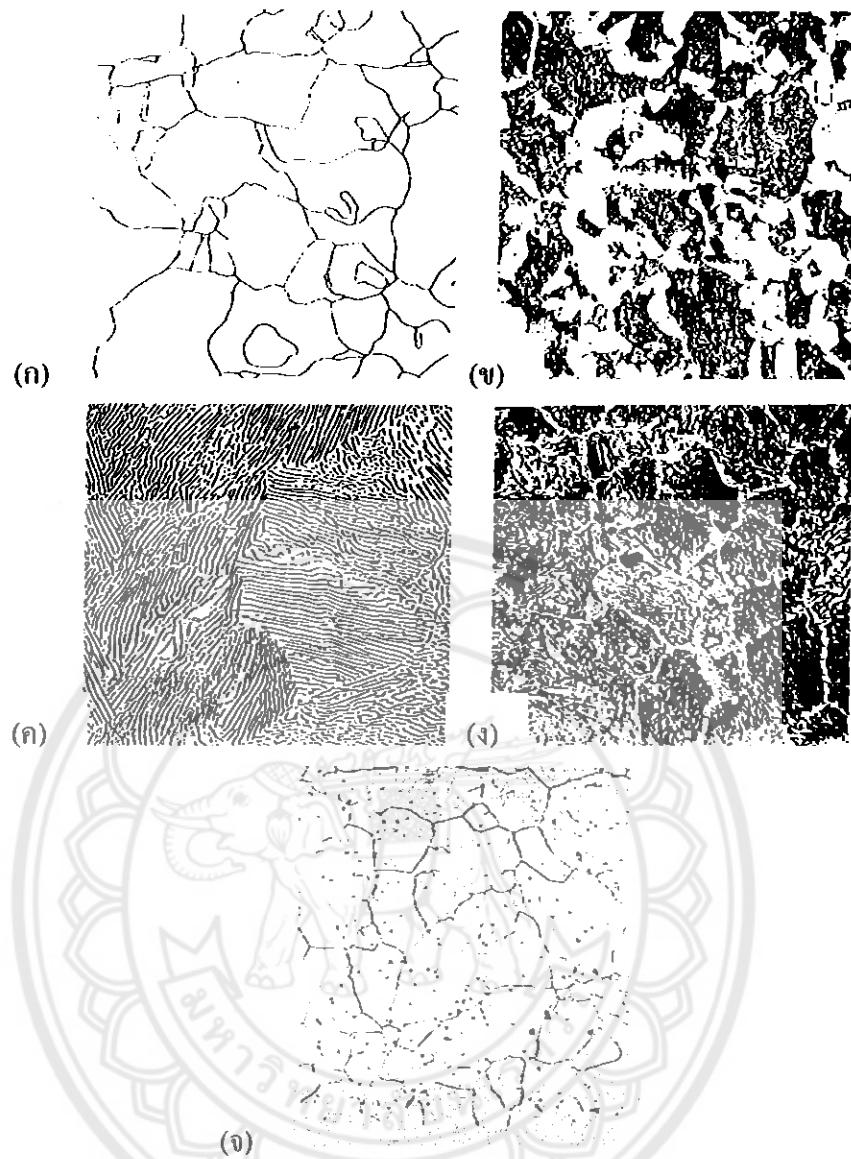
2.2.1.2 เหล็กกล้าคาร์บอนปานกลาง (Medium carbon steel) $0.25 \leq$ คาร์บอน > 0.45 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนัก

2.2.1.3 เหล็กกล้าคาร์บอนสูง (High carbon steel) $0.45 \leq$ คาร์บอน > 1.50 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนัก

โครงสร้างจุลภาคของเหล็กกล้าคาร์บอนจะขึ้นอยู่กับปริมาณของชาตุคาร์บอนที่ผสมอยู่เป็นหลัก และสามารถพิจารณาได้จากแผนภูมิสมดุลของเหล็กคาร์บอนดังในรูปที่ 2.1 และรูปที่ 2.2 ซึ่งแสดงโครงสร้างจุลภาคของเหล็กกล้าที่มีปริมาณคาร์บอนต่างๆ กัน

รูปที่ 2.1 แผนภูมิสมดุลเหล็กคาร์บอน [1]

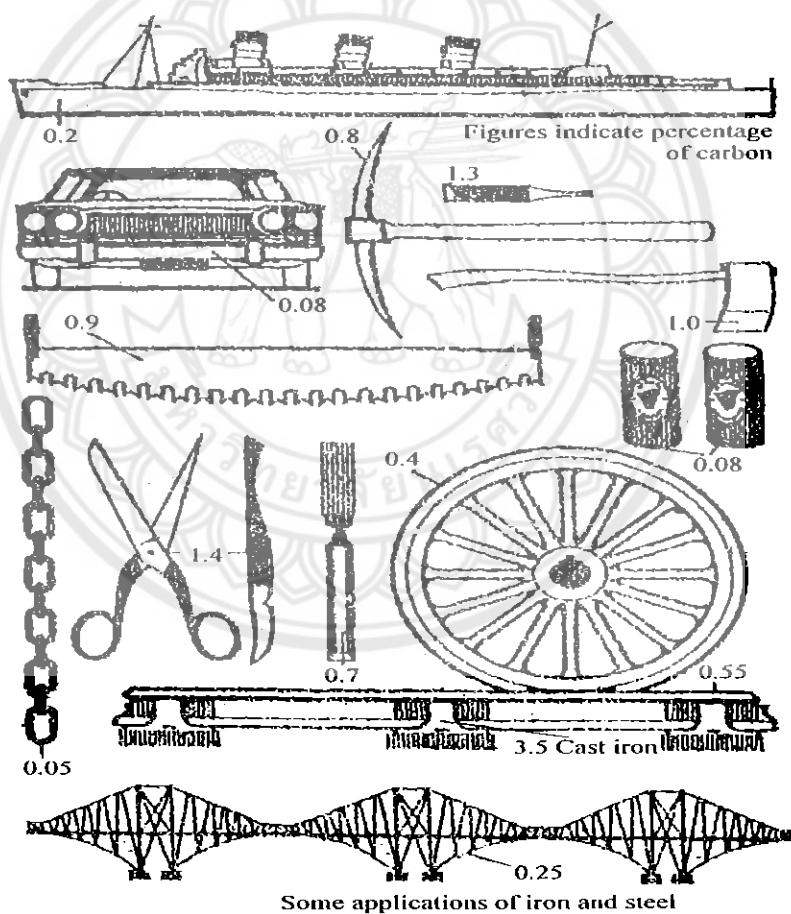
รูปที่ 2.2 โครงสร้างจุลภาคของเหล็กกล้าที่มีปริมาณคาร์บอนต่างๆ [1]

- (ก) เฟอร์ไรต์ 0.0 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน
- (ข) เฟอร์ไรต์ + เพริลไลต์ 0.40 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน
- (ค) เพริลไลต์ 0.77 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน
- (ง) เพริลไลต์ + ซีเมนタイトที่ขอบเกรน 1.4 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน
- (จ) օอสเทนไนต์

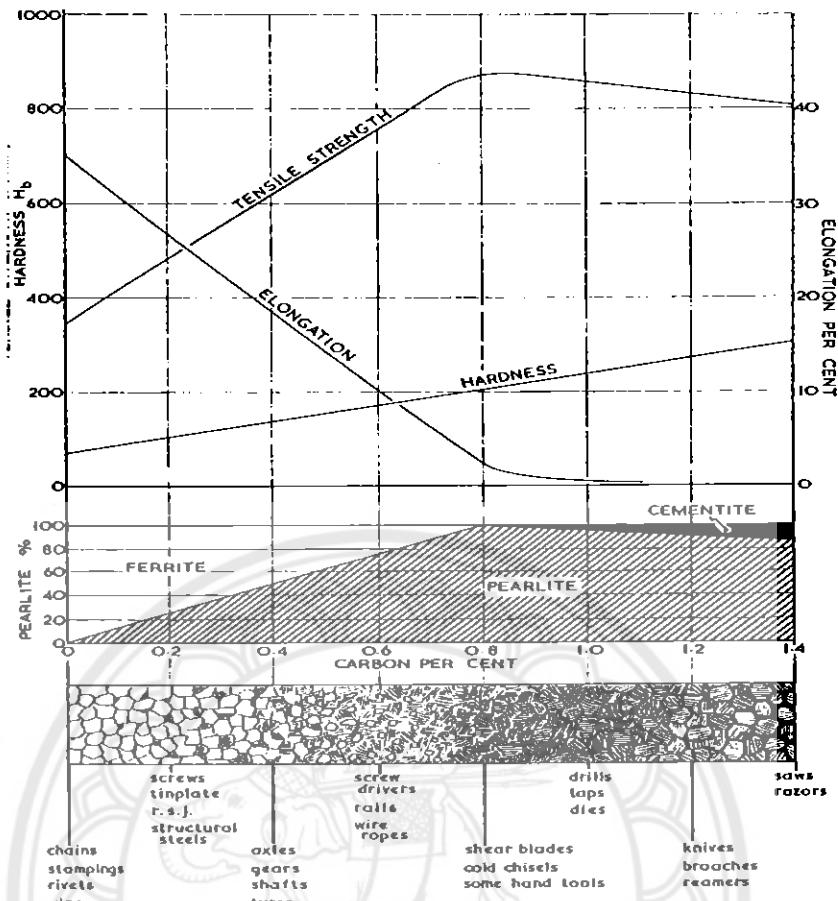
เราอาจแบ่งประเภทเหล็กกล้าตามโดยอาศัยถักยฉะ โครงสร้างจุลภาคที่ได้ กล่าวว่าคือ เหล็กกล้าที่มีเปอร์เซ็นต์คาร์บอน 0.77 เปอร์เซ็นต์ จะมีโครงสร้างจุลภาคเป็นเพริลไลต์อย่างเดียว เราเรียกเหล็กประเภทนี้ว่า Eutectoid steels สำหรับเหล็กกล้าที่มีคาร์บอนต่ำกว่า 0.77 เปอร์เซ็นต์ เราเรียกว่า Hypoeutectoid steels (โครงสร้างจุลภาคจะประกอบด้วย โปรพูเทกตอยด์/เฟอร์ไรต์กับเพริล

ไลต์) และเหล็กกล้าที่มีคาร์บอนสูงกว่า 0.77 เปอร์เซ็นต์ เรายังเรียกว่า Hypereutectoid steels (โครงสร้างจุลภาคจะประกอบด้วยโปรพูเทกตอยด์ซีเมนタイトท์กับเพริลไลต์)

คุณสมบัติเชิงกลของเหล็กกล้าcarbonylจะขึ้นตรงกับประเภทและปริมาณของโครงสร้างจุลภาคภายในเนื้อเหล็กนั้นๆ เพอร์ไตร์ดนมีกำลังวัสดุและความแข็งไม่สูงนักแต่มีความเหนียวซีเมนタイトที่มีความแข็งสูงแต่ประจำเพริลไลต์นมีกำลังวัสดุสูงและสามารถยืดตัวได้ดีกว่ายางดึง และท้ายสุดอสเทนในต้มีกำลังวัสดุค่อนข้างสูงและสามารถยืดตัวได้ดีกว่ายางดึง เป็นต้น ส่วนประเภทและปริมาณของโครงสร้างจุลภาคจะขึ้นกับส่วนประกอบทางเคมีของเหล็กกล้านั้นๆ รูปที่ 2.3 แสดงตัวอย่างการใช้งานโลหะประจำเหล็ก โดยระบุเปอร์เซ็นต์คาร์บอนของเหล็กที่นำมาใช้ทำชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ส่วนรูปที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์คาร์บอนกับปริมาณของโครงสร้างจุลภาคแต่ละชนิด (เพอร์ไตร์ เพริลไลต์ และซีเมนタイト) ในเหล็กและสมบัติเชิงกล

รูปที่ 2.3 แสดงตัวอย่างชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะในกลุ่มเหล็ก โดยตัวเลขระบุถึงเปอร์เซ็นต์คาร์บอนของเหล็ก [1]

รูปที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเบอร์เซนต์การบอนในเหล็กกับปริมาณโครงสร้างชุลภาคน (เฟอร์ไรด์ เฟิร์ลaid และซีเมตไทด์) ที่จะปรากฏในเหล็กนั้น รวมทั้งสมบัติเชิงกลและตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเหล็กที่มีเบอร์เซนต์การบอนนั้นๆ [1]

2.2.2 เหล็กกล้าผสม (Alloy steels)

เหล็กกล้าที่ไม่จัดเป็นเหล็กกล้าคาร์บอน จะจัดเป็นเหล็กกล้าผสมทั้งหมด ซึ่งนอกจากชิลกอนและแมงกานีสแล้ว ธาตุผสมในเหล็กกล้าประเภทนี้ยังมีทองแดง นิกเกิล โลหะเนย์เพนและโนลิบดีนั่น เป็นต้น อีกด้วย คุณสมบัติเชิงกลของเหล็กกล้าผสมนอกจากจะขึ้นกับปริมาณของ การบอนเหมือนดังเหล็กกล้าคาร์บอนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของธาตุผสมที่อยู่ในเนื้อเหล็กกล้า ตลอดจนกระบวนการอบชุบ (Heat treatment) ที่ให้กับเหล็กกล้านั้นๆ เราจะใช้เหล็กกล้าผสมแทนที่เหล็กกล้าคาร์บอน เมื่อเราต้องการชิ้นงานที่มีสมบัติเชิงกลหรือคุณสมบัติค้านอินฯ เช่น คุณสมบัติค้านการทานทานต่อความร้อน และความทนทานต่อการกัดกร่อน เป็นต้น ซึ่งเหล็กกล้าคาร์บอนไม่สามารถให้คุณสมบัติที่เราต้องการนั้นได้ [1]

2.2 การเชื่อม

การเชื่อม เป็นกระบวนการที่ใช้สำหรับต่อวัสดุ ส่วนใหญ่เป็นโลหะและพลาสติก โดยให้รวมตัวเข้าด้วยกัน ปกติใช้วิธีทำให้ชิ้นงานหลอมละลายและการเพิ่มเนื้อโลหะเติมลงในแอ่งหลอมละลายของวัสดุที่หลอมเหลว เมื่อยืนตัวรอxtต่อจะมีความแข็งแรง บางครั้งใช้แรงดันร่วมกับความร้อน หรืออุ่นย่างเดียว เพื่อให้เกิดรอยเชื่อม ซึ่งตรงข้ามกับการบัดกรีอ่อนและการบัดกรีแข็งซึ่งไม่มีการหลอมละลายของชิ้นงานชิ้นงาน มีแหล่งพลังงานหล่ายอุ่นย่างสำหรับนำมาใช้ในการเชื่อม เช่น การใช้ความร้อนจากเปลวแก๊ส การอาร์คโดยใช้กระแสไฟฟ้า ลำแสงแลดูอิเล็กตรอน การเสียดสี และการใช้คลื่นเสียง เป็นต้น ในอุตสาหกรรมมีการนำมาใช้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น การเชื่อมในพื้นที่โล่ง พื้นที่อับอากาศ การเชื่อมใต้น้ำ การเชื่อมมีอันตรายเกิดขึ้นได้ง่าย จึงควร มีความระมัดระวังเพื่อป้องกันอันตราย เช่น ที่กีดจาก กระแสไฟฟ้า ความร้อน สะเก็ดไป ควันเชื่อม แก๊สพิษ รังสีอาร์ค ชิ้นงานร้อน และฝุ่นละออง

ในยุคเริ่มแรกจนถึงศตวรรษที่ 19 มีการใช้งานเฉพาะการเชื่อมทุบ (Forge Welding) เพื่อใช้ในการเชื่อมต่อโลหะ เช่น การทำดาบในสมัยโบราณ วิธีนี้ร้อยเชื่อมที่ได้มีความแข็งแรงสูงและ โครงสร้างของเนื้อรอยเชื่อมมีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่มีความล่าช้าในการนำมาราชานาใช้งานใน เชิงอุตสาหกรรม หลังจากนั้น ได้มีการพัฒนามาสู่การเชื่อมอาร์คและการเชื่อมโดยใช้เปลวแก๊ส ออกซิเจนและหลังจากนั้นมีการ เชื่อมแบบความด้านทางตามนา เทคโนโลยีการเชื่อม ได้มีการ พัฒนาอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 20 ซึ่งอยู่ในช่วงสหกรณ์โลกรังที่ 1 และครั้งที่ 2 เทคโนโลยีการ เชื่อมแบบใหม่ๆ ได้มีการเร่งพัฒนาเพื่อรับต่อการสูญเสียในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อทดสอบการต่อโลหะ แบบเดิม เช่นการใช้หมุดข้ามที่มีความล่าช้าอย่างมาก ขบวนการเชื่อมด้วยลวดเชื่อมหุ้นฟลักก์ (SMAW) เป็นกระบวนการหนึ่งที่พัฒนาขึ้นมาในช่วงนี้และกระหั่งปัจจุบัน ยังคงเป็นกรรมวิธีที่ใช้ งานกันมากที่สุดในประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลกความร้อนจากการเชื่อมที่มี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณสมบัติทางกลของเหล็กหลังจากผ่านกระบวนการเชื่อมและการรื้อ รูปเย็นแล้วเหล็กมีความแข็งในแนวเชื่อมดังนั้นในบริเวณข้างแนวรอยเชื่อมมีคุณสมบัติไม่ เหมือนกัน [2]

2.2.1 การเชื่อมโดยใช้ลวดเชื่อมหุ้นฟลักก์

การเชื่อมโดยใช้ลวดเชื่อมหุ้นฟลักก์ (SMAW) หรือที่เรามักเรียกว่า กันเชื่อมทุป บาง คำรามักเรียกว่า Manual Metal Arc (MMA) หรือ Stick welding การเชื่อมแบบนี้ลวดเชื่อมจะ มีฟลักก์หุ้นภายนอกแกนลวด และกระแสไฟฟ้าจะถูกส่งผ่านแกนลวดเชื่อมไปยังส่วนปลาย กระแสไฟฟ้าที่มีทิ้งชนิดกระแสตรง (DC) และชนิดกระแสสลับ (AC) การเลือกใช้งานควรเป็นไป ตามค่าแนะนำของผู้ผลิตลวดเชื่อม โดยปกติจะมีพินพ์ไว้ข้างกล่องลวด โดยจะมีการซื้อบรรจุ เช่น ยี่ห้อ เกรดของลวดเชื่อม ขนาด ความยาวลวด ชนิดกระแสไฟฟ้าที่แนะนำให้ใช้งานในแต่ละทำเชื่อม และ

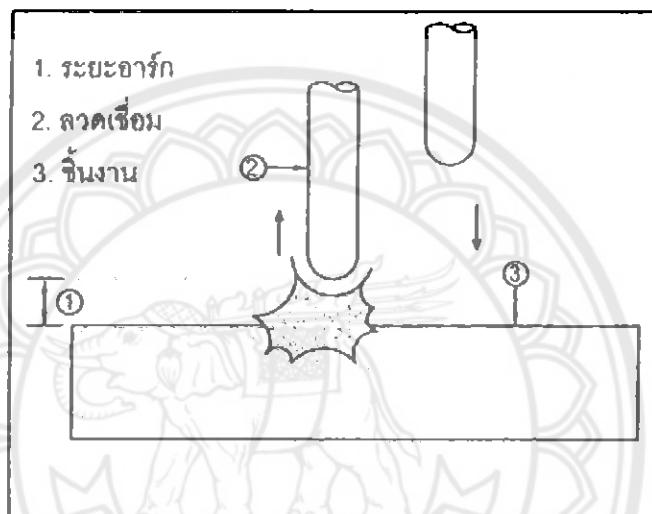
ชนิดฟลักซ์ทุน เป็นต้น กระแสงไฟจะถูกส่งผ่านแหล่งจ่าย โดยทั่วไปจะเป็นเครื่องเชื่อม การเริ่มต้น เชื่อมสำหรับลวดเชื่อมหุ้มฟลักซ์ทำได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 วิธีเคาะหรือวิธีแล้วลวดเชื่อมซึ่งมีวิธีการปฏิบัติตามนี้

2.2.1.1 ถือลวดเชื่อมให้อยู่ในตำแหน่งตั้งจากกับชิ้นงาน

2.2.1.2 กดลวดเชื่อมลงไปเคาะหรือเดบันแผ่นเหล็กเบาๆ แล้วรีบยกขึ้น โดยเร็วเมื่อเกิด การอาร์ก และให้ลวดเชื่อมเคลื่อนที่ไปข้างหน้าประมาณ 2-3 มิลลิเมตร

2.2.1.3 ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และพยายามครั้งจนเกิดความชำนาญ

รูปที่ 2.5 แสดงถึงวิธีการเริ่มต้นอาร์กแบบเคาะ [3]

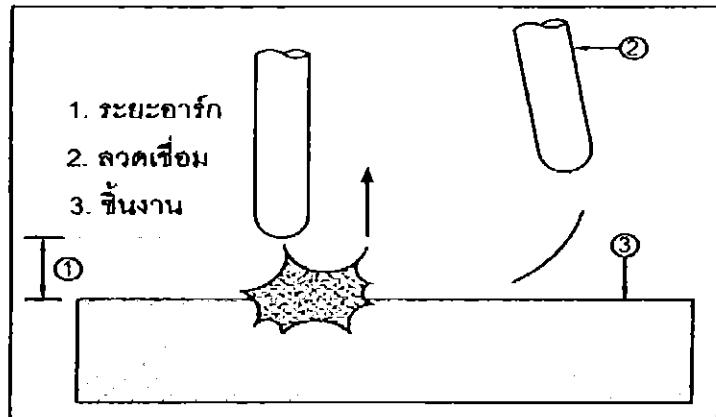
วิธีที่ 2 วิธีขัด หรือวิธีเบี้ยลวดเชื่อม ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติตามนี้

2.2.1.4 ถือลวดเชื่อมในลักษณะอิ่ียงไปตามแนวที่จะเชื่อม

2.2.1.5 ตัวคอลวดเชื่อมให้ปลายแตะกับชิ้นงานแล้วยกขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2.1.6 เมื่อกิจการอาร์กแล้วต้องให้ระยะอาร์กถูกต้อง โดยลดระยะอาร์กลงอย่างช้าๆ

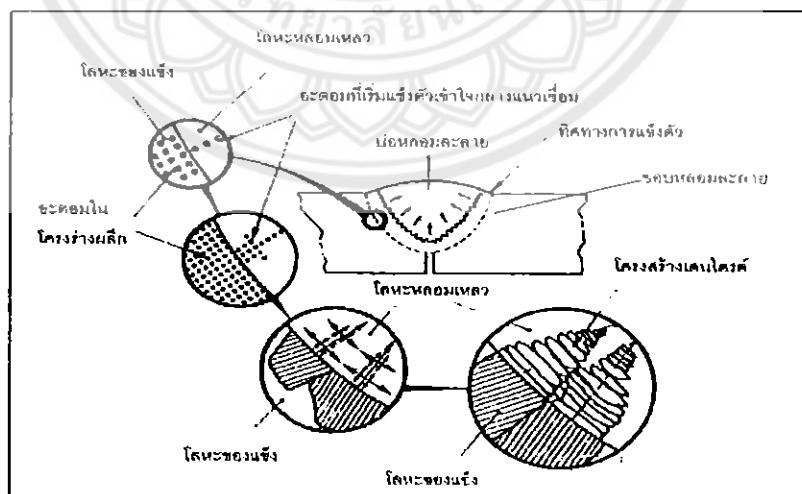
2.2.1.7 ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและพยายามครั้งจนเกิดความชำนาญ

รูปที่ 2.6 แสดงถึงวิธีการเริ่มต้นอาร์กแบบปีก [3]

2.2.2 อัตราการแข็งตัว (Solidification Rate)

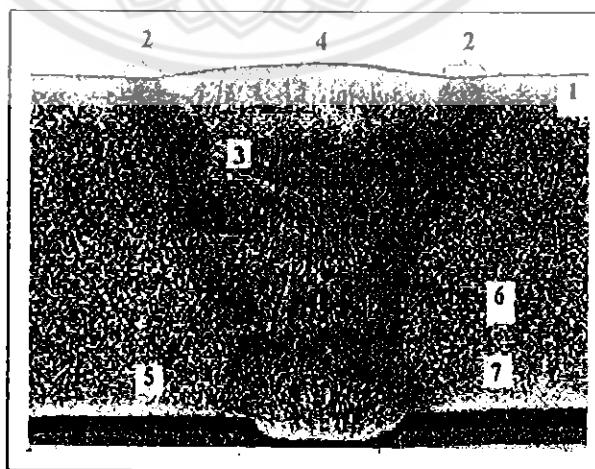
การแข็งตัวของโลหะเชื่อมอย่างต่อเนื่องจะให้โครงสร้างทางโลหะวิทยาที่แตกต่างกันไปส่งผลต่อคุณสมบัติทางกลด้วย เวลาในการแข็งตัวของเนื้อโลหะแปรผันตามความร้อนเข้าเมื่อ เชื่อม โลหะจะเกิดการหลอมละลายรวมกันระหว่างโลหะงาน (Base metal) กับโลหะเติม (Filler metal) เกิดบ่อหลอมละลาย (Weld pool) และเกิดการแข็งตัวเป็นโลหะเชื่อม (Weld metal) บริเวณที่สัมผัสกับโลหะงานจะเกิดการแข็งตัวของรอยเชื่อม เกิดลักษณะประหนึ่งชุดเนื้อแนวเชื่อม ลงในโลหะงานที่อยู่โดยรอบ ขณะแข็งตัวความร้อนจะถ่ายเทจากรอยเชื่อมทำให้เกิดโครงสร้างเด่น ได้รับของแนวเชื่อมเดิน โดยแท่งข้าว พุ่งเข้าหาในกลางแนวเชื่อม แสดงดังรูปที่ 2.7

รูปที่ 2.7 แสดงขั้นตอนการแข็งตัวและการเกิดผลึกกึ่ง ไม้ข้องแนวเชื่อม [4]

ขณะหลอมเหลวโลหะเชื่อมจะละลายก้าช ได้มากกว่าในสถานะของแข็งตัว ก้าชจะหนีออกมายานอก ถ้าอัตราการเย็นตัวเร็วเกินไปก้าชจะหนีออกไม่ทัน จึงเป็นโครงสร้างอยู่ภายใน

แนวเขื่อน ซึ่งคล้ายกับการเกิดไฟแรงก้าวในงานหล่อ แต่มีลักษณะการแข็งตัวแตกต่างกัน ระหว่างงานเขื่อนกับงานหล่อ คือ อัตราการเย็นตัวและเวลาในการแข็งตัวเร็วกว่างานหล่อมาก และเวลาในการหลอมน้อย ดังนั้นจึงมีก้าชลະลายในน้ำโลหะเขื่อนน้อย หลังจากเย็นตัวแล้วจึงไม่มีโอกาสเกิดไฟแรงก้าชขนาดใหญ่ การควบคุมบรรยายกาศจะใช้ช่องไฟด้วยสีเหลืองหรือก้าชปักกลุ่มผิวแนวเขื่อนที่ได้จากการทดสอบที่หุ้มลวดเขื่อน สแลกจะป้องกันก้าชไม่ให้ละลายเข้าไปในแนวเขื่อน โดยทั่วไปนั้น มักจะเกิดการแยกตัวของโครงสร้าง และชาตุพสมนบางชนิดซึ่ง เมื่อโครงสร้างเดินได้ตั้งจากซึ่งกันและกัน จะทำให้เกิดแนวที่อ่อนแอที่สุด เพราะ โลหะเขื่อนมีทิศทางแข็งตัวตามยาวของแนวเขื่อน และมีสารมลพินรวมตัวตามใจกลางแนวเขื่อนเพียงเล็กน้อย โลหะผสมที่แข็งตัวช้า อาจจะเกิดแยกตัวของชาตุพสม (Coring) บางชนิด ปักต้มจะเกิดได้่ายในโลหะนอกรุ่มเหล็ก และเหล็กกล้าไร้สนิม การแก้ไข Coring ทำได้โดยให้แนวเขื่อนเย็นตัวเร็ว หรืออบชุบหลังการเขื่อน การแก้ไขการหลดตัวของงานเขื่อน โดยควบคุมน้ำหยอดลงละลายให้แข็งตัวต่อเนื่องในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้โลหะเขื่อนที่หลอมเหลวป้อนเติมส่วนที่หลดตัวลดเวลา ขณะแข็งตัวปักต้มจะแข็งตัวกันแข็งตัวจากล่างไปหาส่วนบนแนวเขื่อน ความร้อนบริเวณด้านล่างแนวเขื่อนจะถ่ายเทไปยังโลหะงานเร็วกว่า แนวเขื่อนจึงไม่ถูกเผาตัวหนินี้ของจากการหลดตัว แต่บางครั้งอาจพบไฟแรงหลดตัวที่บริเวณใจกลางแนวเขื่อน โดยเฉพาะบริเวณที่หยุดแนวเขื่อน มักจะหลดตัวและแตกร้าวเสนอ อัตราการแข็งตัวของการเขื่อนเร็วมาก จึงเป็นวิธีการยกที่จะศึกษาการแข็งตัวของกรรมวิธีการเขื่อน เช่นเดียวกับการแข็งตัวของกรรมวิธีการหล่อโลหะ ถ้าหากเชื่อมถูกวิธีแนวเขื่อนจะมีความแข็งแรง (Strength) และความหนืดๆ (Ductility) ตามต้องการ รอยนกพร่องจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสภาวะการเขื่อนไม่เหมาะสม การควบคุมแนวเขื่อนให้สมบูรณ์ได้ควรเลือก漉ดเขื่อนและกรรมวิธีการเขื่อนให้เหมาะสม

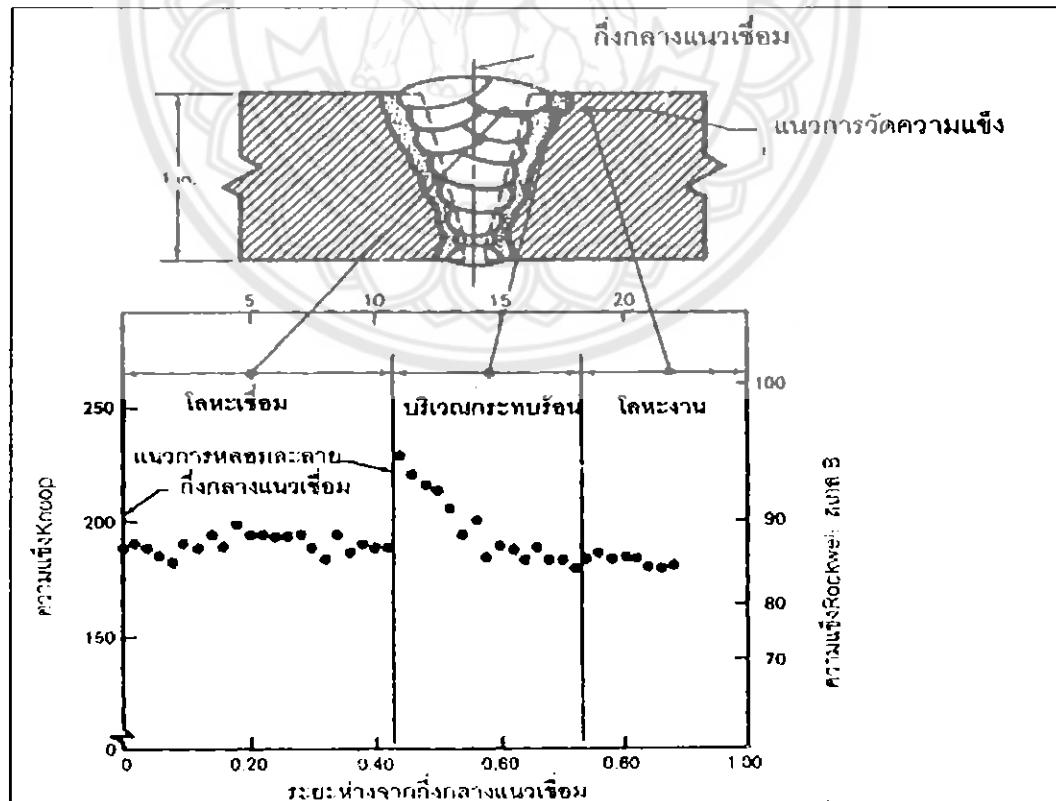
รูปที่ 2.8 แนวการเย็นตัวของแนวเขื่อน [4]

จากรูปที่ 2.8 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. โลหะงาน
2. บริเวณกระแทบร้อน
3. ขอบแนวเชื่อม
4. แนวเชื่อมปักคุณค้านบน
5. แนวเชื่อมชั้นต่างๆ ที่มีเกรนละเอียด
6. ชั้นของแนวเชื่อมที่หนาจะทำให้เกิดเกรนละเอียด
7. แนวเชื่อมปักลูกค้านล่างมีเกรนขยาย

อุณหภูมิที่เกิดขึ้นในเขตต่างๆ ของแนวเชื่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากการอัตราการเย็บตัวอย่างรวดเร็วซึ่งเหมือนกับการซูบแข็งคลอดแนวเชื่อมเขตต่างๆ ของแนวเชื่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงบริเวณแคบๆ เกิดขึ้นบริเวณขอบพื้นที่สองของแนวเชื่อม [4]

เมื่อเดินแนวเชื่อมเพียงแนวเล็กๆ จะมีแนวโน้มทำให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานในแนวเชื่อมถัดไปทำให้โครงสร้างบริเวณถัดไปมีปริมาตรเล็กมาก จนกระทั่งทำการเชื่อมช้าๆ กันหลายแนว ในกรณีเชื่อมโลหะงานนานๆ จะเหมือนกับการทำกระบวนการทางความร้อน (Heat treatment) ช้าๆ กันหลายครั้งซึ่งมีผลต่อคุณสมบัติความแข็งของแนวเชื่อม ดังรูปที่ 2.9

รูปที่ 2.9 แสดงการเชื่อมที่มีผลผลกระทบต่อความแข็งของแนวเชื่อมและบริเวณใกล้เคียง [4]

2.3 กรรมวิธีทางความร้อน

กรรมวิธีทางความร้อน หรือเรียกสั้นๆ ว่า การอบชุบ หมายถึง การรวมเอา การทำให้ร้อน การทำให้เย็น เวลา และการประดุจต์ ใส่เข้าไปในโลหะหรือโลหะผสมในสภาพที่ยังเป็นของแข็ง แล้ว ทำให้ได้สมบัติตามที่ต้องการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปลี่ยนแปลงสมบัติให้ได้ตามที่ต้องการ
2. มีความอ่อนตัวสูงขึ้นรูปได้ง่าย
3. มีความแข็งสูงเพื่อทนการเสียดสี
4. มีความหนึบยวใช้งานที่แรงกระแทกและบิดตัวสูงได้ทนทาน

หลักการ

เพาให้ร้อนแล้วปล่อยให้เย็นตัวที่อัตราต่างๆ กัน โดยอาศัยสมบัติของเหล็กที่สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบผลึก (Allotropy) ได้เมื่ออุณหภูมิเปลี่ยนแปลงทำให้เราสามารถควบคุมสมบัติของเหล็กให้เปลี่ยนไปตามความต้องการใช้ การอบชุบที่นิยมใช้มีดังนี้

1. Annealing การอบอ่อนหรือการให้อ่อนตัวสูง
2. Normalizing การอบปกติ
3. Tempering การอบคืนตัว
4. Hardening การชุบแข็ง

เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ต้องการถ่ายความเครียดเหลือค้างภายหลังการเชื่อมชิ้นงานดังนั้น จึงเลือกวิธีการทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ (Incomplete Annealing) ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการทำอ่อนอ่อนจากวิธีหลักทั้งหมด 2 วิธี ดังนี้

2.3.1 การอบอ่อนหรือการอบให้อ่อนตัวสูง (Annealing)

คือ การอบเพื่อให้เหล็กอ่อนลง (Softening) หรือเพื่อทำให้เหล็กหนึบขึ้น (Toughening) วัตถุประสงค์ของการอบอ่อนต้องการให้โลหะนั้นอ่อนตัวลง ทั้งนี้เพื่อให้โลหะเหล่านี้นิ่นรูปง่าย และลดความเครียดอันเนื่องมาจากการชุบแข็งหรือผ่านกระบวนการขึ้นรูปต่างๆ เช่น การเชื่อม การขึ้นรูปอ่อน การขึ้นรูปเย็นหรือการหล่อเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติไม่ดีบางประการ เช่น เหล็กที่ผ่านการทำให้มีความเครียดเหลือค้างทำให้เหล็กมีคุณสมบัติไม่สม่ำเสมอติดต่อทั้งชิ้น เหล็กที่ผ่านการทำให้มีความเครียดเหลือค้างทำให้เหล็กมีคุณสมบัติไม่สม่ำเสมอติดต่อทั้งชิ้น ให้มีความแข็งสูงขึ้น หรือการหล่อมาหากจะมีความแข็งเพิ่มขึ้นไม่สม่ำเสมออยู่เสียความหนึบทำให้การกลึงหรือໄສได้ยาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำลายความแข็งของเหล็กเพื่อกลึงໄສได้สะดวก นี้ 2 วิธี คือ

ก. Full Annealing การอบอ่อนอย่างสมบูรณ์

ข. Incomplete Annealing หรือ Process Annealing การอบอ่อนไม่สมบูรณ์

2.3.1.1 กรรมวิธีการทำการอบอ่อนอย่างสมบูรณ์ (Full Annealing)

วิธีการอบอ่อนอย่างสมบูรณ์นี้ถ้าเป็นเหล็กที่มีส่วนผสมของการรืบอนต่ำ คือ เหล็กประเกท เหล็ก Hypo-eutectoid เมาที่มีอุณหภูมิเหนือเส้น Ac_1 ประมาณ 30-50 องศาเซลเซียส ไม่เลขเส้น Ac_3 เมื่ออบเหล็กถึงอุณหภูมิดังกล่าว เหล็กจะเปลี่ยนโครงสร้างไปเป็นอสเทนในครั้งเดียวจากการอบอ่อนชนิดนี้จุดประสงค์ต้องการให้ชิ้นงานอ่อนตัวลงทั้งชิ้น ดังนั้นจึงต้องทำให้เหล็กทั้งชิ้นเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปเป็นอสเทนในครั้งเดียว ก่อนเวลาในการอบจึงปั้นอยู่กับขนาดของชิ้นงาน คือจะต้องใช้เวลาในการอบประมาณ 30-60 นาที ต่อความหนาของชิ้นงาน 25 มิลลิเมตร และเมื่ออบชิ้นงานได้ตามต้องการแล้วจึงปล่อยให้ชิ้นงานเย็นตัวลงอย่างช้าๆ อัตราการเย็นตัวดังกล่าวจึงมักปล่อยให้ชิ้นงานเย็นตัวภายในเตาอบ

สิ่งที่จะเกิดขึ้น เมื่อเหล็กถูกปล่อยให้เย็นช้าๆ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในจะกลับสู่สภาพใกล้เคียงสมดุล โครงสร้างที่เป็นอยู่ก่อนการอบอ่อนซึ่งอาจจะเป็น มาร์เกนไชต์ เป็นในที่ หรือชอร์ไบท์ สำหรับเหล็กไฮโปยูเทกตอยด์จะเปลี่ยนเป็นเพรลไลท์หรือเฟอร์ไรท์ สำหรับเหล็กไฮเปอร์ยูเทกตอยด์จะเป็นเพรลไลท์และซีเมนไทท์ หรือถ้าเป็นเหล็กยูเทกตอยด์ ภายนอกการอบก็จะได้เพรลไลท์ที่เยียวยาอย่างเดียวเท่านั้นทำให้ความแข็งลดลงกลายเป็นเหล็กอ่อนนิ่ม

มีความนุ่งหมาย ทำให้ความแข็งลดลงกลายเป็นเหล็กอ่อนนิ่มเพื่อสะดวกในการกลึง ใส่เพื่อทำให้เหล็กนิคุณสมบัติด้านไฟฟ้าและแม่เหล็กให้สนับสนอ

2.3.1.2 การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ (Incomplete Annealing หรือ Process Annealing)

เผาเหล็กให้กับอุณหภูมิต่ำกว่าเส้น Ac_1 เล็กน้อย 500 - 650 องศาเซลเซียส เมื่อต้องการจัด Stress-relief บนเหล็กที่ไว้ในเตาไว้นานพอกสมควรเพื่อให้เหล็กร้อนทั่วถึงกันปล่อยให้เย็นในอากาศ

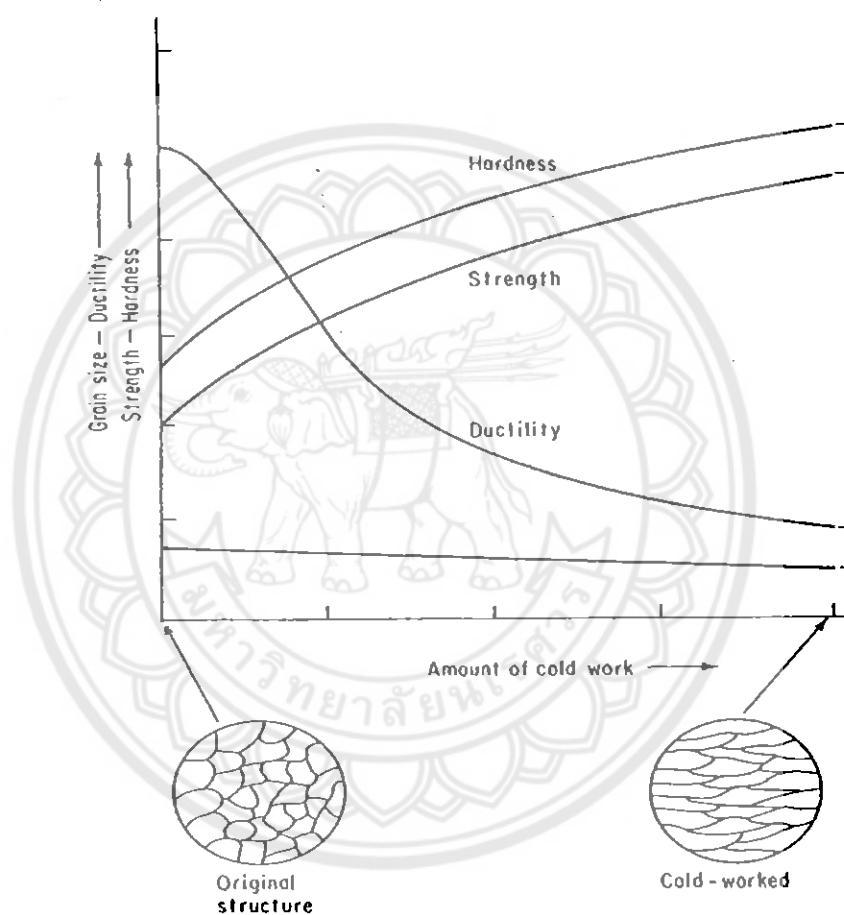
สิ่งที่จะเกิดขึ้น วิธีนี้ความแข็งของเหล็กจะลดลงเล็กน้อย เพราะ โครงสร้างของเหล็กแต่เดิมไม่เปลี่ยนแปลงมากนักแต่ความเครียดที่มีอยู่จะถูกทำลายหมดไป

มีความนุ่งหมาย เพื่อทำลายความเครียดภายในให้หมดไป เช่น เหล็กที่ถูกกรีดหรือตีนรูปมาต้องผ่านการ Annealing เพื่อให้ความด้านทากางและกระทำน้อยลง [5]

การอบอ่อนนี้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การทำให้เกิดการจัดเรียงตัวใหม่ (Recovery) การเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) และการโตเข็งของขนาดเกรน (Grain growth) ในเมื่อโดยทั่วไปเป็นคุณสมบัติที่เราไม่ต้องการ เพราะจะทำให้ความแข็งแรงลดลง

ก. การจัดเรียงตัวใหม่ (Recovery)

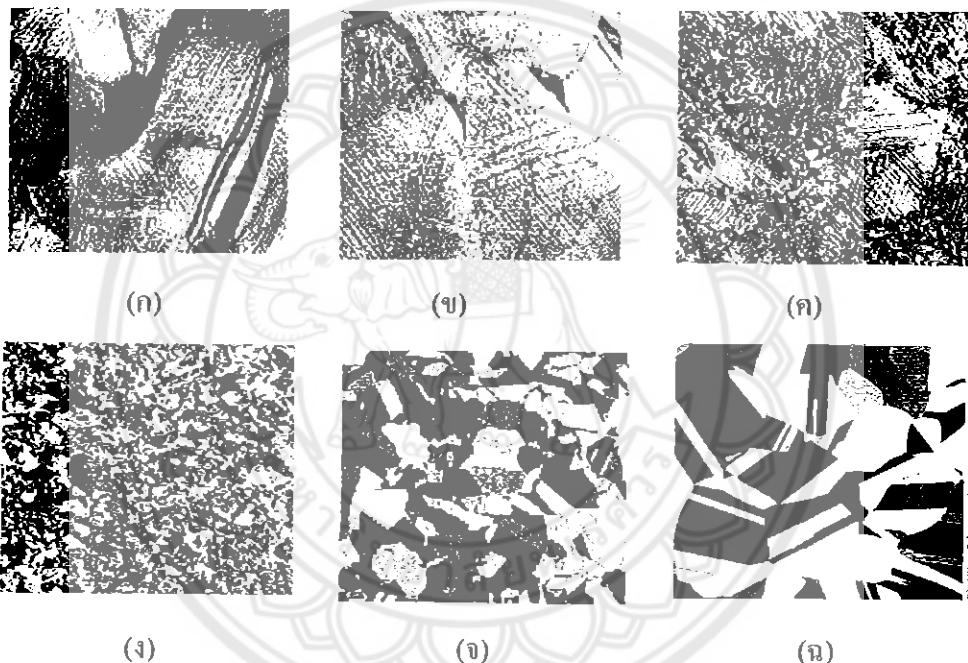
ในช่วงการเกิดการจัดเรียงตัวใหม่จะเกิดอยู่ในช่วงอุณหภูมิค่า ความเครียดภายในโลหะจะถูกทำให้ลดลงบางส่วน โดยการจัดเรียงตัวของดิสโลเคชันเป็นผลให้ดิสโลเคชันนี้จำนวนลดลงทำให้ความเครียดลดลงไปบางส่วน และมีผลให้สมบัติทางกายภาพบางอย่าง เช่น สมบัติทางไฟฟ้า เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยจะถูกเปลี่ยนกลับไปหนึ่งอ่อนสภาพก่อนทำการขึ้นรูปเข็น แต่ความแข็งแรงและความแข็งแรงขึ้นคงมีค่าเท่าเดิม ซึ่งขึ้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนนี้

รูปที่ 2.10 แสดงการเกิดผลกระทบของการขึ้นรูปเข็นด้วยความต้านทานแรงดึงความแข็ง
ความเหนียว และขนาดคร�� [6]

ช. การเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization)

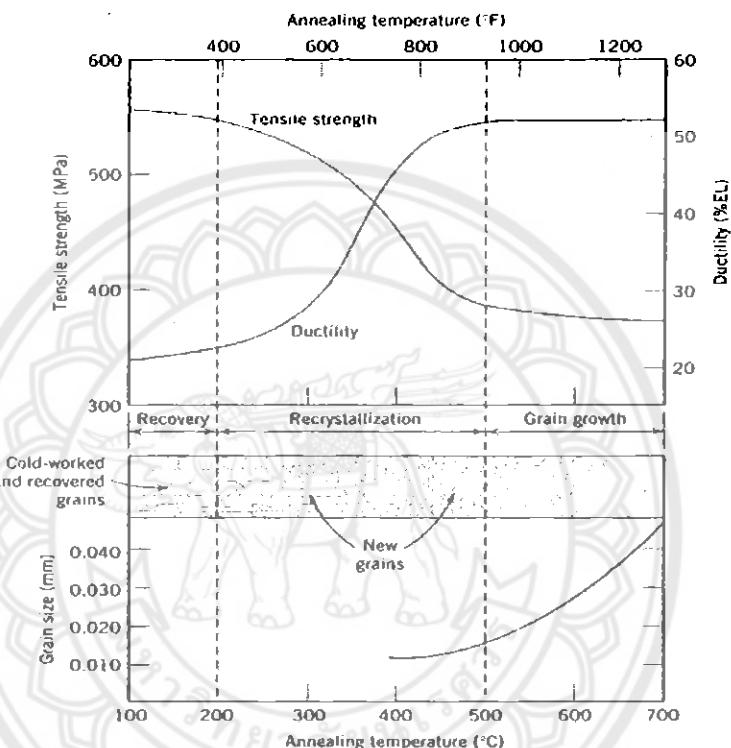
หลังจากเกิดการจัดเรียงตัวใหม่เสร็จสิ้นลงกระบวนการโลหะยังคงอยู่ในสภาพที่มีความเครียดสูงอยู่ การเกิดผลึกใหม่นั้นจะเกิดอยู่ในช่วงอุณหภูมิที่สูงกว่าการจัดเรียงตัวใหม่ ทำให้เกิดเกรนใหม่ที่ปราศจากความเครียด (Strain free) ขึ้นมา ซึ่งจะมีจำนวนคิดถือเศษที่น้อย มีคุณสมบัติเหมือนกับสภาพก่อนทำการขึ้นรูปเย็น (Precold work) เกรนที่เกิดขึ้นมาใหม่นี้จะเกิดจากนิวเคลียสบนนาโนเด็กๆ ที่เกิดขึ้นที่บริเวณที่มีพลังงานศักย์ (Potential energy) สูง เช่น ที่บริเวณของขอบเกรน เป็นต้น ซึ่งจะเริ่มขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ จนแทนที่เกรนเดิมจะหมด ดังจะแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.11(ก) ถึง 2.11(ก)

รูปที่ 2.11 ภาพถ่ายโดยกล้องรังสีจุลทรรศน์ที่กำลังขยาย 75 เท่า โดยแสดงให้เห็นสภาพต่างๆ ของการเกิดผลึกใหม่และการโดยของขนาดเกรนของทองเหลือง [6]

- (ก) ผ่านการขึ้นรูปเย็นมา 33 เปอร์เซนต์
- (ก) เริ่มเกิดผลึกใหม่ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 วินาที จะเห็นเกรนขนาดเล็กเกิดขึ้น
- (ก) การเกิดผลึกใหม่ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 4 วินาที
- (ก) การเกิดผลึกใหม่โดยสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 8 วินาที
- (ก) การโดยของเกรนเมื่อเวลาผ่านไป 15 นาที ที่อุณหภูมิ 580 องศาเซลเซียส
- (ก) การโดยของเกรนเมื่อเวลาผ่านไป 10 นาที ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส

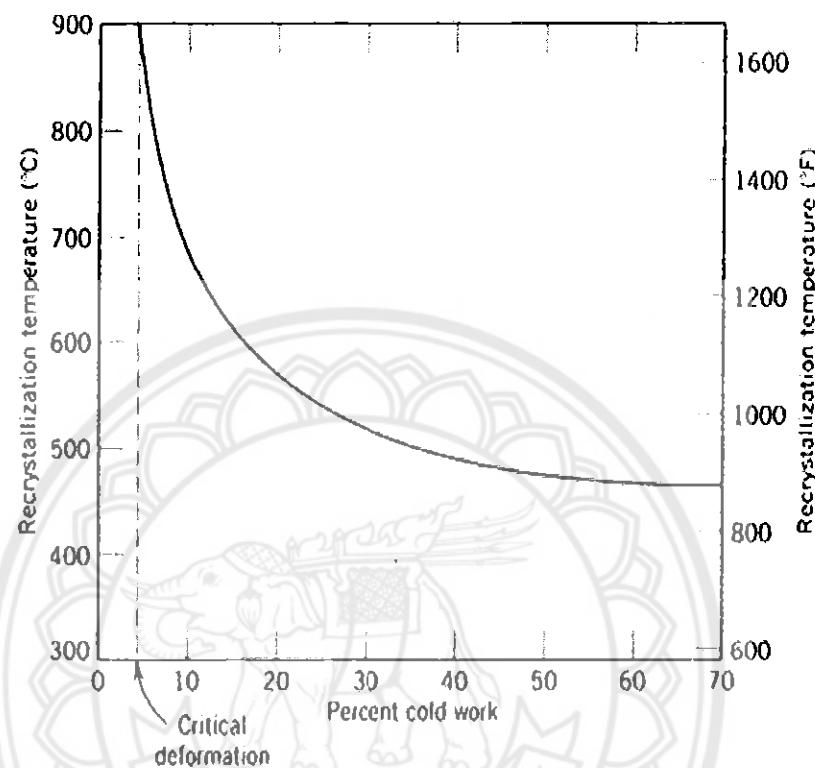
หลังจากการเกิดผลึกใหม่แล้วคุณสมบัติทางกลที่ได้จากการขึ้นรูปเย็นจะเปลี่ยนไปโดยจะมีคุณสมบัติเหมือนกับที่ซึ่งไม่ได้ทำการขึ้นรูปเย็นซึ่งมีความอ่อนและการยืดตัว (Ductility) ที่สูงขึ้น ความแข็งและความแข็งแรงลดลงกระบวนการการเกิดผลึกใหม่จะขึ้นอยู่กับเวลาและอุณหภูมิที่ใช้ในการอบขัตตราการเกิดผลึกใหม่จะสูงขึ้นเมื่อเวลาที่ใช้ในการอบเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.11(ก) ถึง 2.11(ง)

รูปที่ 2.12 อิทธิพลของอุณหภูมิในการอบอ่อนที่มีผลต่อความด้านทานแรงดึงและการยืดตัวของทองเหลืองผสม และขนาดของกรานที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเกิดการเรียงตัวใหม่การเกิดผลึกใหม่และการโดยของขนาด [6]

ผลกระทบอุณหภูมิแสดงให้เห็นในรูปที่ 2.12 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงและการยืดตัวที่อุณหภูมิห้องของทองเหลืองผสม โดยแสดงการเปลี่ยนแปลงของความแข็งแรง และการยืดตัว เมื่ออุณหภูมิในการอบเปลี่ยนไปซึ่งใช้เวลาในการอบ 1 ชั่วโมง การเกิดผลึกใหม่ของโลหะใดๆ จะมีอุณหภูมิที่ใช้แตกต่างกันไป โดยอุณหภูมิที่ต่ำที่สุดที่สามารถทำให้เกิดผลึกใหม่เรียกว่า อุณหภูมิการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization temperature) ซึ่งจะเป็นอุณหภูมิที่ทำให้เกิดกระบวนการการการเกิดผลึกใหม่ภายใน 1 ชั่วโมง ซึ่งโดยทั่วไปจะอยู่ระหว่าง 1/3 - 1/2 เท่าของอุณหภูมิหลอมเหลวของโลหะชนิดนั้นๆ แต่ก็ขึ้นอยู่กับอีกหลายปัจจัยด้วยกันรวมถึงจำนวนครั้งในการขึ้นรูปเย็น (Cold work) ความบริสุทธิ์ของ

โลหะผสม และการเพิ่มเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปเย็น (Percentage of cold work) ก็มีผลต่ออัตราการเกิดผลึกใหม่ซึ่งต้องใช้อุณหภูมิการเกิดผลึกใหม่ที่ต่ำลง ดังที่แสดงในรูปที่ 2.13 สำหรับเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปที่ต่ำเกินไปก็ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดผลึกใหม่ได้

รูปที่ 2.13 ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิในการเกิดผลึกใหม่กับเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปเย็นแสดงให้เห็นเปอร์เซ็นต์ในการขึ้นรูปเย็นต่ำสุดที่สามารถทำให้เกิดผลึกใหม่ [6]

การเกิดผลึกใหม่โลหะบริสุทธิ์จะเกิดได้เร็วกว่าโลหะผสม ดังนั้นการเดินทางผสมเข้าไป จึงทำให้ต้องเพิ่มอุณหภูมิในการเกิดผลึกใหม่สำหรับอุณหภูมิการเกิดผลึกใหม่ที่ใช้กับโลหะบริสุทธิ์จะมีค่าประมาณ $0.3T_m$ และโลหะผสมบางชนิดอาจสูงถึง $0.7T_m$ เมื่อ T_m คืออุณหภูมิในการหลอมตัวของโลหะชนิดนั้นๆ โดยจะแสดงให้เห็นในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงค่าการเกิดผลึกใหม่และอุณหภูมิในการหลอมตัว (Recrystallization and melting temperature for various metals and alloys) [6]

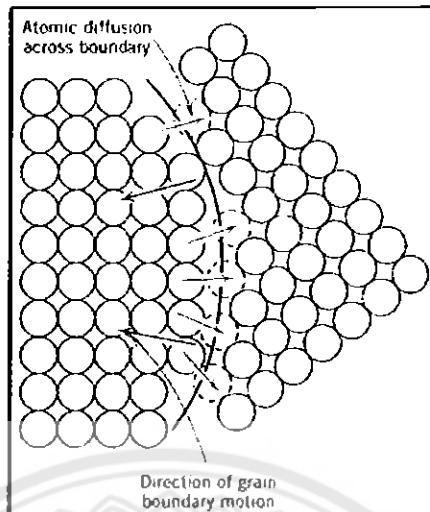
Metal	Recrystallization temperature		Melting temperature	
	องศาเซลเซียส	องศาฟาร์นไฮต์	องศาเซลเซียส	องศาฟาร์นไฮต์
Lead	-4	25	327	620
Tin	-4	25	232	450
Zinc	10	50	420	788
Aluminum (99.999 wt เปอร์เซ็นต์)	80	176	660	1220
Copper (99.999 wt เปอร์เซ็นต์)	120	250	1085	1985
Brass (60 Cu-40 Zn)	475	887	900	1652
Nickel (99.999 wt เปอร์เซ็นต์)	370	700	1455	2651
Iron	450	840	1538	2800
Tungsten	1200	2200	3410	6170

สำหรับการขึ้นรูปที่อุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิที่เกิดผลึกใหม่เราเรียกกระบวนการนี้ว่าการขึ้นรูปร้อน (Hot working) ซึ่งสมบัติต่างๆ เช่น การยืดตัว ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการขึ้นรูป เพราะไม่เกิดความเครียด (Strain hardening)

ก. การโตของขนาดเกรน (Grain growth)

หลังจากการเกิดผลึกใหม่เสร็จสิ้นลงเกรนที่เกิดขึ้นมาใหม่จะมีสภาพที่ปราศจากความเครียด (Strain free grain) เมื่อให้อุณหภูมิที่สูงกว่าอุณหภูมิการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization temperature) จะทำให้เกรนที่เกิดขึ้นมาใหม่มีการขยายขนาดให้โตขึ้น โดยปรากฏการณ์นี้เราเรียกว่าการโตของขนาดเกรน

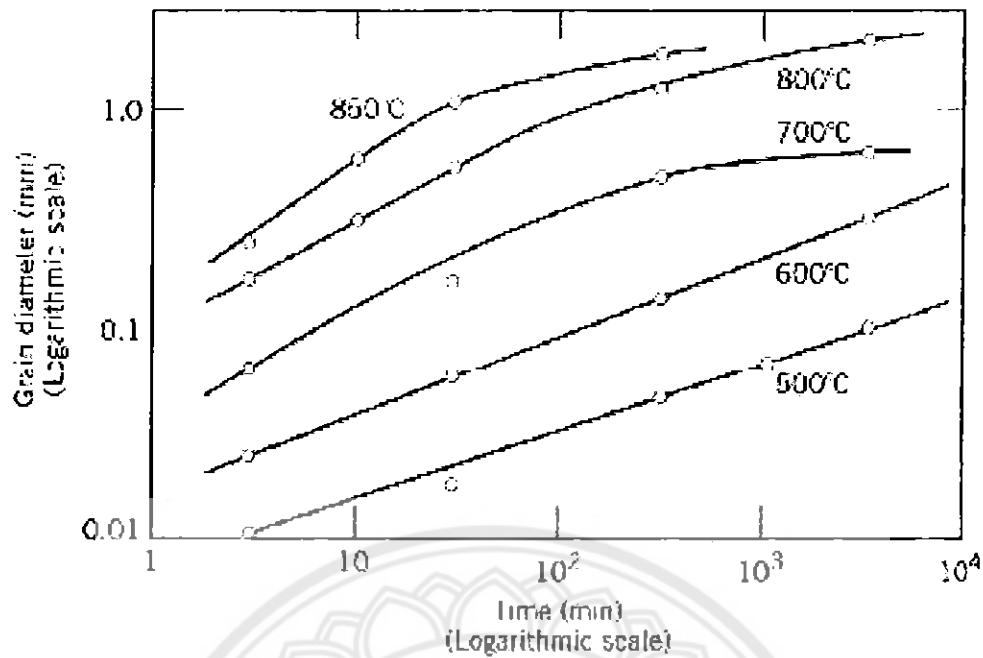
การโตของขนาดเกรนไม่จำเป็นต้องเกิดภายหลังจากการเกิด การเรียงตัวใหม่ การเกิดผลึกใหม่และการโตของขนาดเกรนอาจจะเกิดขึ้นได้กับโลหะที่เป็นพหุผลึก (Polycrystalline) ทุกชนิดและเซรามิกส์ด้วย

รูปที่ 2.14 แสดงการเกิดการโคลงของอนกรนโดยการแพร่ของอะตอม [6]

การโคลงของนาคเกรนเกิดขึ้นโดยการเคลื่อนตัวของอนกรนออกไปในเพียงแต่เกรนจะสามารถขยายใหญ่ขึ้นได้อ่องแล้ว ยังสามารถไปรวมกับเกรนข้างๆ ทำให้เกิดเกรนที่มีขนาดใหญ่มากขึ้นไปอีก โดยขนาดของเกรนจะเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาในการอบนานขึ้น การเคลื่อนที่ของอนกรนที่ขยายออกมานา สามารถเกิดขึ้นได้โดยการแพร่ของอะตอมจากอนกรนหนึ่งสู่อีกอนกรนหนึ่ง โดยทิศทางของการเคลื่อนที่ของอนกรนจะตรงข้ามกับการเคลื่อนที่ของอะตอมดังแสดงในรูปที่ 2.14

ขนาดของเกรนจะขึ้นอยู่กับเวลาและอุณหภูมิในการอบ ดังแสดงในรูปที่ 2.15 ซึ่งแสดงถึงผลของอุณหภูมิและเวลาที่มีผลต่อขนาดเกรนของทองเหลืองผสม โดยสังเกตได้ว่า ในช่วงอุณหภูมิต่ำๆ ราฟจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง การเกิดการโคลงของนาคเกรนจะเกิดได้อย่างรวดเร็วเมื่ออุณหภูมิที่ใช้สูงขึ้น ทำให้อัตราการแพร่สูงขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากราฟจะโค้งสูงขึ้น [6]

รูปที่ 2.15 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของขนาดเกรนและระยะเวลาในการเกิดการโตของขนาดเกรนของทองเหลืองที่อุณหภูมิต่างๆ [6]

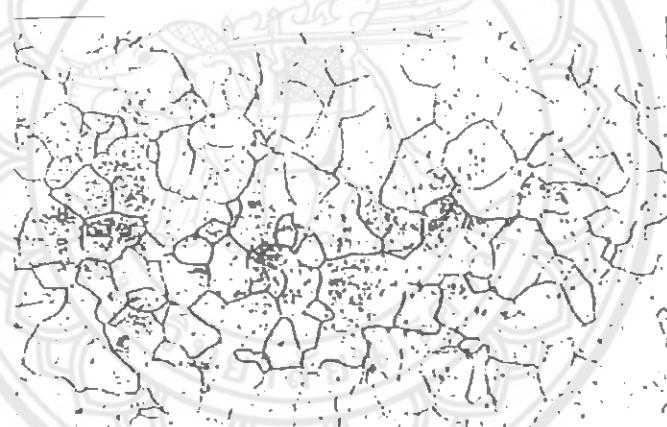
คุณสมบัติทางกลที่อุณหภูมิห้องของเกรนที่มีความละเอียดจะมีความแข็งแรงที่สูงกว่าเกรนที่หยอดกว่า สามารถอธิบายได้จากทฤษฎีของคิสโลเคชั่นเพระในขอบเกรน (Grain boundary) จะเป็นตัวขัดขวางการเลื่อนไถ (Slip) ของคิสโลเคชั่นทำให้เกิดการทับคลุมของคิสโลเคชั่นบนระนาบการเลื่อน (Slip plane) ใกล้กับขอบเกรน ถ้าจะทำให้เกิดการเลื่อนไถ (Slip) ต่อไปก็จะต้องใช้แรงมากขึ้น ถ้าโลหะมีขนาดของเกรนเล็กน้อยก็จะมีขอบเกรนมาก ก็จะมีผลทำให้การเคลื่อนที่ของคิสโลเคชั่นยากขึ้นหรือต้องใช้ความคื้นสูงขึ้นนั่นเอง ดังนั้นโลหะที่มีเกรนละเอียดก็จะมีความแข็งแรงสูงกว่าเกรนที่หยอดกว่า [7]

2.4 โครงสร้างจุลภาค

การศึกษาแผนภูมิสมดุลของเหล็กกับคาร์บอนมีความสำคัญมาก เพราะคุณสมบัติของเหล็กที่ใช้อยู่ในงานวิศวกรรมเปลี่ยนแปลงตามปริมาณของคาร์บอนที่ผสมอยู่ในเหล็ก และการที่จะเข้าใจถึงคุณสมบัติต่างๆ ของเหล็กได้ดี ย่อมต้องเข้าใจเรื่องของแผนภูมิสมดุลของเหล็กกับคาร์บอนเป็นหลักในการศึกษาแผนภูมนี้จะต้องทำความเข้าใจความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้องเสียก่อนดังต่อไปนี้

2.4.1 เฟอร์ไรต์ (Ferrite)

เฟอร์ไรต์ คือสารละลายในสภาพของของแข็งของเหล็กกับคาร์บอน ซึ่งเกิดขึ้นที่อุณหภูมิธรรมชาติ ประมาณ 723 องศาเซลเซียส ซึ่งการ์บอนละลายในเหล็กมากที่สุดที่ 0.025 เปอร์เซ็นต์ บางครั้งเฟอร์ไรต์ว่าเหล็ก (Iron) เฟอร์ไรต์เป็นรูปที่น้ำจากภาษาละติน เรียกว่า เฟอร์รัม (Ferrum) แปลว่า เหล็กโครงสร้างที่ประกอบด้วยเหล็กค่อนข้างบริสุทธิ์ มีการ์บอนผสมอยู่ไม่เกิน 0.05 เปอร์เซ็นต์ มีการวางแผนแบบ BCC (Body Centered Cubic) เป็นสารแม่เหล็ก มีคุณสมบัติทั่วไปคือ อ่อนเหนียว และไม่แข็ง

รูปที่ 2.16 ลักษณะโครงสร้างเฟอร์ไรต์ [8]

2.4.2 ซีเมนไทด์ (Cementite)

เมื่อปริมาณคาร์บอนในระบบเหล็กกับคาร์บอนมีมากเกินกว่าที่มันจะละลายในเฟอร์ไรต์ หรือออสเทนไนต์ได้หมด การ์บอนที่เหลือจะจับตัวกับเหล็ก เกิดเป็นสารประกอบเชิงโลหะ (Intermetallic compound) ระหว่างเหล็กกับคาร์บอน โดยมีการ์บอนผสมอยู่ 6.67 เปอร์เซ็นต์ มีสูตร Fe_3C มีความแข็งสูงแต่จะเปราะแตกหัก ได้จำกัดเมื่อได้รับแรงกระแทก

รูปที่ 2.17 ลักษณะโครงสร้างชิเมน ไทยแบบด้าข่าย [8]

2.4.3 เพิร์ลไอล์ต (Pearlite)

เพิร์ลไอล์ต คือโครงสร้างเหล็กกล้าคาร์บอนบ่อน้ำหินเต็กต้อดีซึ่งเกิดการรวมตัวสลับ 2 เฟส คือ เพอร์ไโตร์กับชิเมน ไทยโดยทั่วไปจะมีคาร์บอนอยู่มากถึง 0.80 เปอร์เซ็นต์ คาร์บอนจะเป็นโครงสร้างของเพิร์ลไอล์ตมากที่สุดทั้งก้อน เพราะผลจากการเกิดปฏิกิริยาของน้ำหินเต็กต้อดีที่เกิดขึ้นที่สภาวะสมดุลที่อุณหภูมิ 723 องศาเซลเซียส ซึ่งมีเพอร์ไโตร์ 0.02 เปอร์เซ็นต์ ผสมกับชิเมน ไทย 6.67 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน

เพิร์ลไอล์ต มาจากคำว่า (Pearl) ซึ่งแปลว่าไข่มุก เมื่อจางเมื่อส่องดูโครงสร้างชิ้นภายนอกที่มีกำลังขยาย 500 เท่า จะมองเห็นรูปร่างและวัวคล้ายไข่มุก ลักษณะที่พวนมาก็คือเป็นແນບขาวๆ บางๆ เป็นกลุ่มก้อนสีดำ

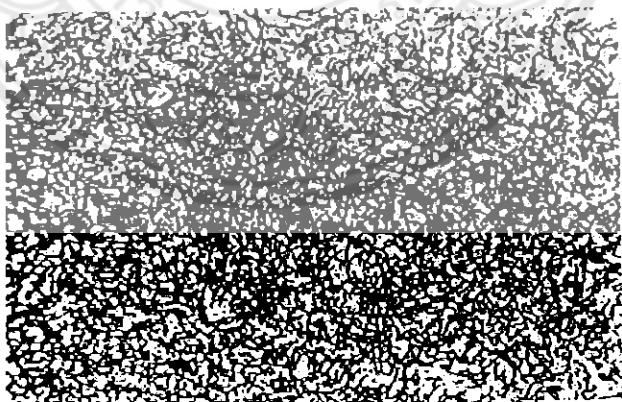
ถ้าสำรวจการบ่อนเป็นเหล็กกล้าหินเต็กต้อดีนำมาน้ำหินแล้วร้อนในเตาอบสูงกว่าเส้น A, ก็ได้ โครงสร้างօอสเทน ไนต์แล้วทำให้เย็นอย่างช้าๆ ในเตาօอสเทน ไนต์ก็จะกลายเป็นเพิร์ลไอล์ต ทั้งหมดลักษณะเป็นนันวัวคล้ายไข่มุก ในการกัดกรดพบว่าเพิร์ลไอล์ตจะถูกกัดกร่อนได้ง่ายกว่า ซึ่งบริเวณนั้นจะมองเห็นเป็นชั้นๆ สีดำ และมีเพอร์ไโตร์เป็นสีขาวๆ เป็นແນບกว้าง

รูปที่ 2.18 แสดงโครงสร้างเพิร์ลไลท์ในเหล็กกล้าส่วนผสม 0.75 เปอร์เซ็นต์คาร์บอน [8]

2.4.4 โครงสร้างมาร์เกนไซต์

มาร์เกนไซต์ คือ โครงสร้างจุลภาคซึ่งไม่มีในแผ่นภูมิสมดุลเหล็กคาร์บอน และได้จาก การนำเอาชิ้นงานที่ได้จะเป็นเหล็กกล้าไฮโปเดคตอยด์ ซึ่งมีโครงสร้างภายในเป็นเฟอร์ไรต์กับ เพิร์ลไลท์มาก่อนเพาแซ็ฟไวอุณหภูมิสูงคืนสีน้ำเงิน จนถึงสีน้ำเงิน แล้วบวกเพิ่มอีกประมาณ 30-50 องศาเซลเซียส โครงสร้างภายในเนื้อโลหะก็จะเปลี่ยนเป็นօอสเทนในตันเนาออกมาจากชา แล้ว ทำให้เข็นดัวอย่างรวดเร็วโดยการจุ่มน้ำ น้ำมัน แต่ที่นิยมกันมากคือการจุ่มลงในน้ำ โครงสร้างก็จะ เปลี่ยนเป็นมาร์เกนไซต์ได้ตามที่ต้องการและต้องนำไปทำการอบคลายเทนเปอร์เพื่อลดความประจำ ในการนำไปใช้ ก่อนทำเทนเปอร์มาร์เกนไซต์นี้ หมายเหตุงานที่ทำส่วนอะไหล่ที่ต้องการให้ทนต่อ การเสียดสีและทนต่อการสึกหรอได้ดี

รูปที่ 2.19 ลักษณะโครงสร้างมาร์เกนไซต์ [8]

2.5 การทดสอบความแข็ง

เป็นการวัดความต่อต้าน (Resistance) ของโลหะที่จะต้องเปลี่ยนรูปร่างอย่างถาวร (Plastic deformation) การทดสอบความแข็งของวัสดุนั้นใช้วิธีกดวัสดุที่มีลักษณะแข็งกว่า เช่น เหล็กแข็ง ทั้งสeten ค่าในดี เพชร เป็นต้น โดยทำเป็นรูปต่างๆ กัน เช่น ทำเป็นรูปกลม พีระมิด โคน หรือกรวย เมื่อกดตัวกัด (Indenter) ลงไปในวัสดุ ที่ทดสอบเป็นมุม 90 องศา ลงไปอย่างช้าๆ แล้วดูร่องรอยที่เกิดขึ้น โดยการเลือกหัวกัดนั้นจะขึ้นอยู่กับรูปร่างหัวกัดและน้ำหนักที่ใช้ ความแข็งของโลหะจะมีค่าเท่าไรขึ้นอยู่กับความยากง่ายของการเปลี่ยนรูปร่างอย่างถาวรของวัสดุนั้น

การตรวจสอบความแข็งมีหลายวิธี เช่น

1. การทดสอบความแข็งแบบบรินเนล (Brinell Hardness Test)
  2. การทดสอบความแข็งแบบร็อกเวล (Rockwell Hardness Test)
  3. การทดสอบความแข็งแบบวิคเกอร์ (Vicker Hardness Test)
  4. การทดสอบความแข็งแบบ肖氏 (Shore Hardness Test)
- แต่ในที่นี้จะยกถ้าโดยละเอียดเฉพาะเครื่องทดสอบแบบร็อกเวล (Rockwell Hardness Test)

รูปที่ 2.20 เครื่องทดสอบความแข็งแบบร็อกเวล [8]

2.5.1 การทดสอบความแข็งแบบร็อกเวล

การทดสอบแบบร็อกเวลนี้ วัดได้จากความลึกที่ปรากฏบนผิวทดสอบ อันเกิดจากการกดของหัวกัด (Indenter) มาตรฐาน และวัดความแข็งของชิ้นงานได้หลายสเกล เช่น สเกล A, B, C, D, E, F, G, H, K และ L เป็นต้น แต่มีการวัดบางสเกลเท่านั้นที่นิยมใช้ ซึ่งสเกลเหล่านี้คือ สเกล C และสเกล B

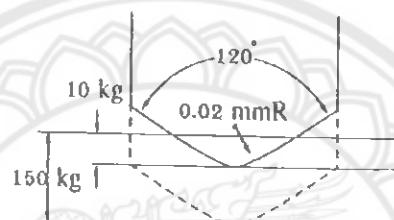
การทดสอบความแข็งแบบร็อกเวล C (HRC) ใช้วัดความแข็งของเหล็กกล้าที่ผ่านการชุบแข็ง โดยการใช้หัวกดรูปทรงกรวยทำด้วยเพชรนีบุนยอดเท่ากับ 120 องศา

การทดสอบความแข็งแบบรือกเวล B (HRB) ใช้วัดความแข็งของเหล็กกล้าทั่วไปโดยใช้หัวกดแบบลูกบอลเหล็กที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1/16, 1/8, 1/4 และ 1/2 นิ้ว สำหรับแรงกดที่ใช้ในการกดหัวนั้นจะประกอบด้วยแรง 2 แรงคือ

1. แรงกดตาม

2. แรงกดนำ หมายถึง แรงที่ใช้กดให้หัวกดสัมผัสพิเศษทดสอบ แรงกดนำนี้จะมีขนาดไม่นานัก โดยจะมีขนาดพิเศษ 10 กิโลกรัม เท่านั้น

แต่สำหรับแรงกดตามนั้นหมายถึง แรงที่ใช้ในการกดหัวกดเพื่อให้เกิดรอยกดบนผิวทดสอบจะมีขนาดเท่ากัน 140 กิโลกรัม ขนาดของแรงกดนี้จะขึ้นอยู่กับชนิดของโลหะที่จะทำการทดสอบ

รูปที่ 2.21 ขนาดของแรงกดที่กระทำต่อผิวทดสอบ [8]

2.5.2 ขั้นตอนการทดสอบความแข็งแบบรือกเวล

การทดสอบความแข็งวิธีนี้มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อนสามารถทำความเข้าใจได้โดยง่าย ดังนี้

2.5.2.1 วางแผนงานลงบนแปลงทดสอบกดหัวลูกบอลลงบนผิวทดสอบด้วยแรงกดนำ 10 กิโลกรัม จากนั้นตั้งนาฬิกาที่เครื่องไปที่เลขศูนย์

2.5.2.2 ตั้งแรงกดตามชนิดของโลหะที่ทำการทดสอบ โดยการดูจากตารางแรงกดแล้ว ลงด้วยแรงกดนำ ซึ่งแรงกดเพิ่มนี้จะทำให้หัวกดบลอกบนชิ้นงานทดสอบ

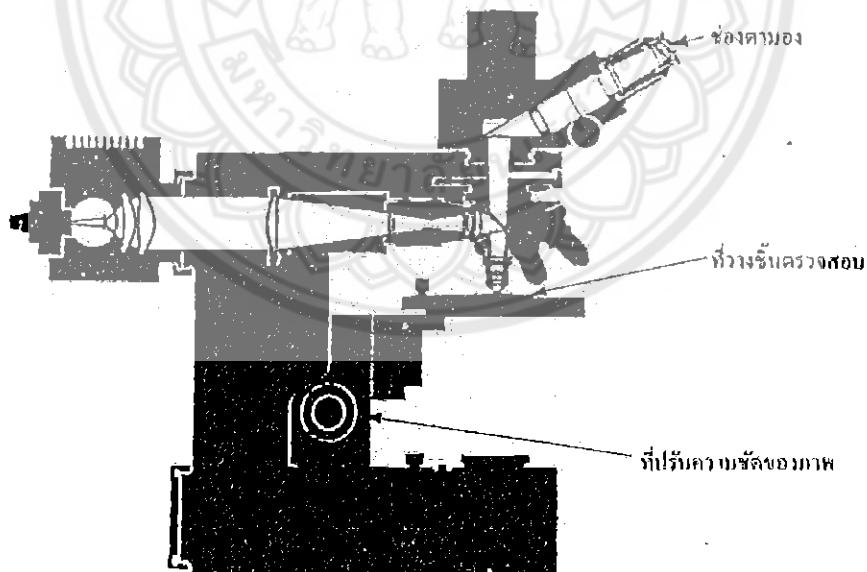
2.5.2.3 นำแรงกดเพิ่มออกทำให้เหลือแรงกดนำแต่เพียงอย่างเดียว หลังจากนั้นเขียนนาฬิกาจะดลยกลับและหยุด เราจึงอ่านค่าความแข็งที่ตำแหน่งเขียนนาฬิกานั้นหยุดอยู่ ซึ่งอ่านได้อ่านค่าดังนี้ เช่น 40 HRC หมายถึงความแข็งแบบรือกเวล 40 ด้วยสเกล C และ 85 HRB หมายถึง ความแข็งแบบรือกเวล 85 ด้วย สเกล B

การทดสอบความแข็งวีซึ่นมีหลักการทดสอบที่ต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

- ก. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องด้วยแท่งทดสอบ (Test Block) ทุกครั้งก่อนการทำงาน
- ข. ชิ้นงานที่ทำการทดสอบควรทำความสะอาดและขนาดกันสอดคล้อง
- ก. รอดคุณพิเศษทดสอบการห่างกันอย่างน้อย 3 มิลลิเมตร
- จ. ควรวัดค่าความแข็งอย่างน้อย 3 จุด และนำค่าที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย จะได้เป็นค่าความแข็งที่ถูกต้อง
- ฉ. ค่าความแข็งที่อ่านได้บนสเกลเป็นค่าที่นำไปใช้ได้เลขจึงมีความรวดเร็วในการทดสอบ
- ช. ชิ้นงานที่ทำการทดสอบควรมีความหนาไม่น้อยกว่า 10 เท่า ของรอดคุณพิเศษทดสอบ

2.6 การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค

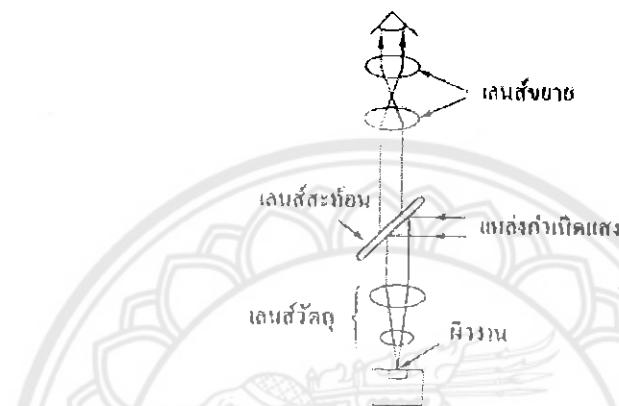
การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค กระทำได้โดยการใช้กล้องจุลทรรศน์ที่มีกำลังขยายสูง ล้านเป็น กล้องที่ใช้แสงจากหลอดไฟจะให้กำลังขยายไม่เกิน 2000 เท่า แต่ถ้าเป็นกล้องที่ใช้ลำแสง อิเล็กตรอนจะสามารถให้กำลังขยายได้สูงถึง 100,000 เท่า หรือมากกว่านี้

รูปที่ 2.22 ลักษณะของกล้องจุลทรรศน์แบบที่ใช้ลำแสงจากหลอดไฟ [8]

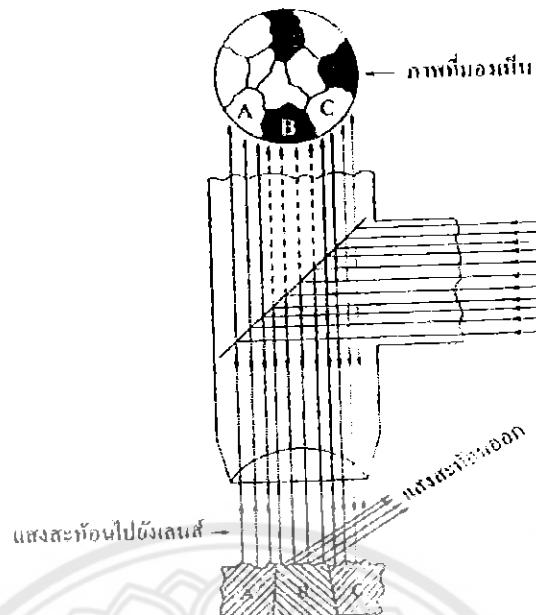
2.6.1 หลักการทำงานของกล้องจุลทรรศน์

กล้องจุลทรรศน์นี้จะมีหลักการทำงานที่คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็นกล้องจุลทรรศน์แบบใดก็ตาม โดยหลักการทำงานด้วยการปล่อยแสงจากแหล่งกำเนิดไปยังชิ้นตรวจสอบ ทำให้แสงที่ตกกระทบลงบนผิวงานที่เรียบและตั้งฉากกับลำแสงจะสะท้อน回来ได้มากกว่า โดยแสงจะสะท้อนกลับเข้าไปยังเลนส์ขยาย และเข้าสู่สายตาของผู้ตรวจสอบ ทำให้เห็นภาพดังกล่าวมีขนาดใหญ่ขึ้น

รูปที่ 2.23 หลักการทำงานของกล้องจุลทรรศน์แบบที่ใช้ลำแสงจากหลอดไฟ [8]

แต่ถ้าลำแสงจากจุดกำเนิดแสงตกกระทบลงบนผิวงานที่ไม่เรียบและไม่ตั้งฉากกับลำแสง การสะท้อนจะไม่ดีเท่าที่ควร โดยที่จะนิเสียงบางส่วนสะท้อนกลับไปยังเลนส์ขยายและเข้าสู่สายตาของผู้ตรวจสอบหรือในบางครั้งอาจไม่มีการสะท้อนเข้าตาผู้ตรวจสอบเลย จึงทำให้ผู้ตรวจสอบเห็นเป็นสีดำ ดังรูปที่ 2.24

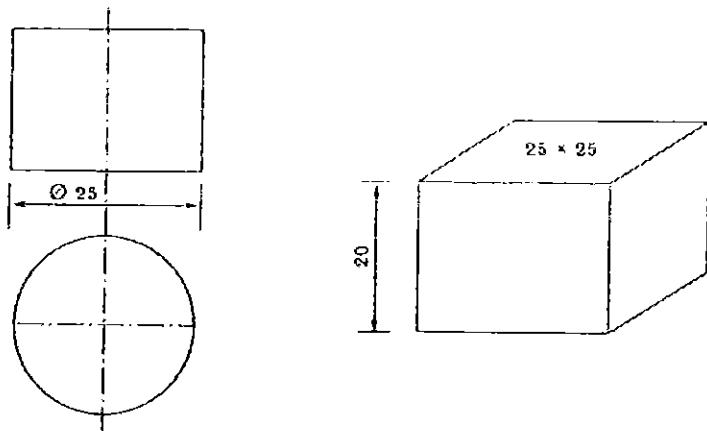

รูปที่ 2.24 ลักษณะจำแสงสะท้อนกลับไปยังเลนส์ข่ายทำให้เกิดภาพโครงสร้างของชิ้นงาน [8]

2.6.2 การเตรียมชิ้นตรวจสอบเพื่อการตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค

ชิ้นงานที่ต้องการตรวจสอบโครงสร้างจุลภาคนั้นควรตัดให้เพิ่มพื้นที่หน้าตัด และการตัดดังกล่าวต้องหลีกเลี่ยงให้เกิดความร้อนน้ำอย่างสุดท่าที่จะทำได้ทั้งนี้ก็ เพราะว่าความร้อนดังกล่าวจะทำให้โครงสร้างที่ผิวน้ำตัดนั้นเกิดการทำให้การเปลี่ยนแปลงทำให้การตรวจสอบนั้นเกิดข้อผิดพลาด

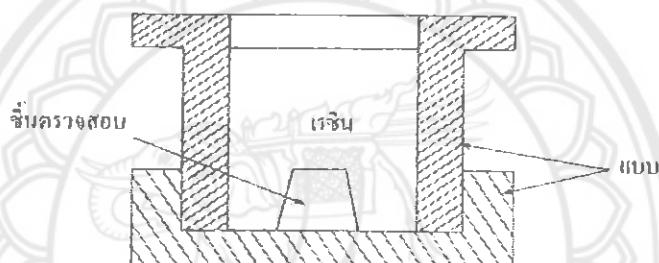
สำหรับขนาดของชิ้นตรวจสอบควรมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 25 มิลลิเมตร หรือ 1 นิ้ว และมีความสูงไม่น้อยกว่า 15 มิลลิเมตร แต่ถ้าเป็นทรงสี่เหลี่ยมน้ำหนาค 25 x 25 x 20 มิลลิเมตร ทั้งนี้เพื่อให้การขัดผิวกระทำได้โดยง่าย แต่ถ้าชิ้นตรวจสอบมีขนาดเล็กมากก็ควรจะหุ้มชิ้นตรวจสอบด้วยเรซิโนไดบ์ให้หน้าตัดของชิ้นตรวจสอบอยู่ภายนอกเรซิโน และขนาดของเรซิโนนั้นก็ควรมีขนาดใกล้เคียงกับชิ้นตรวจสอบที่ได้กล่าวแล้ว [8]

ขั้นตรวจสอบทางกระบวนการ

ขั้นตรวจสอบทางเทคนิค

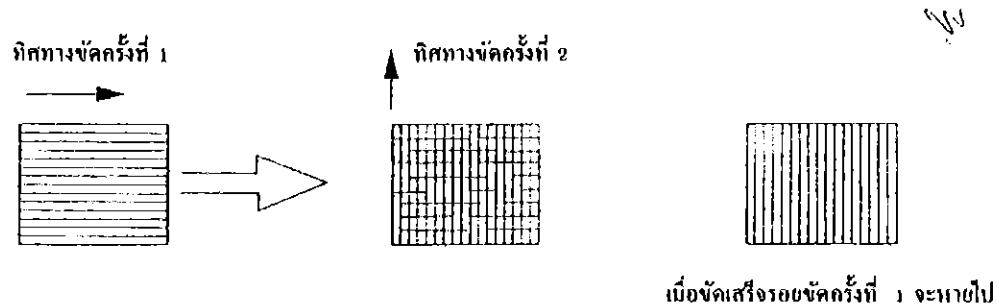
รูปที่ 8.15 ลักษณะและขนาดของชิ้นตรวจสอบ

รูปที่ 2.25 ลักษณะการหุบชิ้นตรวจสอบด้วยเรซิน [8]

หลังจากชิ้นตรวจสอบที่มีข้าคตามต้องการแล้วจะต้องดำเนินการขั้นตอนต่อไป เพื่อให้สามารถนำชิ้นตรวจสอบนี้ไปทำการตรวจสอบโครงสร้างด้วยกล้องจุลทรรศน์ได้ ขั้นตอนในลำดับต่อไปนี้จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.6.2.1 การขัดผิวชิ้นตรวจสอบ การขัดด้วยกระดาษทรายที่ทำจากผงซิลิคอนคาร์บไบด์ ตั้งแต่เบอร์ 220, 320, 400 และขัดจนถึงเบอร์ 600 ตามลำดับในการขัด ควรวางกระดาษทรายลงบนกระชากหนาเรียนและขัดผิวตรวจสอบลงบนกระดาษทรายนี้ ในขณะขัดนี้จะต้องเปิดน้าออยู่ตลอดเวลา เพื่อให้น้ำเข้ามาส่งสกปรกซึ่งได้แก่ผง โลหะ และซิลิคอนคาร์บไบด์ออกให้หมด และเมื่อต้องการเปลี่ยนกระดาษทรายแผ่นต่อไปควรขัดชิ้นงานตรวจสอบไปอีกแนวทางหนึ่งสลับกันเป็นครารางกันแนวเดิม ทำเช่นนี้จะช่วยลดการหายแผลสุดท้าย

รูปที่ 2.26 ลักษณะแนวทางการขัดชิ้นตรวจสอบส่วนลับเป็นตาราง [8]

2.6.2.2 การขัดผิวด้วยผงขัด (Polishing) การขัดผิวชิ้นงานขั้นตอนนี้ เป็นการขัดผิวนั้น ของชิ้นตรวจสอบด้วยผงขัดที่ทำจากอะลูมินา และแมกนีเซียม หรืออาจใช้กา เพชรขัดผิวของชิ้นงานตรวจสอบที่มีความแข็งแรงสูงมาก โดยผงขัดเหล่านี้จะมีขนาดตั้งแต่ 0.05 – 0.3 ในครอง การขัดด้วยผงขัดนี้จะต้องขัดบนฐานหมุนที่ห่อหุ้นด้วยผ้าสักหลาด โดยการนำผงขัดผสมกับน้ำเทลงบนสักหลาดแล้วขัดผิวงานเป็นมัน

2.6.2.3 การกัดด้วยน้ำยา (Etching) ชิ้นตรวจสอบที่ถูกขัดจนเป็นมันแล้วนั้นจะต้องถ้างด้วยแอลกอฮอล์ จากนั้นจะถูกนำไปกัดด้วยน้ำยา ซึ่งจะเป็นน้ำยาอะไรนั้นต้องขึ้นอยู่กับชนิดของโลหะที่ต้องการตรวจสอบ เช่น ถ้าเป็นเหล็กก็จะใช้กรดไนโตริกร้อยละ 2 – 4 ผสมกับแอลกอฮอล์

2.6.2.4 การตรวจสอบโครงสร้างด้วยกล้องจุลทรรศน์ ขั้นตอนนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อชิ้นตรวจสอบถูกกัดด้วยน้ำยาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผู้ตรวจสอบจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาขั้นตอนการทำงานของกล้องจุลทรรศน์ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ก. วางแผนงานที่ตรวจสอบบนที่วางของกล้องจุลทรรศน์ ที่วางชิ้นตรวจสอบนี้สามารถเคลื่อนที่ขึ้นลงและเคลื่อนที่ไปทางซ้าย-ขวา ได้ ทั้งนี้เพื่อการปรับชิ้นตรวจสอบให้ตรงกับเลนส์วัตถุ และขัง เป็นการปรับระยะชัดเจนของภาพอีกด้วย

ข. เปิดสวิตช์และปรับความเข้มของแสงตามต้องการ

ค. ปรับระยะชัดเจนของภาพ ซึ่งสามารถปรับได้ 2 ระบบคือ การปรับหนาน จะสามารถปรับระยะชัดของภาพได้อย่างรวดเร็วแต่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ได้สำหรับการปรับละเอียด นั้นจะได้ภาพที่ชัดเจนทั่งทั้งภาพหลังการปรับหนานและไม่ความผิดพลาดเกิดขึ้นได้เลย

ง. เมื่อต้องการหยุดการทำงาน ให้ปิดสวิตช์และนำชิ้นตรวจสอบออกจากที่วาง ควรระวังไม่ให้ชิ้นตรวจสอบกระแทกกับเลนส์วัตถุ เพราะอาจจะทำให้เลนส์นั้นมีรอยเกิดขึ้น ซึ่ง ส่งผลให้มองภาพไม่ชัด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการงาน

3.1 การเตรียมชิ้นงานทดสอบ

3.1.1 การเตรียมการเชื่อมชิ้นงานทดสอบ

3.1.1.1 นำเหล็กเหนียวมาตรฐานตัดขนาดให้ได้ขนาด $2 \times \frac{1}{4} \times 2$ นิ้ว

3.1.1.2 เลือกฐูปเชื่อมขนาด 26 มิลลิเมตร ความยาว 350 มิลลิเมตร ปรับกระแสไฟฟ้าให้ไปอยู่ที่ 95 แอมป์ร์ จากนั้นวางแผ่นชิ้นงานลงบนโต๊ะเชื่อมถือฐูปเชื่อมให้ห่างจากแผ่นชิ้นงานประมาณ $1/8 - 5/32$ นิ้ว

3.1.1.3 ทำการเชื่อม โดยให้ความเร็วในการเดินแนว 250 มิลลิเมตรต่อนาที

3.1.1.4 เมื่อได้ชิ้นงานดังกล่าวแล้วทำการตอกแต่งพิวนริเวณแนวรอยเชื่อมเพื่อทำการทดสอบโครงสร้างจุลภาคและทดสอบหาความแข็งของชิ้นงาน

3.1.2 ขั้นตอนการอบชุบของชิ้นงาน

นำชิ้นงานมาทำการอบชุบที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที ที่ต่างกัน โดยที่จำนวนชิ้นงานที่ทำการศึกษามีทั้งหมด 13 ชิ้นแบ่งเป็น

3.1.2.1 ชิ้นงานที่ยังไม่ผ่านกระบวนการ Annealing จำนวน 1 ชิ้น

3.1.2.2 ชิ้นงานที่สำหรับกระบวนการอบอ่อนชิ้นงานเป็นเวลา 30 นาที ทั้งหมด 4 ชิ้น โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ทำการ Annealing ที่ 400 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 500 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 600 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 700 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

3.1.2.3 ชิ้นงานที่สำหรับกระบวนการอบอ่อนชิ้นงานเป็นเวลา 45 นาที ทั้งหมด 4 ชิ้น โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ทำการ Annealing ที่ 400 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 500 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 600 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

ทำการ Annealing ที่ 700 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชิ้น

3.1.2.4 ชั้นงานที่สำหรับกระบวนการอบอ่อนชั้นงานเป็นเวลา 60 นาที ห้องหมก 4 ชั้น โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ทำการ Annealing ที่ 400 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชั้น

ทำการ Annealing ที่ 500 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชั้น

ทำการ Annealing ที่ 600 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชั้น

ทำการ Annealing ที่ 700 องศาเซลเซียส จำนวน 1 ชั้น

3.2 ขั้นตอนการเตรียมชั้นงานเพื่อทดสอบโครงสร้างจุลภาค

3.2.1 นำเหล็กที่ผ่านการเชื่อมแล้วมาขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 180, 320, 600, 800 และ 1,000 แล้วทำการขัดมันด้วยงานขัดสักหลาดและผงที่ใช้ขัดด้วยอะกูมินา

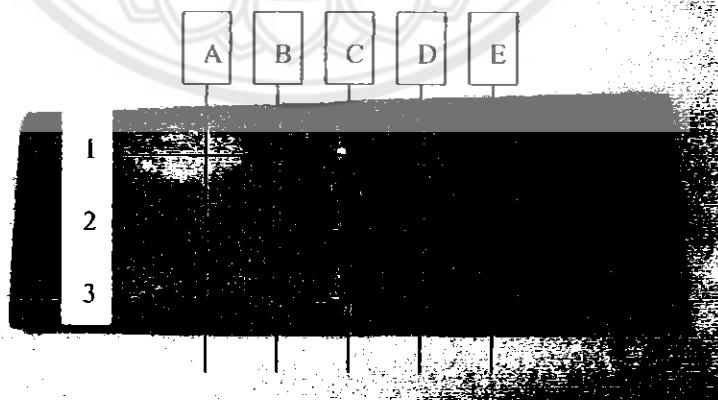
3.2.2 กัดผิวน้ำชั้นงานด้วยสารละลายกรดในต่อ 2 เปอร์เซ็นต์

3.2.3 นำชั้นงานไปทดสอบโครงสร้างจุลภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์ แล้วทำการบันทึกภาพเพื่อการนำไปเปรียบเทียบต่อไป

3.3 ขั้นตอนการทดสอบความแข็ง

3.3.1 นำชั้นงานไปตกแต่งให้บนงานกันหักสองด้าน

3.3.2 ทำการทดสอบความแข็งในบริเวณโลหะพื้น บริเวณกระบทร็อก และบริเวณเนื้อเชื่อม บริเวณจุดละ 3 จุด ดังรูปที่ 3.1 แล้วทำการบันทึกค่าที่ได้ เพื่อทำการเปรียบเทียบต่อไป

รูปที่ 3.1 แสดงบริเวณจุดทดสอบในการทดสอบความแข็ง

ขั้นตอนการทดสอบความแข็งแบบรีอคเวล มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

3.3.2.1 ว่างชิ้นงานลงบนแป้นทดสอบกดหัวสูญญากาศลงบนผิวทดสอบด้วยแรงกด 10 กิโลกรัม จากนั้นดึงนาฬิกาที่เครื่องไปที่เลขศูนย์

3.3.2.2 ตั้งแรงกดตามชนิดของโลหะที่ทำการทดสอบ โดยการดูจากตารางแรงกดแล้ว ลงด้วยแรงกดน้ำ ซึ่งแรงกดเพิ่มนี้จะทำให้หัวสูญญากาศบนชิ้นงานทดสอบ

3.3.2.3 นำแรงกดเพิ่มออกทำให้เหลือแรงกดน้ำแต่เพียงอย่างเดียว หลังจากนั้นเข็นนาฬิกาจะถอยกลับและหยุด เริ่งอ่านค่าความแข็งที่คำแนะนำง่ายที่สุดอยู่ ซึ่งอ่านได้อ่านค่าดังนี้ เช่น 40 HRC หมายถึงความแข็งแบบรีอคเวล 40 ด้วยสเกล C และ 85 HRB หมายถึง ความแข็งแบบรีอคเวล 85 ด้วย สเกล B

การทดสอบความแข็งวิชินมีหลักการทดสอบที่ต้องดำเนินถึงดังต่อไปนี้

- ก. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องด้วยแท่งทดสอบ (Test Block) ทุกรั้ง ก่อนการทำงาน
- ข. ชิ้นงานที่ทำการทดสอบควรทำความสะอาดและบนน้ำกันสองด้าน
- ค. รอบขอบผิวทดสอบควรห่างกันอย่างน้อย 3 มิลลิเมตร
- จ. ควรวัดค่าความแข็งอย่างน้อย 3 จุด แล้วนำค่าที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยจะได้เป็นค่าความแข็งที่ถูกต้อง
- ฉ. ค่าความแข็งที่อ่านได้บนสเกลเป็นค่าที่นำไปใช้ได้เลยจึงมีความรวดเร็วในการทดสอบ
- ก. ชิ้นงานที่ทำการทดสอบควรมีความหนาไม่น้อยกว่า 10 เท่าของรอบขอบผิวทดสอบ

บทที่ 4

ผลการทดสอบและการวิเคราะห์

ผลการตรวจสอบชิ้นงานเชื่อมของเหล็กการบอนต์ที่ทำการอบชุบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 ได้ผลการทดสอบโครงสร้าง และผลการทดสอบความแข็ง ดังนี้

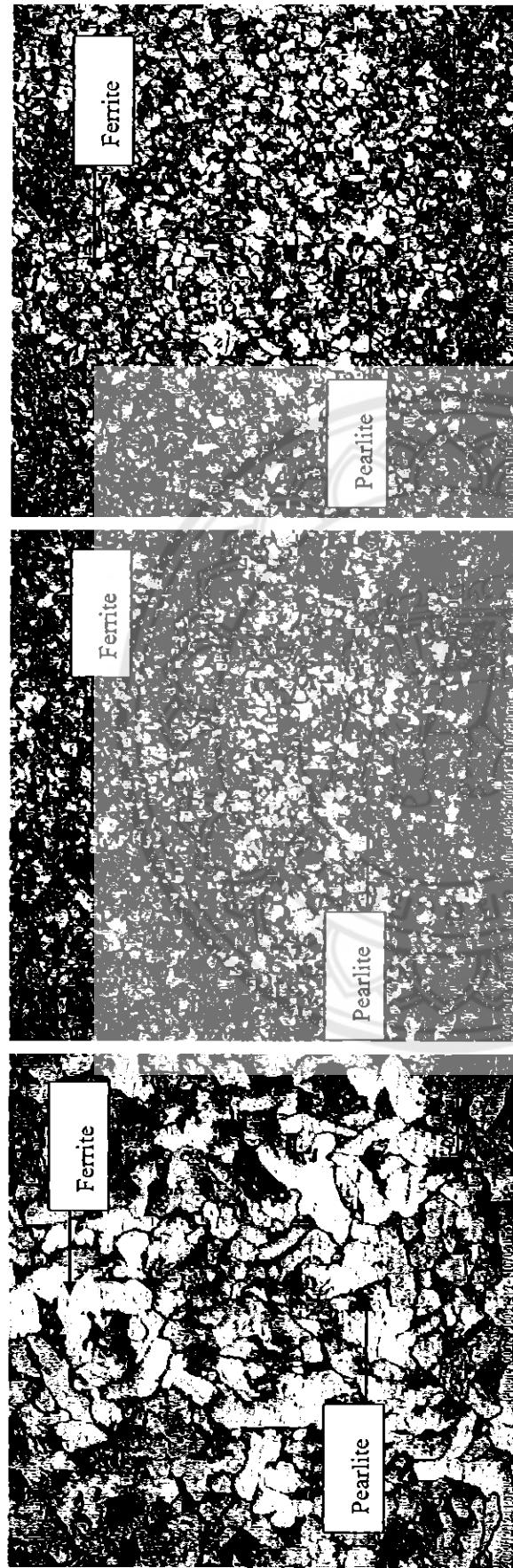
4.1 ผลการตรวจสอบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ไม่ผ่านการอบอ่อน

เพื่อความเข้าใจง่ายในการอธิบายบริเวณโครงสร้างและความหมายในบริเวณแนวรอยเชื่อม ได้กำหนดสัญลักษณ์ตามตารางที่ 4.1 คือ BM แทน โลหะพื้น, WM แทน เนื้อเชื่อม, FL แทน แนวการหลอมละลาย และ HAZ แทน บริเวณผลกระทบร้อน

ตารางที่ 4.1 อักษรย่อของบริเวณและโครงสร้างจุลภาคที่พบภาพหลังการเชื่อมไฟฟ้า

สัญลักษณ์ที่ใช้	ความหมาย
BM	โลหะพื้น (Base Metal)
WM	เนื้อเชื่อม (Weld Metal)
FL	แนวการหลอมละลาย (Fusion Line)
HAZ	บริเวณผลกระทบร้อน (Heat Affect Zone)

โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อนถ่ายทั้งกล้องจุลทรรศน์แสงที่กำลังขยาย 200 เท่า แสดงดังรูปที่ 4.1 โดยรูป 4.1(ก) และรูป 4.1(ข) แสดงโครงสร้างจุลภาคบริเวณโลหะพื้น รูป 4.1(ข) และรูป 4.1(ก) แสดงโครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม โดยบริเวณต่างๆ ประกอบด้วย โครงสร้างเฟอร์ไรต์และเพรลิตไลด์ ซึ่งเกرنในบริเวณโลหะพื้นมีขนาดใหญ่กว่าบริเวณผลกระทบร้อนและบริเวณเนื้อเชื่อม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรีวูฟหลังการเชื่อมอยู่ใกล้แนวรอยเชื่อม จึงได้รับความร้อนอันเนื่องมาจากการเชื่อมแล้วเกิดการเย็นตัวอย่างรวดเร็ว [4]

(ก)

(ก)

(ก)

รูปที่ 4.1 โครงสร้างจุลทรรศน์ของชิ้นงานที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อน ไม่มีสมบูรณ์ กำลังขยาย 200 เท่า

(ก) ภาพปรีเวนเนชัน

(ก) ภาพปรีเวนการทนความร้อน

(ก) ภาพปรีเวนเนชัน

4.2 การวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อน

การเปรียบเทียบผลการทดลองแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1. เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน
2. เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้เวลาในการอบชิ้นงานต่างกัน

4.2.1 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน

4.2.1.1 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

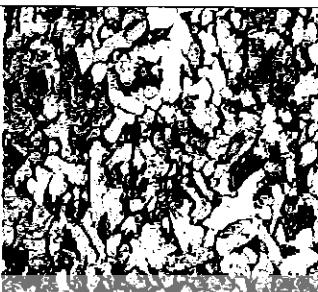
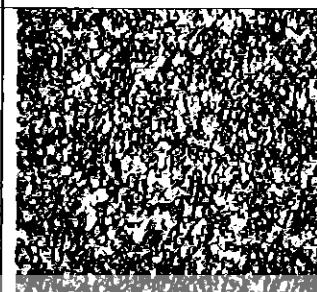
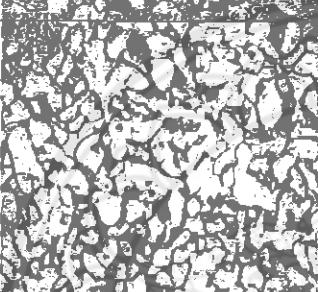
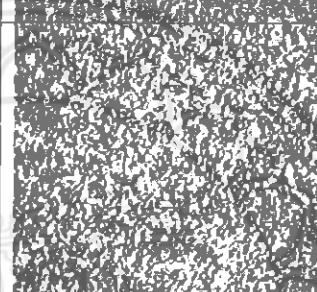
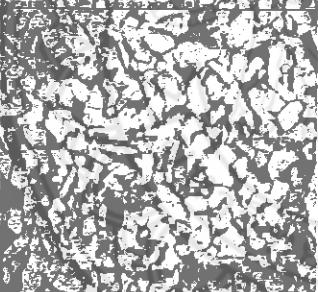
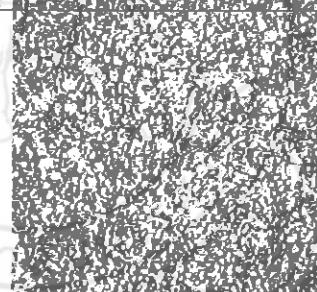
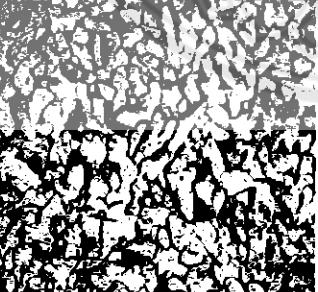
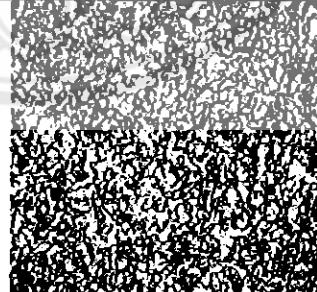
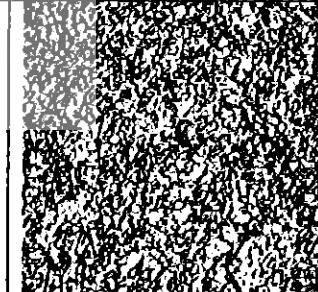
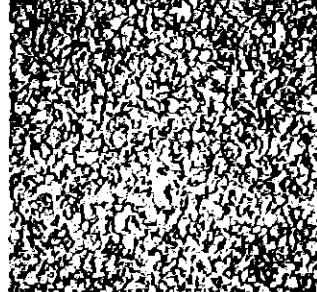
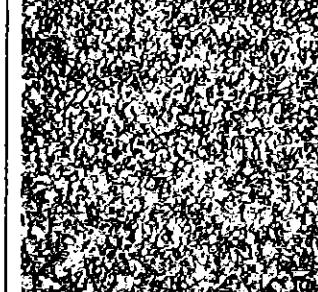
จากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิต่างกัน คือ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส และคงได้ดังตารางที่ 4.2 (ภาพประกอบภาคผนวกรูปที่ ก.1 - ก.5) ชิ้นงานทุกชิ้นงานนี้โครงสร้างจุลภาคประกอบด้วย โครงสร้างเพอร์ไ蕊ค์ และเพิร์ดไดต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระบทร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พบร้า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนทั้ง 4 ชิ้น ขนาดของเกรนมีขนาดเกรนใหญ่ ทั้งนี้เกิดเนื่องจากไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจากการทำการเชื่อมของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดของเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลง

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระบทร้อน ชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 และ 500 องศาเซลเซียส จะมีขนาดของเกรนละเอียด โดยที่ขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ส่วนชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส จะมีขนาดเกรนที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย โดยที่ขนาดเกรนเริ่มน้ำดหายนากขึ้นเมื่อเทียบกับ 2 ชิ้นงานแรก และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส มีขนาดเกรนในบริเวณกระบทร้อนใหญ่ที่สุด

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400, 500 และ 600 องศาเซลเซียส ไม่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของเกรนซึ่งจะมีขนาดของเกรนละเอียด โดยที่ขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนอุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดใหญ่ที่สุด

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอ่อนอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศา-เซลเซียส

	BM	HAZ	WM
0 องศา- เซลเซียส			
400 องศา- เซลเซียส			
500 องศา- เซลเซียส			
600 องศา- เซลเซียส			
700 องศา- เซลเซียส			

4.2.1.2 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

จากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิต่างกัน คือ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส แสดงได้ดังตารางที่ 4.3 (ภาพประกอบภาคผนวกрубุปที่ ก.6 - ก.9) ชิ้นงานทุกชิ้นมีโครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเฟอร์ไรต์และเพิร์ลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระแทบทร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พบว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนทั้ง 4 ชิ้น ขนาดของเกรนมีขนาดเกรนค่อนข้างใหญ่ ทั้งนี้เกิดเนื่องจากไม่ถูกกระแทบด้วยความร้อนจากการทำการเชื่อม ของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดของเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลง

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระแทบทร้อน ชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส จะมีขนาดของเกรนละเอียด โดยที่ขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เริ่มน้ำการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน โดยที่ตัดขั้นตอนของเกรนขนาดใหญ่ไปเป็นก้อนเกรนละเอียด และในส่วนชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 และ 700 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่และหมายมากขึ้นตามลำดับ

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 และ 500 องศาเซลเซียส พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรน เป็นขนาดของเกรนละเอียด โดยที่ขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน และในส่วนชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 และ 700 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่และหมายมากขึ้น แต่ในชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส น้ำหนักของเกรนใหญ่หมายมากกว่าชิ้นงานที่ผ่านอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส และมีขนาดเกรนใหญ่ที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างชุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

	BM	HAZ	WM
0 องศา เซลเซียส			
400 องศา เซลเซียส			
500 องศา เซลเซียส			
600 องศา เซลเซียส			
700 องศา เซลเซียส			

4.2.1.3 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

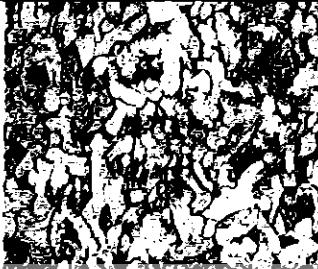
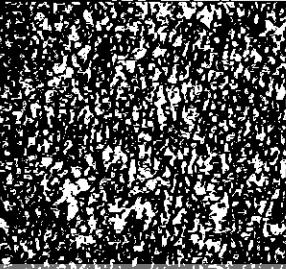
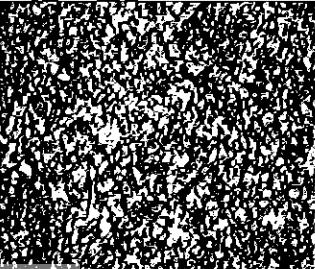
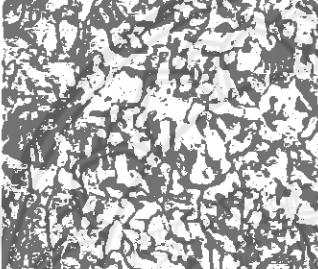
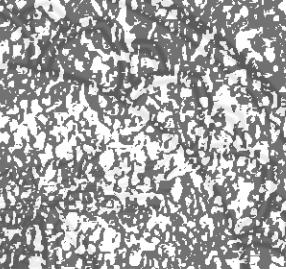
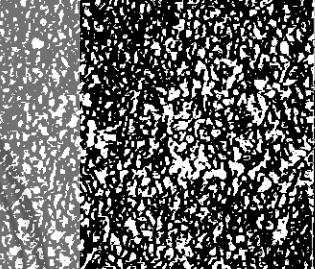
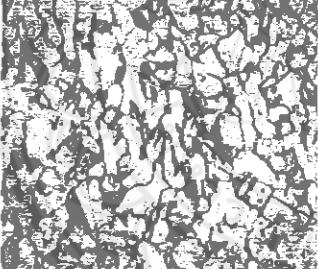
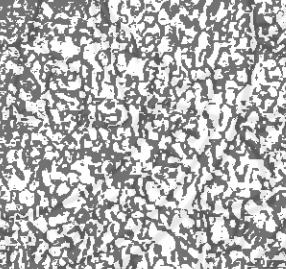
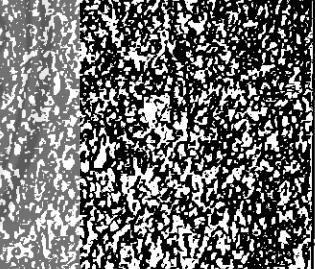
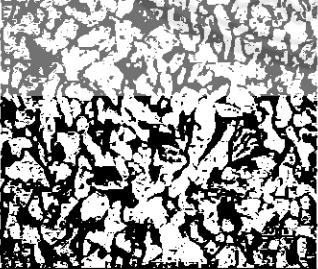
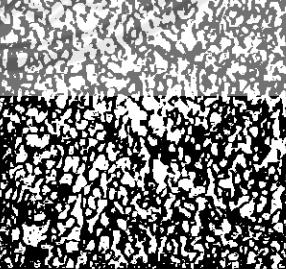
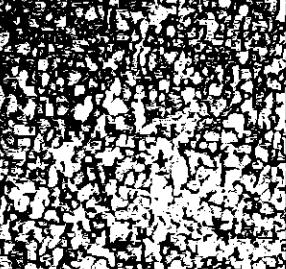
จากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 60 นาที ที่ อุณหภูมิต่างกัน คือ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส แสดงได้ดังตารางที่ 4.4 (ภาพประกอบภาคผนวก群ที่ ก.10 - ก.13) ชิ้นงานทุกชิ้นนี้โครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเพอร์ไอล์ฟ และเพิร์ลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระหบร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พนว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ขนาดของเกรนมีขนาดเกรนหมายถลักษณะเดียวกับชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ทั้งนี้ เกิดเนื่องจากไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจากการทำการเชื่อมของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลง และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรนเมื่อเปรียบเทียบกับชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการอบอ่อน ส่งผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดเกรนหมายถลักษณะมากขึ้น

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระหบร้อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของเกรน โดยมีขนาดเกรนใหญ่ปะปนกับเกรนละเอียด และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้นตามลำดับ โดยพนว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส นั้นมีขนาดของเกรนหมายถลักษณะมากที่สุด

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส จะมีขนาดของเกรนละเอียด ไม่มีเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรน เมื่อเทียบกับชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เริ่มน้ำการเปลี่ยนแปลงพนเกรนปะปนกับเกรนละเอียด ในขณะที่ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส พนเกรนขนาดใหญ่มากขึ้น และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส มีขนาดของเกรนใหญ่ที่สุด

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

	BM	HAZ	WM
0 องศา เซลเซียส			
400 องศา เซลเซียส			
500 องศา เซลเซียส			
600 องศา เซลเซียส			
700 องศา เซลเซียส			

จากการทดลองในกรณีเปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน จะพบได้ว่า ชิ้นงานทุกชิ้นมีโครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเฟอร์ไรต์และเพรลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พบว่า

โครงสร้างจุลภาคของทุกชิ้นงานมีขนาดเกรนละเอียดสูงสุดบริเวณเนื้อเชื่อม รองลงมาคือบริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อพื้น มีขนาดเกรนขนาดมากที่สุด นอกจากนี้จะเห็นว่า ขนาดของเกรนบริเวณเนื้อพื้น ไม่เปลี่ยนแปลงของเกรนมากนัก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่ได้รับความร้อนจากการเชื่อม ส่งผลให้บริเวณดังกล่าวไม่มีความเครียดภายใน บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม มีแนวโน้มของขนาดเกรน トイเข็มเนื้ออุณหภูมิการอบเพิ่มขึ้น [9]

4.2.2 เปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ โดยกำหนดให้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้เวลาในการอบชิ้นงานต่างกัน

4.2.2.1 เปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

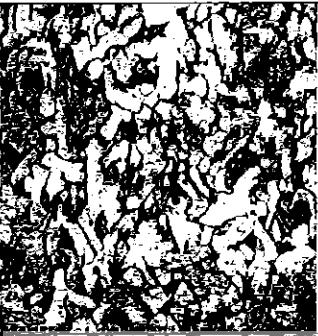
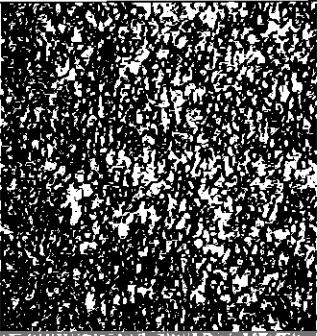
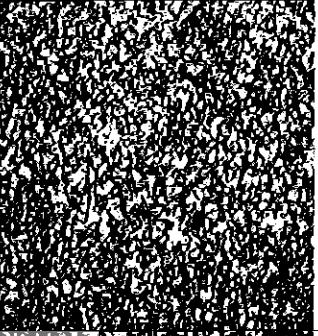
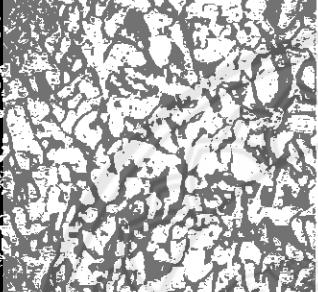
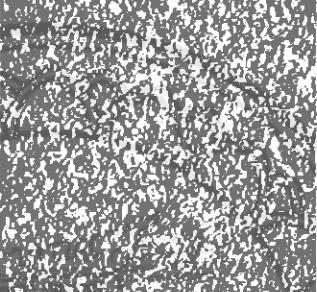
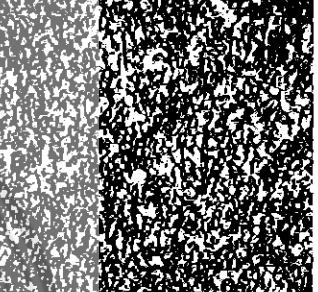
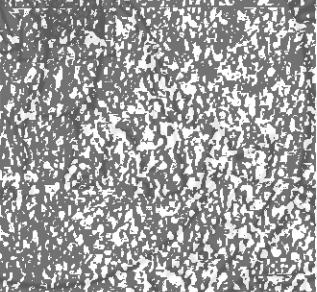
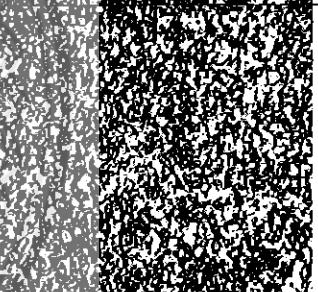
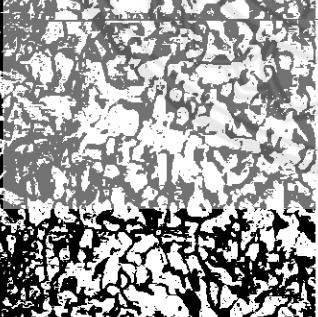
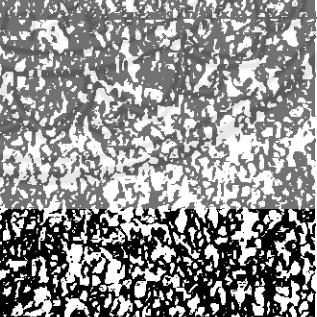
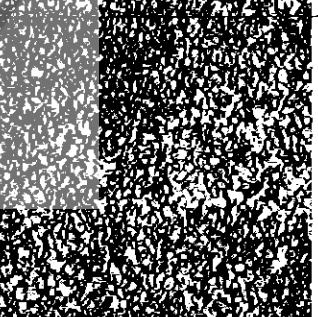
จากการเปรียบเทียบจากการเปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่ อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน คือ 30, 45 และ 60 นาที ได้ดังตารางที่ 4.5 (ภาพประกอบภาพหน่วยรูปที่ ค.2, ค.6 และ ค.10) ชิ้นงานทุกชิ้นมีโครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเฟอร์ไรต์และเพรลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พบว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนทั้ง 3 ชิ้น ขนาดของเกรนมีขนาดคล่องข้างหนาแน่น ทั้งนี้เกิดเนื่องจากการไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจากการทำการเชื่อมของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดของเกรน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระทนร้อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 และ 45 นาที มีขนาดเกรนละเอียด โดยที่ขนาดเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อน แต่ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีขนาดเกรนหนาแน่นและใหญ่มากขึ้น

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30, 45 และ 60 นาที จะมีขนาดของเกรนละเอียด คล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อน

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

	BM	HAZ	WM
0 นาที			
30 นาที			
45 นาที			
60 นาที			

4.2.2.2 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

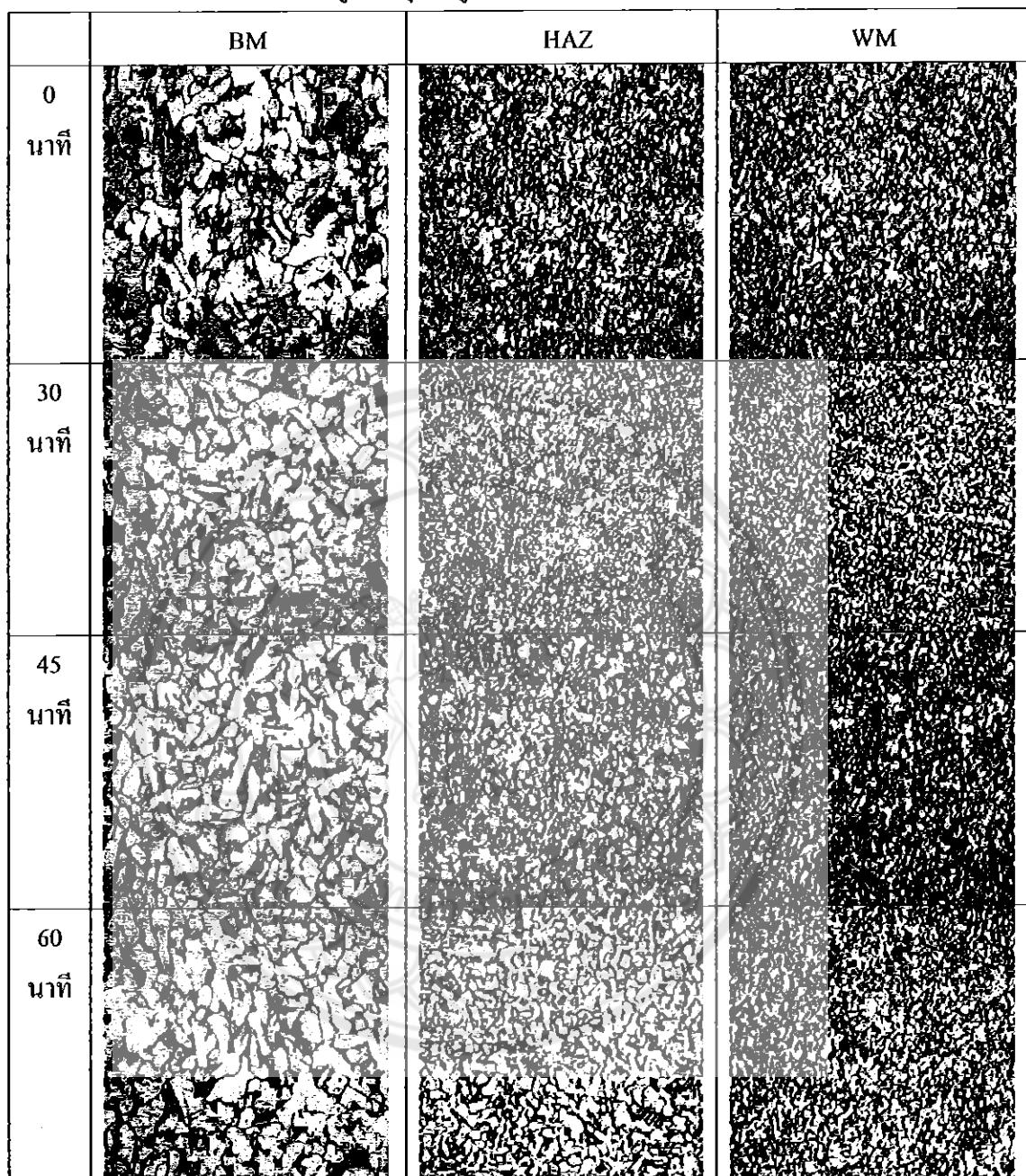
จากการเปรียบเทียบจากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่าของชิ้นงานเชื่อมที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน คือ 30, 45 และ 60 นาที ได้ดังตารางที่ 4.6 (ภาพประกอบภาคผนวกซึปที่ ค.3, ค.9 และ ค.11) ชิ้นงานทุกชิ้นมีโครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเฟอร์ไรต์และเพรลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พนบว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 และ 45 นาที มีขนาดของเกรนนีขนาดค่อนข้างใหญ่ ทั้งนี้เกิดเนื่องจาก การไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจาก การทำการเชื่อมของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดของเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในขณะที่ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรนให้ญูเปรียบเทียบกับชิ้นงานที่ยังไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ทั้งนี้เนื่องจากอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการอบอ่อน ส่งผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดเกรนให้ญู

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระทนร้อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 นาที มีขนาดเกรนละเอียด โดยที่ขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 45 และ 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรนให้ญูขึ้น โดย ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีขนาดเกรนให้ญูมากกว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 45 นาที

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 และ 45 นาที จะมีขนาดของเกรนละเอียด คล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ในขณะที่ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนให้ญูขึ้น

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

4.2.2.3 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

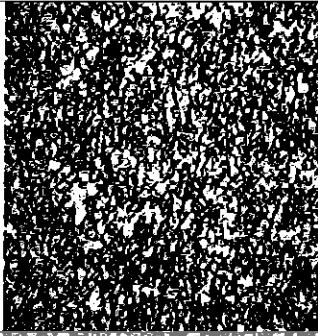
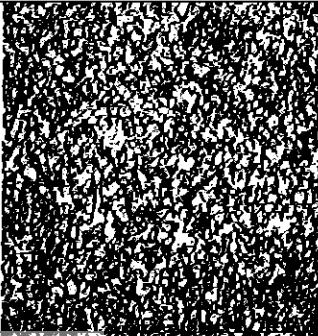
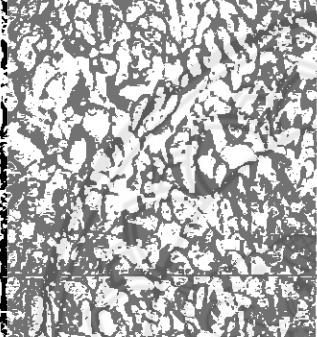
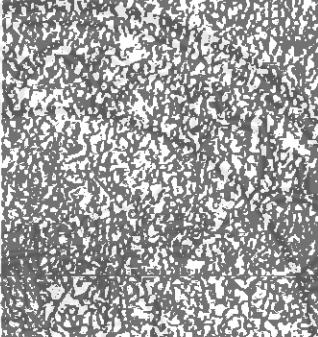
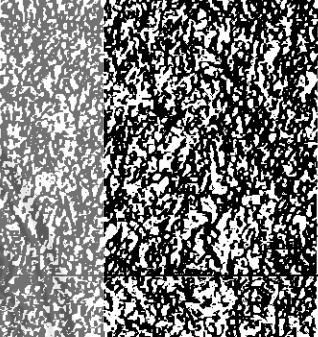
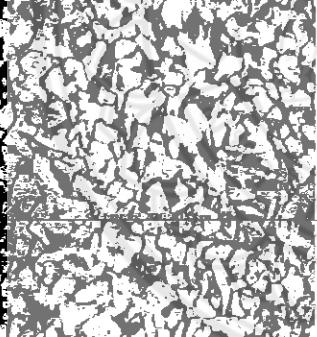
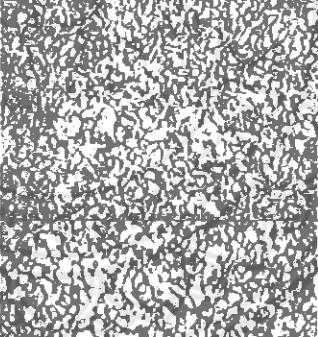
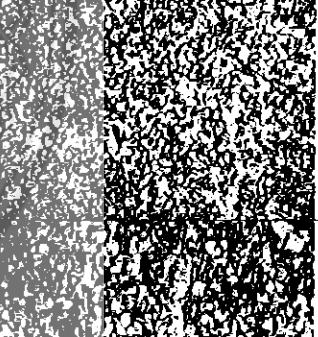
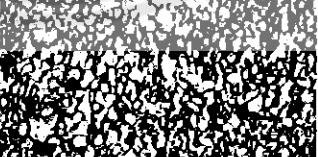
จากการเปรียบเทียบจากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน คือ 30, 45 และ 60 นาที ได้ดังตารางที่ 4.7 (ภาพประกอบภาคผนวกปูที่ ค.4, ค.8 และ ค.12) ชิ้นงานทุกชิ้นนี้โครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้างเพอร์ไ蕊ค์และเพรล์ไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พบว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 และ 45 นาที ขนาดของเกรนมีขนาดค่อนข้างใหญ่ ทั้งนี้เกิดเนื่องจากไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจากทำการทำร้าว เชื่อม ส่งผลทำให้ขนาดของเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในขณะเดียวกันชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรน จะมีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้น

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระทนร้อน ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30, 45 และ 60 นาที จะมีขนาดของเกรนที่เปลี่ยนแปลงไปโดยที่มีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้นตามลำดับของเวลาอบอ่อน โดยที่ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีขนาดของเกรนใหญ่มากที่สุด

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 นาที ไม่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของเกรนคล้ายกับเกรนของชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อน ในขณะเดียวกันชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 45 และ 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้น โดยที่ขนาดเกรนของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีขนาดเกรนใหญ่กว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 45 นาที

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

	BM	HAZ	WM
0 นาที			
30 นาที			
45 นาที			
60 นาที			

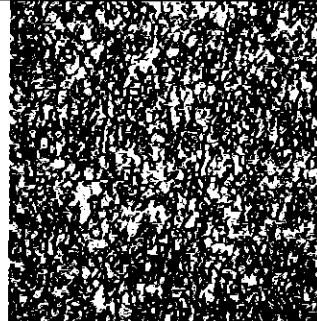
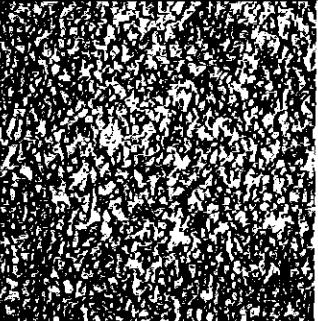
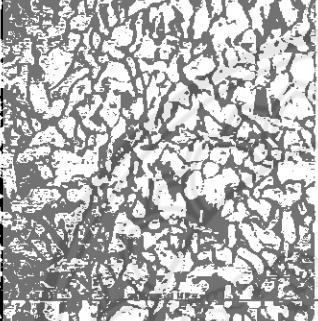
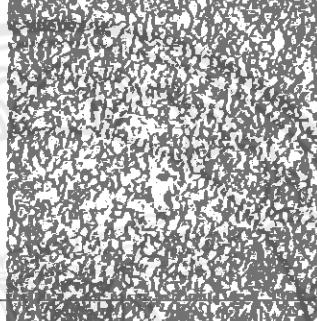
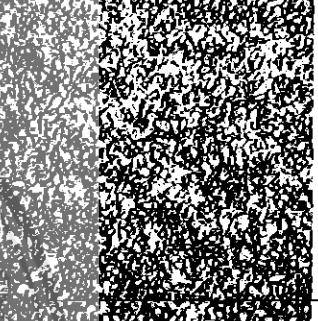
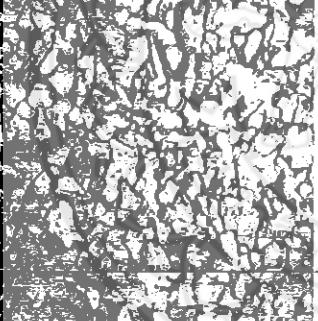
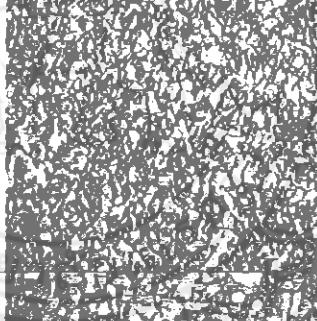
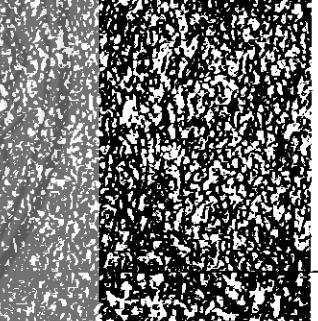
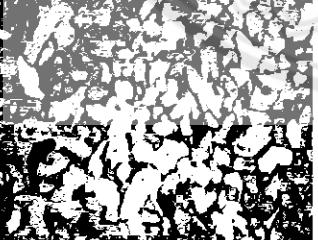
4.2.2.4 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

จากการเปรียบเทียบจากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ซึ้งไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่ อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน คือ 30, 45 และ 60 นาที ได้ดังตารางที่ 4.8 (ภาพประกอบภาคผนวกปุ๊ปที่ ค.5, ค.9 และ ค.13) ชิ้นงานทุกชิ้นนี้โครงสร้างจุลภาคประกอบด้วยโครงสร้าง เฟอร์ไรต์และเพริลไลต์ ทั้งในบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระบทร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม พนว่า

โครงสร้างจุลภาคบริเวณเนื้อพื้น ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนทั้งหมด พนว่า ขนาด ของเกรนมีขนาดค่อนข้างใหญ่ ทั้งนี้เกิดเนื่องจากการไม่ถูกกระแทกด้วยความร้อนจากการทำการ เชื่อมของชิ้นงาน ส่งผลทำให้ขนาดของเกรนไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ และชิ้นงานที่ผ่านการอบ อ่อนในเวลา 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรนใหญ่มากขึ้น เมื่อเทียบกับชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อน

โครงสร้างจุลภาคบริเวณกระบทร้อนและบริเวณเนื้อเชื่อม ชิ้นงานที่ผ่านการอบ อ่อนในเวลา 30, 45 และ 60 นาที มีการเปลี่ยนแปลงของขนาดของเกรน ซึ่งเกรนจะมีขนาดเกรน ใหญ่มากขึ้นตามลำดับของเวลาที่ใช้ในการอบอ่อน โดยพนว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีขนาดของเกรนใหญ่มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 200 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมภายหลัง การอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

	BM	HAZ	WM
0 นาที			
30 นาที			
45 นาที			
60 นาที			

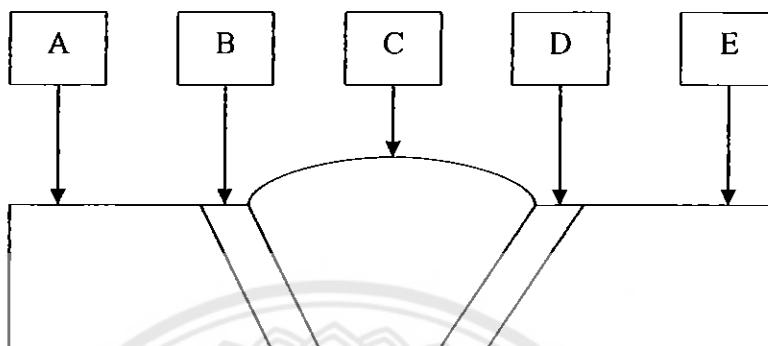
จากการเปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กำหนดให้อุณหภูมินในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้เวลาในการอบชิ้นงานต่างกัน จะพบได้ว่า

โครงสร้างจุลภาคของทุกชิ้นงานมีขนาดเกรนละเอียดสูงสุดบริเวณเนื้อเชื่อม รองลงมาคือบริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อพื้น มีขนาดเกรนหมายมากที่สุด นอกจากนี้จะเห็นว่า ขนาดของเกรนบริเวณเนื้อพื้น ไม่เปลี่ยนแปลงของเกรนมากนัก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่ได้รับความร้อนจากการเชื่อม ส่งผลให้บริเวณดังกล่าวไม่มีความเครียดภายในบริเวณนี้ บริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม มีแนวโน้มของขนาดเกรน โดยที่เนื้ออุณหภูมิการอบเพิ่มขึ้น [9]

4.3 การทดสอบความแข็งด้วยเครื่องทดสอบความแข็งแบบรอกเวลสเกล B

ทำการทดสอบทั้งหมด 5 แนวคือแนว A, B, C, D และ E ทดสอบแนวละ 3 จุดแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยตามตำแหน่งต่างๆ ของชิ้นงานดังนี้

รูปที่ 4.2 แสดงตำแหน่งต่างๆ บนชิ้นงานทั้ง 5 ชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมไฟฟ้าแบบกดเชื่อมหุ้มฟลักซ์

- A. บริเวณเนื้อพื้น
- B. บริเวณกระทนร้อน
- C. บริเวณกลางเนื้อเชื่อม
- D. บริเวณกระทนร้อน
- E. บริเวณเนื้อพื้น

การเปรียบเทียบผลการทดสอบแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1. เปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน
2. เปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้เวลาในการอบชิ้นงานต่างกัน

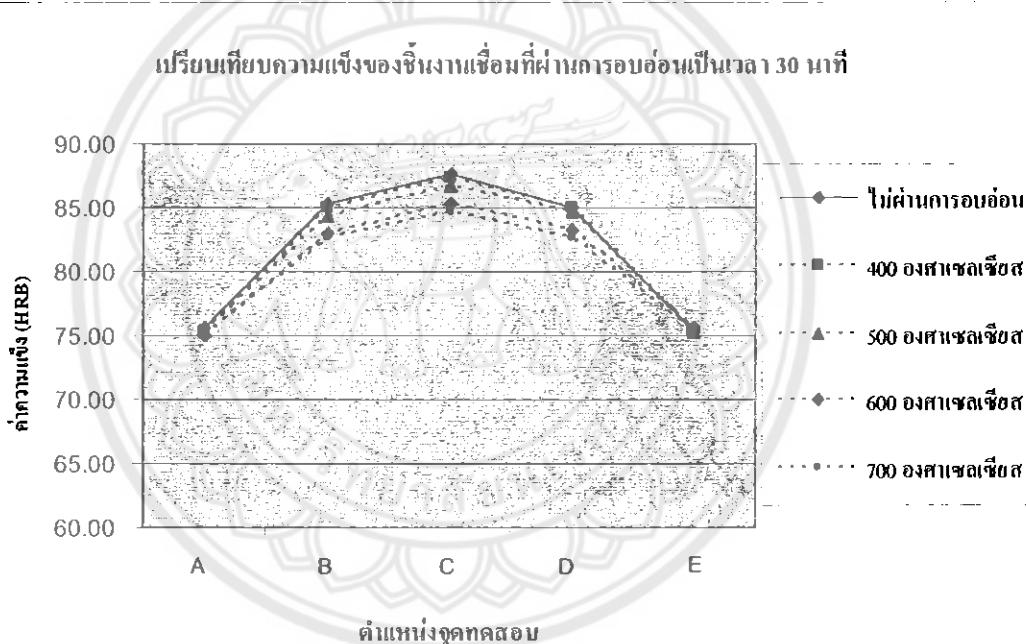
- 4.3.1 เปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน

- 4.3.1.1 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาที

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.9 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพดังรูปที่ 4.3

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	ค่าความแข็ง (HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบซุบ	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
400	75.33	85.00	87.33	85.00	75.33
500	75.33	84.33	86.67	84.67	75.33
600	75.00	83.00	85.33	83.33	75.67
700	75.00	82.67	84.67	82.67	75.33

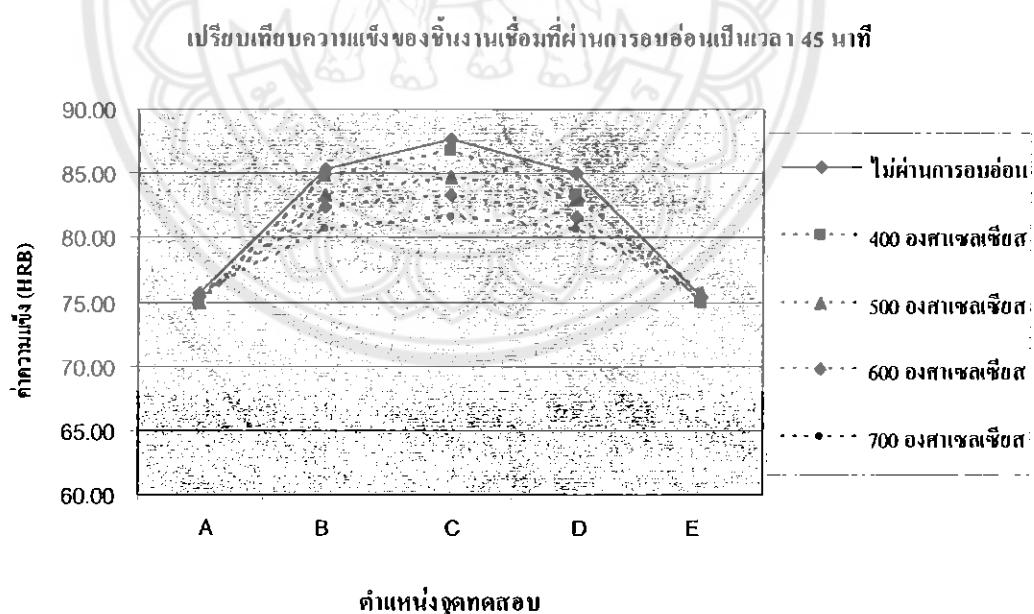
รูปที่ 4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเหลี่ยมของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ในเวลา 30 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

จากรูปที่ 4.3 จะเห็นว่า ชิ้นงานทุกชิ้นความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่ง HAZ และจะมีค่าสูงที่สุดเมื่ออุ่นที่ตำแหน่งกลางรอยเชื่อม โดยชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์มีความแข็งมากที่สุดตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 องศาเซลเซียส และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส นิความแข็งต่ำที่สุดซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างชุลภาพของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาทีที่อุณหภูมิต่างกัน ในหัวข้อ 4.2.1

4.3.1.2 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 45 นาที ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.9 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพดังรูปที่ 4.4

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	ค่าความแข็ง(HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบอ่อน	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
400	75.00	84.67	86.67	83.33	75.00
500	75.00	83.33	84.67	83.00	75.67
600	75.33	82.33	83.33	81.67	75.33
700	75.67	80.67	81.67	80.67	75.33

รูปที่ 4.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 45 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

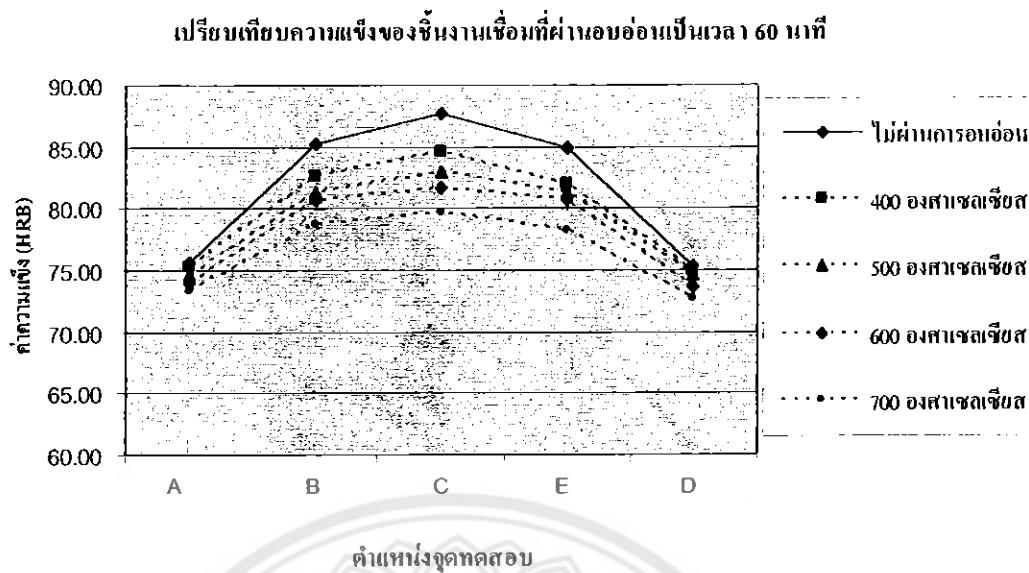
จากรูปที่ 4.4 จะเห็นว่า ความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่ง HAZ และจะมีค่าสูงที่สุด เมื่อยุที่ตำแหน่งกลางรอยเชื่อมเข่นกัน และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่า ชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์มีความแข็งมากที่สุดตามค่าวัสดุชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 องศาเซลเซียส และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส มีความแข็งต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 45 นาทีที่อุณหภูมิต่างกันในหัวข้อ 4.2.2

4.3.1.3 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 60 นาที

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.10 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพดังรูปที่ 4.5

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	ค่าความแข็ง (HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบชุบ	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
400	75.33	82.67	84.67	82.00	75.00
500	74.67	81.33	83.00	81.33	74.67
600	74.00	80.67	81.67	80.67	73.67
700	73.33	78.67	79.67	78.33	72.67

รูปที่ 4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในเวลา 60 นาที ที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

จากรูปที่ 4.5 จะเห็นว่า ความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่ง HAZ และจะมีค่าสูงที่สุด เมื่ออุ่นที่ตำแหน่งกลางรอยเชื่อม และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่า ชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์มีความแข็งมากที่สุด ตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400, 500, 600 องศาเซลเซียส และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส มีความแข็งต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานในหัวข้อ 4.2.3

จากการเปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ โดยกำหนดให้เวลาในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานต่างกัน พบว่า ค่าความแข็งของทุกชิ้นงานมีค่าเพิ่มขึ้นสูงสุดบริเวณเนื้อเชื่อม รองลงมาคือบริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อพื้น มีค่าความแข็งน้อยที่สุด นอกจากนี้จะเห็นว่า ค่าความแข็งบริเวณเนื้อพื้น ไม่เปลี่ยนแปลง ความแข็งมากนัก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวไม่ได้รับความร้อนจากการเชื่อม ส่งผลให้บริเวณดังกล่าว ไม่มีความเครียดภายในบริเวณ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีที่ว่า การทำ Stress-relief annealing มีความนุ่มนวลเพื่อทำลายความเครียดภายในลอดคลง มีผลทำให้ความแข็งของชิ้นงานลดลง ค่าความแข็งบริเวณกระทนร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อม มีแนวโน้มของค่าความแข็งลดลงเมื่ออุณหภูมิการอบ [9]

4.3.2 เปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์โดยกำหนดให้อุณหภูมินในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้วลางในการอบชิ้นงานต่างกัน

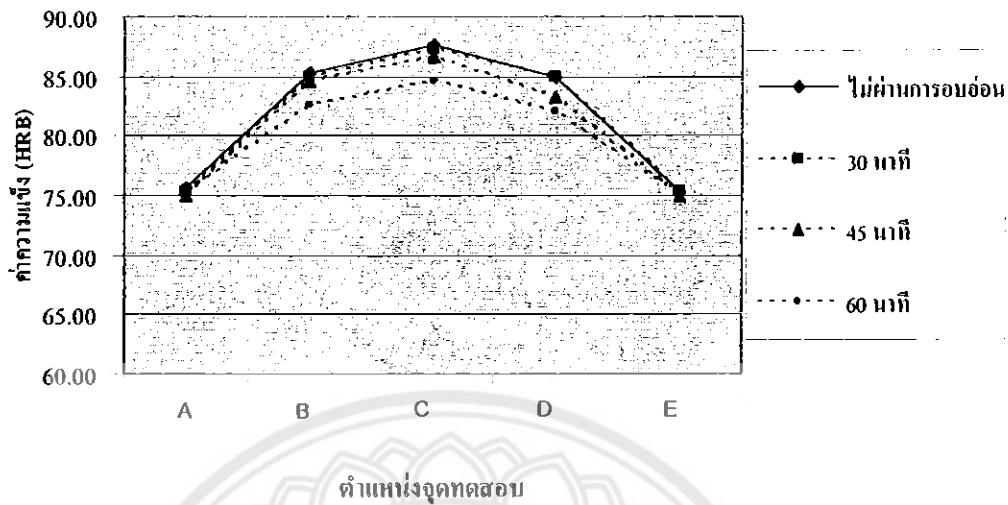
4.3.2.1 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.11 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพ ดังรูปที่ 4.6

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

เวลา (นาที)	ค่าความแข็ง (HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบชุบ	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
30	75.33	85.00	87.33	85.00	75.33
45	75.00	84.67	86.67	83.33	75.00
60	75.33	82.67	84.67	82.00	75.00

เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส

รูปที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

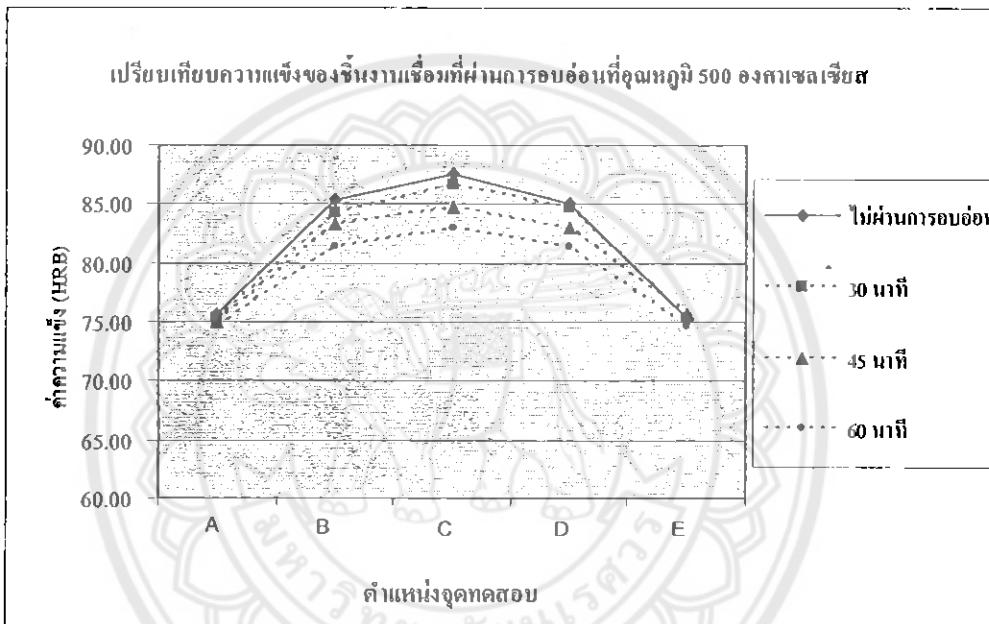
จากรูปที่ 4.6 จะเห็นว่า ความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่ง HAZ และจะมีค่าสูงที่สุด เมื่อยุ่งที่ตำแหน่งกลางรอยเชื่อม และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่าชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอุ่น มีความแข็งมากที่สุด ตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 นาที, 45 นาที และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 60 นาที มีค่าความแข็งน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ในหัวขอ 4.2.4

4.3.2.2 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.12 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพดังรูปที่ 4.7

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าความแข็งแกร่งของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

เวลา (นาที)	ค่าความแข็ง(HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบอ่อน	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
30	75.33	84.33	86.67	84.67	75.33
45	75.00	83.33	84.67	83.00	75.67
60	74.67	81.33	83.00	81.33	74.67

รูปที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งและอุณหภูมิของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

จากรูปที่ 4.7 จะเห็นว่าค่าความแข็งแกร่งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่งกลางร้อน และจะมีค่าสูงที่สุดเมื่ออุ่นที่ตำแหน่งกลางรอบเชื่อม และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่าชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบอ่อนมีความแข็งมากที่สุด ตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาที, 45 นาที และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 60 นาที นี่ค่าความแข็งน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ในหัวข้อ 4.2.5

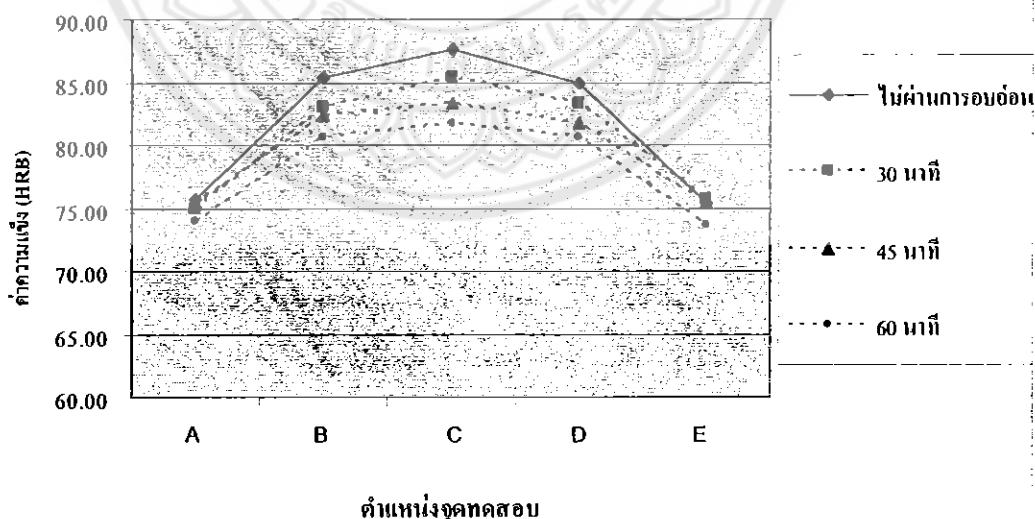
4.3.2.3 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.13 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้แผนภาพดังรูปที่ 4.8

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

เวลา (นาที)	ค่าความแข็ง (HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบซุบ	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
30	75.00	83.00	85.33	83.33	75.67
45	75.33	82.33	83.33	81.67	75.33
60	74.00	80.67	81.67	80.67	73.67

เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส

รูปที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

จากรูปที่ 4.8 จะเห็นว่า ค่าความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่งกระบอร้อน และจะมีค่าสูงที่สุดเมื่ออุบัติตำแหน่งกลางรอยเชื่อม และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่าชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบชุบ มีความแข็งมากที่สุด ตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาที, 45 นาที และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 60 นาที มีค่าความแข็งน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างชุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส ในหัวข้อ 4.2.6

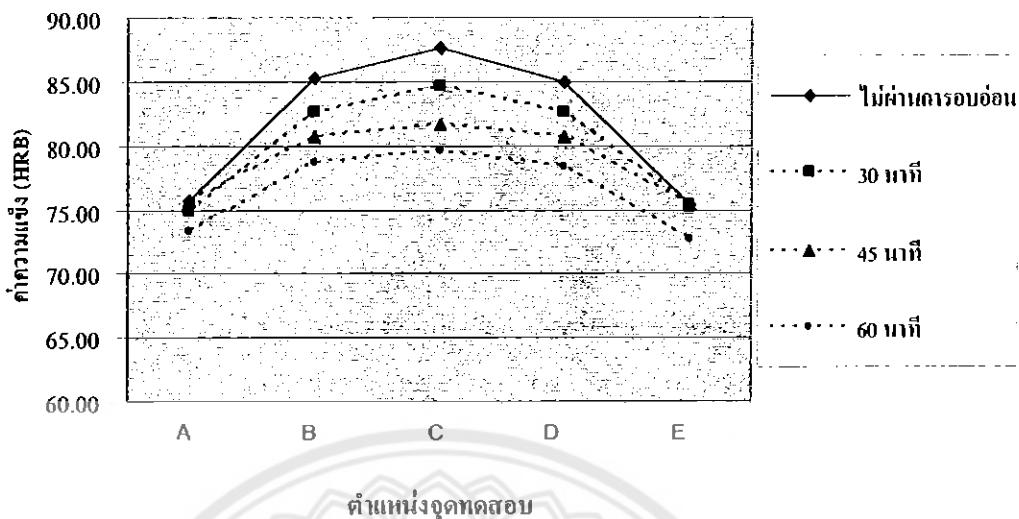
4.3.2.4 เปรียบเทียบความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส

ค่าความแข็งเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่างๆ ตามรูปที่ 4.2 ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลาต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 4.14 เมื่อนำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งกับตำแหน่งที่ทำการทดสอบความแข็งบนชิ้นงานจะได้เห็นภาพดังรูปที่ 4.9

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าความแข็งเฉลี่ยของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

เวลา (นาที)	ค่าความแข็ง (HRB)				
	A	B	C	D	E
ไม่ผ่านการอบชุบ	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
30	75.00	82.67	84.67	82.67	75.33
45	75.67	80.67	81.67	80.67	75.33
60	73.33	78.67	79.67	78.33	72.67

เปรียบเทียบค่าความแข็งของชิ้นงานที่่อนที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส

รูปที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความแข็งเหล็กของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อนในสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที

จากรูปที่ 4.9 จะเห็นว่า ค่าความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่งกระบวนการ และจะมีค่าสูงที่สุดเมื่ออยู่ที่ตำแหน่งกลางรอยเชื่อม และจากการทดสอบความแข็งนี้ทำให้ทราบว่าชิ้นงานที่ไม่ผ่านการอบซุบ มีความแข็งมากที่สุด ตามด้วยชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเวลา 30 นาที, 45 นาที และชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 60 นาที มีค่าความแข็งน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส ในหัวข้อ 4.2.7

จากการทดลองในการพิสูจน์ค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนในสมบูรณ์โดยกำหนดให้อุณหภูมิในการอบชิ้นงานคงที่ แต่ใช้เวลาในการอบชิ้นงานต่างกัน จะเห็นได้ว่า ค่าความแข็งของทุกชิ้นงานมีค่าเพิ่มขึ้นสูงสุดบนริเวณเนื้อเชื่อม รองลงมาคือ บริเวณกระบวนการ และบริเวณเนื้อพื้นนี่ค่าความแข็งน้อยที่สุด นอกจากนี้จะเห็นว่า ค่าความแข็งบริเวณเนื้อพื้น ไม่เปลี่ยนแปลงความแข็งมากนัก เนื่องจากบริเวณเดิมกล่าวไม่ได้รับความร้อนจากการเชื่อม ส่งผลให้บริเวณเดิมกล่าวไม่มีความเครียดภายในบริเวณ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีที่ว่า การทำ Stress-relief annealing มีความนุ่งหมายเพื่อทำลายความเครียดภายในลวดลายในลวดลายนี้ผลทำให้ความแข็งของชิ้นงานลดลง ค่าความแข็งบริเวณกระบวนการ และบริเวณเนื้อเชื่อม มีแนวโน้มของค่าความแข็งลดลงเมื่อเวลาการอบเพิ่มขึ้น [9]

4.4 การวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวหลอมละลาย

จากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคที่กำลังขยาย 100 เท่า ของชิ้นงานเชื่อมที่ขังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์กับชิ้นงานเชื่อมที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 30, 45 และ 60 นาที และในอุณหภูมิต่างกัน คือ 400, 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส ดังตารางที่ 4.12

4.4.1 เปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวหลอมละลายของชิ้นงานที่ทำการอบอ่อนเป็นเวลาเท่ากัน แต่ใช้อุณหภูมิต่างกัน พนว่า

4.4.1.1 ชิ้นงานที่ไม่ได้ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์นั้น บริเวณแนวหลอมละลายเกรนจะมีลักษณะเรียวยาว (Columnar grain) และเป็นเกรนขนาดใหญ่ ทั้งนี้คาดว่า เกิดเนื่องจาก การหลอมละลายของเนื้อพื้นกับเนื้อเชื่อม และเกิดการเย็นตัวโดยมีการถ่ายเทความร้อนจากการอยู่เชื่อมทำให้เกิดโครงสร้างเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain)

4.4.1.2 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 30 นาที พนว่า ในอุณหภูมิ 400 และ 500 องศาเซลเซียส เกรนลักษณะเรียวยาว เริ่มเปลี่ยนเป็นเกรนขนาด เมื่อเพิ่ม อุณหภูมิเป็น 600 และ 700 องศาเซลเซียส ไม่พบลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) และคงว่า มีการเกิดผลึกใหม่ในบริเวณแนวหลอมละลาย โดยเริ่มเกิดตั้งแต่อุณหภูมิที่ 400 องศาเซลเซียส แต่ ไม่สมบูรณ์ เมื่อเพิ่มอุณหภูมิเป็น 500 องศาเซลเซียส การเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มีมากขึ้น และเกิดสมบูรณ์เมื่อใช้อุณหภูมิ 600 และ 700 องศาเซลเซียส

4.4.1.3 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 45 นาที พนว่า ในอุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ปรากฏเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) เล็กน้อย เกรน ส่วนใหญ่เป็นเกรนที่มีขนาดละเอียดอาจเกิดเนื่องจากอุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ที่ใช้ในการอบ อ่อนน้อยเกินไป ในขณะที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส ปรากฏเกรนลักษณะของเกรนเรียวยาว (Columnar grain) น้อยกว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในอุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เมื่อเพิ่ม อุณหภูมิเป็น 600 และ 700 องศาเซลเซียส ไม่พบเกรนลักษณะของเกรนเรียวยาว (Columnar grain) แต่มีการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มากขึ้นและเกิดอย่างสมบูรณ์

4.4.1.4 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลา 60 นาที พนว่า ในอุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส ยังคงปรากฏลักษณะของเกรนเรียวยาว (Columnar grain) อย่างเพียง เล็กน้อย ในขณะที่อุณหภูมิ 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส ไม่พบเกรนลักษณะของเกรนเรียวยาว (Columnar grain) และคงว่า มีการเกิดผลึกใหม่ในแนวหลอมละลาย โดยเริ่มเกิดตั้งแต่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส แต่ไม่สมบูรณ์ และมีการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มากขึ้นและเกิดสมบูรณ์ เมื่อใช้อุณหภูมิ 500, 600 และ 700 องศาเซลเซียส

4.4.2 เปรียบเทียบโครงสร้างอุลภาคริเวณแนวหลอมละลายของชิ้นงานที่ทำการอบอ่อนในอุณหภูมิต่ำกว่า แต่ใช้เวลาต่างกัน พบว่า

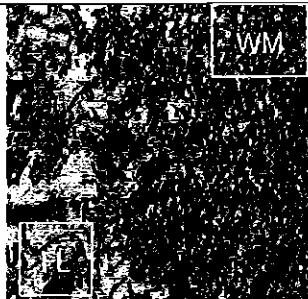
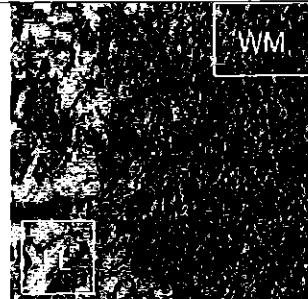
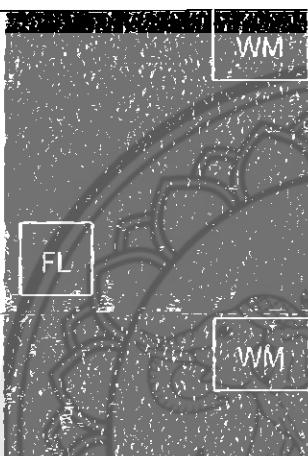
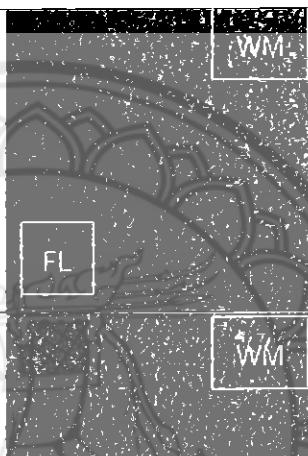
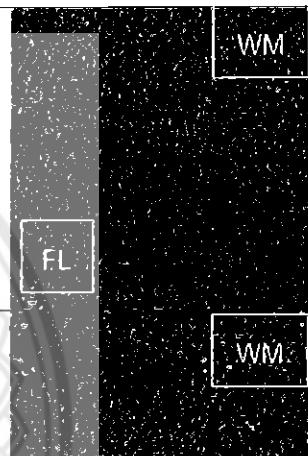
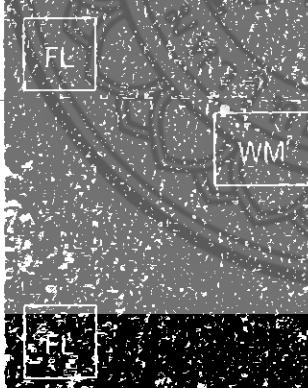
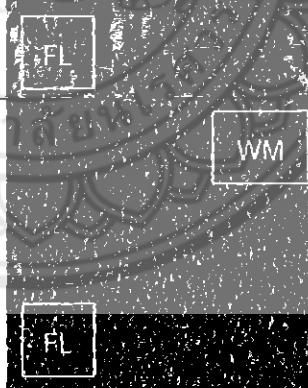
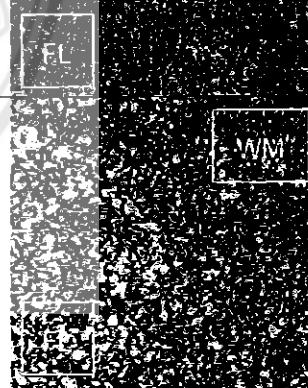
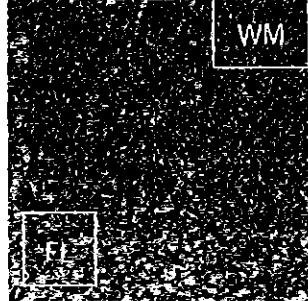
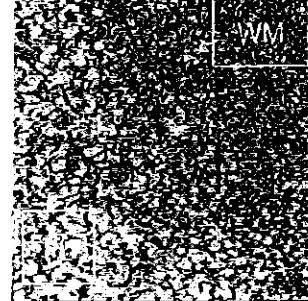
4.4.2.1 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในอุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส พบว่า ในเวลา 30 และ 45 นาที พบว่า มีเกรนลักษณะเรียวยาว เริ่มเปลี่ยนเป็นเกรนขนาดเล็ก อาจเกิดเนื่องจากเวลาที่ใช้ในการอบอ่อนน้อยเกินไป เมื่อเพิ่มเวลาเป็น 60 นาที จะเห็นว่า มีเกรนเล็กและเข้มมากขึ้นแต่ยังปรากฏว่าเกรนขนาดใหญ่ปะปนอยู่ ซึ่งคาดว่าอาจเป็นส่วนของเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) ที่ยังเกิดผลึกใหม่อ่อนง่ายไม่สมบูรณ์

4.4.2.2 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในอุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส พบว่า ในเวลา 30 นาที ปรากฏเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) เล็กน้อย เกรนส่วนใหญ่เป็นเกรนที่มีขนาดละเอียดอาจเกิดเนื่องจากเวลาที่ใช้ในการอบอ่อนน้อยเกินไป ในขณะที่เวลา 45 นาที ปรากฏเกรนลักษณะของเกรนเรียวยาว (Columnar grain) น้อยกว่าชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนเป็นเวลา 30 นาที เมื่อเพิ่มเวลาเป็น 60 นาที ไม่พบเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) มีการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มากขึ้นและเกิดอย่างสมบูรณ์

4.4.2.3 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในอุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียสพบว่า ในเวลา 30 นาที ยังคงปรากฏลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) เพียงเล็กน้อย แต่ไม่สมบูรณ์ อาจเกิดเนื่องจากเวลา 30 นาที ที่ใช้ในการอบอ่อนน้อยเกินไป แต่เมื่อเพิ่มเวลาในการอบอ่อนเป็น 45 และ 60 นาที มีการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มากขึ้นและเกิดสมบูรณ์

4.4.2.4 จากการพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในอุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส พบว่า ในเวลา 30, 45 และ 60 นาที ไม่พบเกรนลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar grain) และจะว่า มีการเกิดผลึกใหม่ในแนวหลอมละลายโดยเริ่มเกิดตั้งแต่เวลา 30 นาที และมีการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) มากขึ้นและเกิดสมบูรณ์เมื่อเพิ่มเวลาในการอบเป็น 45 และ 60 นาที

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบ โครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวหลอมละลายที่กำลังขยาย 100 เท่า
ของชิ้นงานเชื่อมภายหลังการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ในเวลาและอุณหภูมิที่ต่างกัน

ชิ้นงานที่ ไม่ได้ ผ่านการ อบอ่อน		WM	WM	WM
	30 นาที	45 นาที	60 นาที	
400 องศา เซลเซียส				WM
500 องศา เซลเซียส				WM
600 องศา เซลเซียส				WM
700 องศา เซลเซียส				WM

จากการเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวหลอนละลายของชิ้นงานเชื่อม
ภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์พบว่า

ชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนนี้ทำให้โครงสร้างบริเวณแนวหลอนละลายเกิดการ
เปลี่ยนแปลงคือเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) ขึ้นมาแทนกรานลักษณะเกรนเรียวยาว (Columnar
grain) โดยที่อุณหภูมิต่ำอัตราการเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) จะต่ำกว่าอัตราการเกิดผลึกใหม่
(Recrystallization) ที่อุณหภูมิสูง ดังนั้นที่อุณหภูมิต่ำจึงต้องอาศัยเวลานานกว่าที่อุณหภูมิสูงจึงจะ
เกิดผลึกใหม่ (recrystallization) อย่างสมบูรณ์

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทดลอง

5.1.1 คุณสมบัติทางโครงสร้างจุลภาค

จากการวิเคราะห์โครงสร้างทางจุลภาคชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมแบบเชื่อมหุ้มฟลักซ์แล้วมาทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ น้ำหนักพิลดของอุณหภูมิและเวลาในการอบชุมมีผลต่อโครงสร้างทางจุลภาค กล่าวคือ

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นระยะเวลาเท่ากัน แต่ใช้อุณหภูมิต่างกัน พบว่าบริเวณกระแทบร้อนและบริเวณเนื้อเชื่อม มีขนาดของเกรนใหญ่ขึ้นเมื่ออุณหภูมิการอบเพิ่มขึ้น ในขณะที่บริเวณเนื้อพื้นไม่สังเกตพบการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรน

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ในอุณหภูมิเท่ากัน แต่ใช้ระยะเวลาต่างกัน พบว่า บริเวณกระแทบร้อนและบริเวณเนื้อเชื่อม พบว่า โครงสร้างจุลภาคมีขนาดของเกรน ที่มีแนวโน้มขนาดเกรนใหญ่ขึ้นเมื่อเวลาการอบเพิ่มขึ้น และในบริเวณเนื้อพื้นไม่พบการเปลี่ยนแปลงของขนาดเกรน

โครงสร้างจุลภาคบริเวณแนวหลอมละลายภายในหลังการเชื่อมมีลักษณะเกรนลักษณะเรขาข้าว (Columnar grain) เมื่อนำชิ้นงานเชื่อมมาอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นเวลาและอุณหภูมิต่างๆ กัน พบว่าโครงสร้างจุลภาคเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเกิดผลึกใหม่ (Recrystallization) โดยที่การอบที่อุณหภูมิต่ำอัดตราการเกิดผลึกใหม่จะช้ากว่าการอบที่อุณหภูมิสูง

5.1.2 ความแข็งของชิ้นงาน

ค่าความแข็งของชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมแบบเชื่อมหุ้มฟลักซ์ จะมีความแข็งเพิ่มขึ้นที่ตำแหน่งบริเวณกระแทบร้อน และจะมีค่าความแข็งสูงเมื่อยุ่บต่ำแห่งกางุงรองอยู่เชื่อม และจากการทดสอบความแข็ง พบว่า

ค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นระยะเวลาเท่ากัน แต่ใช้อุณหภูมิต่างกัน พบว่า ค่าความแข็งบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระแทบร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อมนี้ แนวโน้มลดลงตามอุณหภูมิการอบที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากอุณหภูมิในการอบชิ้นงานสูงมากขึ้น มีผลต่อการถลอกความเครียดทำให้ความแข็งของชิ้นงานลดลงตามไปด้วย

ค่าความแข็งของชิ้นงานเชื่อมที่ทำการอบอ่อนไม่สมบูรณ์เป็นระยะเวลาต่างกัน แต่ใช้อุณหภูมิเท่ากัน พบว่า ค่าความแข็งบริเวณเนื้อพื้น บริเวณกระแทบร้อน และบริเวณเนื้อเชื่อมนี้

แนวโน้มลดลงตามเวลาการอบที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเวลาการอบทั้งงานนานมากขึ้น มีผลต่อการคลายความเครียดทำให้ความแข็งของชิ้นงานลดลง เช่นกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ในชิ้นงานเกิดฟองอากาศอยู่ในชิ้นงานเนื่องด้วยการเชื่อมที่ไม่ดีเท่าที่ควร ส่งผลทำให้ชิ้นงานมีความแข็ง ไม่มีความสม่ำเสมอต่อต่อทั้งชิ้นงาน ดังนั้นในการเชื่อมแต่ละครั้งต้องไม่เชื่อมห่างจากชิ้นงานมากเกินไป และเร็วๆนี้จะทำให้เกิดฟองอากาศเข้าในแนวรอยเชื่อม

5.2.2 อาจมีการศึกษาสนับต้านความต้านทานต่อแรงกระแทกเพิ่มเติมเพื่อศึกษาความแข็งแรงของชิ้นงานต่อไป

5.2.3 จากผลการทดลองหากต้องการลดความแตกต่างความแข็งและกลาຍความเครียดของชิ้นงานที่ผ่านการเชื่อมในบริเวณเนื้อเชื่อมและบริเวณกระทนร้อน ควรนำชิ้นงานเชื่อมทำการอบอ่อนในส่วนบูรพาโดยการอบทั้งงานที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลาในการอบ 60 นาที เนื่องจากอุณหภูมิที่ใช้อบชิ้นงานสูงมากขึ้นและเวลาในการอบทั้งงานนานมากขึ้น ส่งผลให้ชิ้นงานมีการคลายความเครียดลดลงทำให้บริเวณเนื้อเชื่อมและบริเวณกระทนร้อนมีความแข็งลดลง

เอกสารอ้างอิง

- [1] เหล็กกล้า. /สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2552/ <http://www.elecnet.chandra.ac.th/>
- [2] การเขื่อนโลหะ. /สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2551/ <http://th.wikipedia.org/wiki/>
- [3] เทคนิคการเชื่อม. /สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2552/ <http://www.supradit.com/>
- [4] อัตราการเย็นตัว. /สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2552/ <http://www.pirun.ku.ac.th>
- [5] รศ.มนัส สดรจินดา. (2537). วิศวกรรมการอบชุนเหล็ก (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] Effect of cold working on tensile strength, hardness, ductility and grain size. /สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2551/ <http://images.google.co.th/imgres?imgurl=http://info.lu.farmingdale.edu/depts/met/met205/coldwork.jpg>
- [7] เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา Physical Metallurgy I, “The grain size”, ภาควิชา วิศวกรรมโลหะการ, คณะวิศวกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [8] ชวิติ เพียงกุล. (2547). โลหะวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- [9] ผลกระทบของอุณหภูมิต่อคุณสมบัติทางโลหะวิทยาในเหล็กโครงสร้าง. /สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2553/ <http://library.kmutnb.ac.th/projects/ind/MDT/mdt0004t.html>
- [10] ลวดเชื่อมไฟฟ้า KOBE RB-26. /สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2553/ <http://www.psogas.com/>

1. ลักษณะการใช้งานของลวดเชื่อมไฟฟ้า

ลวดเชื่อม RB-26 เป็นลวดเชื่อมหุ้มฟลักซ์ชนิดタイトเนียนสูง ซึ่งสามารถเชื่อมในท่าตั้ง-ลากลงได้ ดึงแม่จะใช้ลวดเชื่อมที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโดยถึง 5.0 มิลลิเมตร ลวดเชื่อม RB-26 ให้การอาร์คที่นิ่งเรียบมีสะเก็ตไฟเชื่อมน้อย ทำให้พิวรอยเชื่อมที่ได้มีความเรียบสวยงามเป็นมันวาว เหนอะอ่าย่างขึ้ง สำหรับการเชื่อมงานโครงสร้างเบาๆ ซึ่งเน้นการเชื่อมในท่าตั้ง-ลากลง นอกจากนั้นยังเหมาะสมสำหรับ การเชื่อมเหล็กแผ่น เนื่องจากความชื้นลึกที่ไม่สูงมากนัก [10]

2. ส่วนผสมทางเคมีของลวดเชื่อมโลหะ

ตารางที่ ก.1 แสดงส่วนผสมทางเคมีโดยทั่วไปของลวดเชื่อมโลหะ (เบอร์เซ็นต์)*

Fc	C	Si	Mn	P	S
99.228	0.08	0.30	0.37	0.012	0.010

*ข้อมูลจาก บริษัท พี.เอส. โอ.ผลิตภัณฑ์เก๊ส จำกัด

3. คุณสมบัติทางกลโดยทั่วไปของเนื้อโลหะเชื่อม

ตารางที่ ก.2 แสดงคุณสมบัติทางกลของลวดเชื่อมไฟฟ้า*

YP (Yield point) (MPa)	TS (tensile strength) (MPa)	EI (Percentage Elongation)
450	510	25

*ข้อมูลจาก บริษัท พี.เอส. โอ.ผลิตภัณฑ์เก๊ส จำกัด

4. ขนาดลวดเชื่อมและช่วงกระแสไฟฟ้าในการเชื่อม

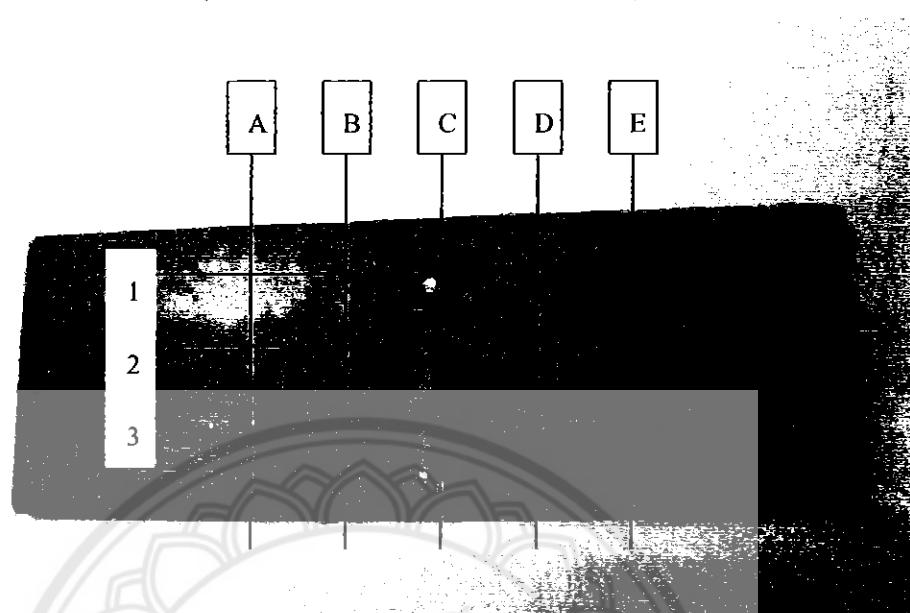
ตารางที่ ก.3 แสดงขนาดของลวดเชื่อมและช่วงกระแสไฟฟ้าในการเชื่อม*

ขนาดลวด (mm.)	1.6	2.0	2.6	3.2	4.0	5.0	6.0
ความยาว (mm.)	250	300	350	350	400	400	450
กระแสไฟฟ้า (A)	20-45	65	95	125	170	220	280

*ข้อมูลจาก บริษัท พี.เอส. โอ.ผลิตภัณฑ์เก๊ส จำกัด

ผลการทดสอบความแข็งด้วยเครื่องความแข็งระบบแบบร็อกเวลสเกล B
(Rockwell Scale B Hardness Test)

รูปที่ ข.1 แสดงตำแหน่งวัดค่าความแข็งของเหล็กกล้าคาร์บอนต่ำภายหลังการอบอ่อนไม่สมบูรณ์

ตารางที่ ข.1 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	85	87	85	75
2	76	85	88	85	75
3	76	86	88	85	76
ค่าเฉลี่ย	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.00	0.47

ตารางที่ ข.2 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	76.00	85.00	87.00	85.00	75.00
2	75.00	85.00	87.00	85.00	75.00
3	75.00	85.00	88.00	85.00	76.00
ค่าเฉลี่ย	75.33	85.00	87.33	85.00	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.00	0.47	0.00	0.47

ตารางที่ ข.3 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	85	87	85	75
2	76	85	88	85	75
3	76	86	88	85	76
ค่าเฉลี่ย	75.67	85.33	87.67	85.00	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.00	0.47

ตารางที่ ข.4 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	83	86	84	76
2	75	83	85	83	76
3	75	83	85	83	75
ค่าเฉลี่ย	75.00	83.00	85.33	83.33	75.67
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.00	0.47	0.47	0.47

ตารางที่ ข.5 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	83	85	83	75
2	75	83	85	82	75
3	75	82	84	83	76
ค่าเฉลี่ย	75.00	82.67	84.67	82.67	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.47	0.47	0.47	0.47

ตารางที่ ข.6 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	85	87	84	75
2	75	85	87	83	75
3	75	84	86	84	75
ค่าเฉลี่ย	75.00	84.67	86.67	83.67	75.00
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.47	0.47	0.47	0.00

ตารางที่ ข.7 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	84	84	83	76
2	75	83	85	83	76
3	75	83	85	83	75
ค่าเฉลี่ย	75.00	83.33	84.67	83.00	75.67
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.47	0.47	0.00	0.47

ตารางที่ ข.8 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	76	82	83	81	75
2	75	83	83	82	75
3	75	82	84	82	76
ค่าเฉลี่ย	75.33	82.33	83.33	81.67	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.47	0.47

ตารางที่ ข.9 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	76	81	82	81	76
2	76	81	82	81	75
3	75	80	81	80	75
ค่าเฉลี่ย	75.67	80.67	81.67	80.67	75.33
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.47	0.47

ตารางที่ ข.10 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	83	85	82	75
2	75	83	85	82	75
3	76	82	84	82	75
ค่าเฉลี่ย	75.33	82.67	84.67	82.00	75.00
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.00	0.00

ตารางที่ ข.11 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	75	82	83	82	74
2	75	81	83	81	75
3	74	81	83	81	75
ค่าเฉลี่ย	74.67	81.33	83.00	81.33	74.67
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.00	0.47	0.47

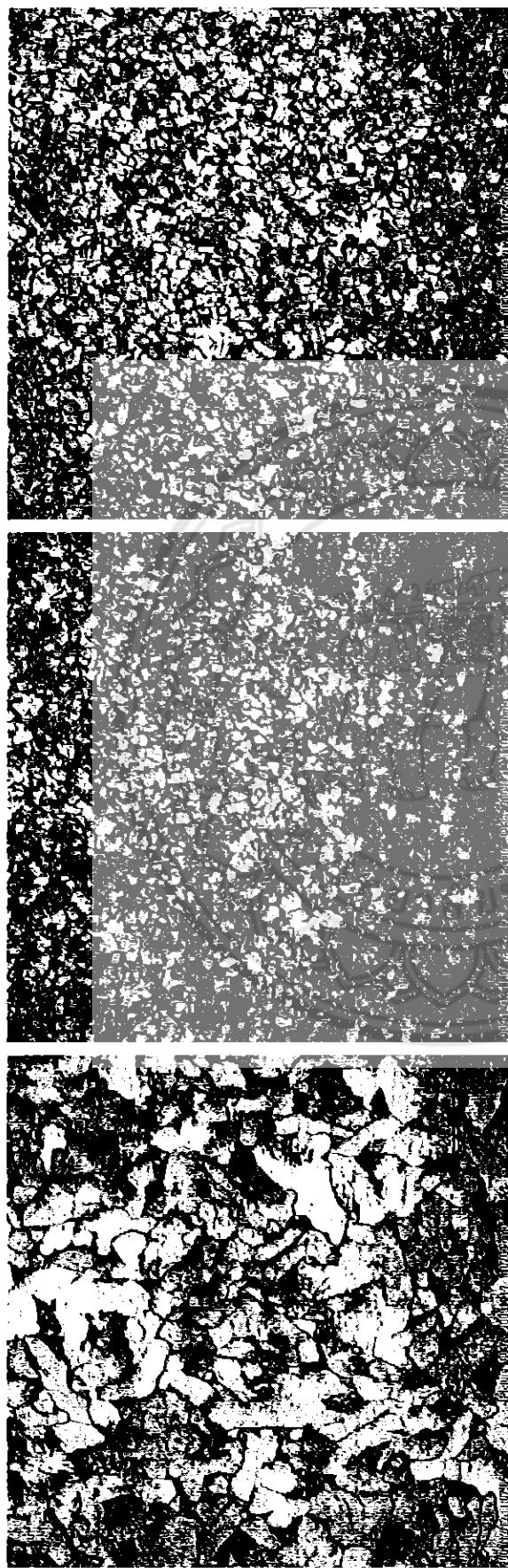
ตารางที่ ข.12 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	74	80	82	81	73
2	74	81	82	81	74
3	74	81	81	80	74
ค่าเฉลี่ย	74.00	80.67	81.67	80.67	73.67
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.47	0.47	0.47	0.47

ตารางที่ ข.13 แสดงค่าความแข็งที่วัดได้จากชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาที (HRB)

ตำแหน่ง	A	B	C	D	E
1	73	78	80	79	73
2	73	79	80	78	73
3	74	79	79	78	72
ค่าเฉลี่ย	73.33	78.67	79.67	78.33	72.67
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	0.47	0.47	0.47	0.47

(ก)

(จ)

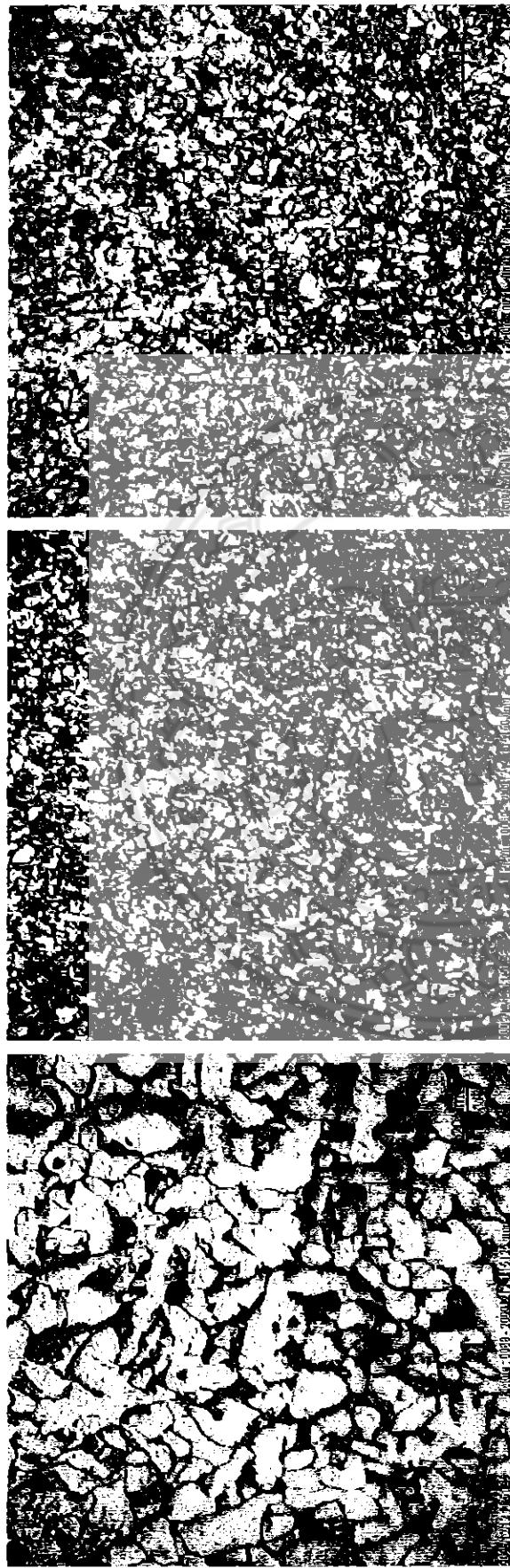
(ก)

รูปที่ ก.1 ภาพถ่ายโดยกล้องดูดอากาศของชิ้นงานที่ยังไม่ผ่านการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ กำลังจะขาย 200 เหร่า

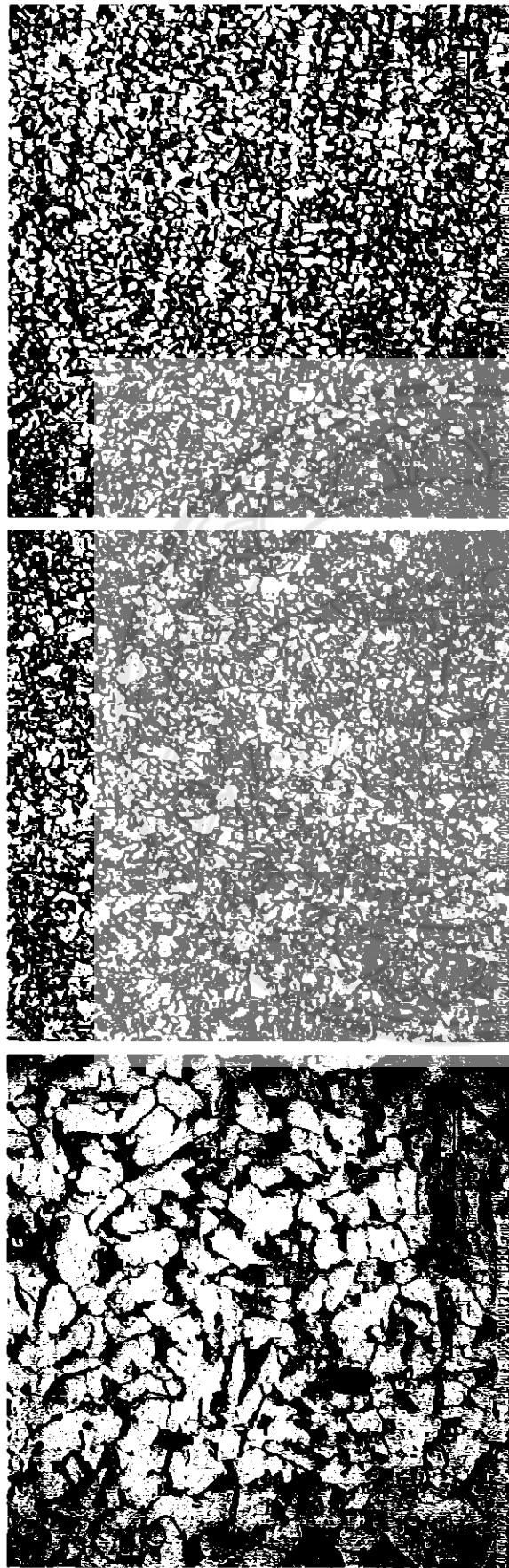
(ก) ภาพรีวิวแบบเนื้อฟัน

(จ) ภาพรีวิวผลกระทบความร้อน

(ก) ภาพรีวิวเนื้อรีด

รูปที่ ก.2 ภาพถ่ายโดยกล้องจุลทรรศน์งานที่ผ่านการอบอ่อน ไม่ส่วนบุษท์อยู่หกนิ้ว 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า
(ก) ภาพรีวิวเนื้อพื้น
(ง) ภาพรีวิวผลกระทบ
(จ) ภาพรีวิวเนื้อเดือด

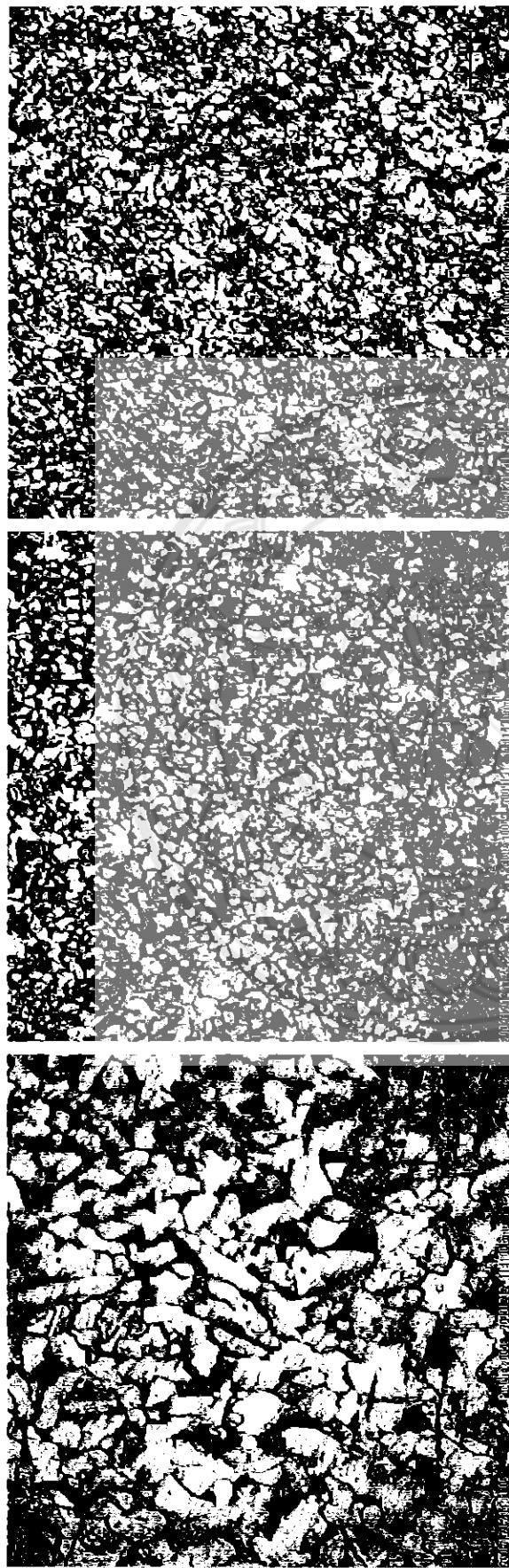

รูปที่ ก.3 ภาพถ่ายโดยกล้องรังสีอุตสาหกรรมชั้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเตาอบร้อนที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

(ก) ภาพบริเวณเนื้อหิน

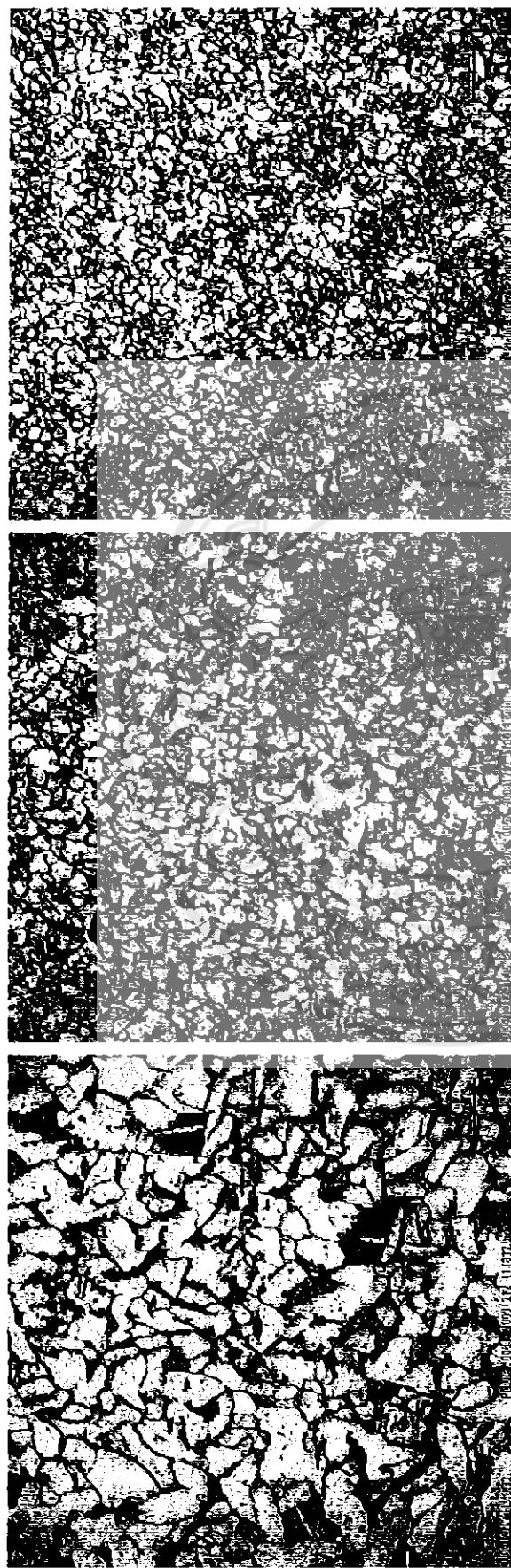
(ข) ภาพบริเวณกรอบหินร้อน

(ค) ภาพบริเวณเนื้อหินซ้อม

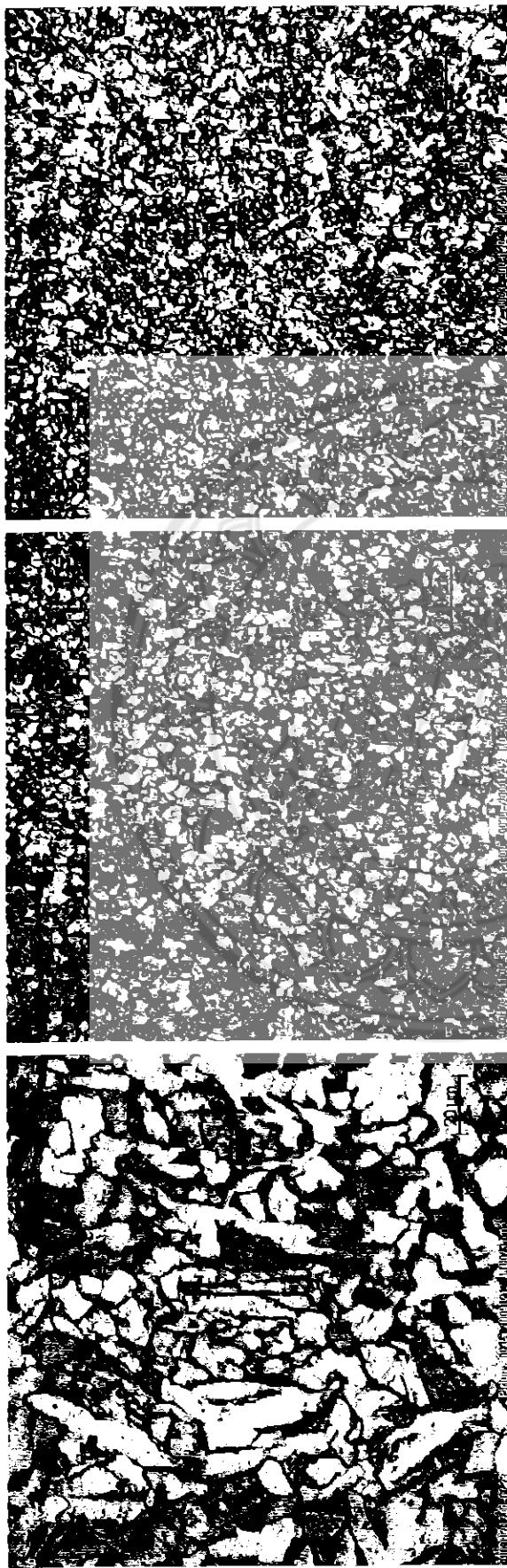
รูปที่ ค.4 ก้าพถำบโครงสร้างดินของชั้นงานที่ผ่านการอบอ่อน ไม่ต่ำกว่า 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

- (ก) ก้าพบริเวณเนื้อพัน
(ข) ก้าพบริเวณกระหงร้อน^๒
(ค) ก้าพบริเวณเนื้ือร้อน

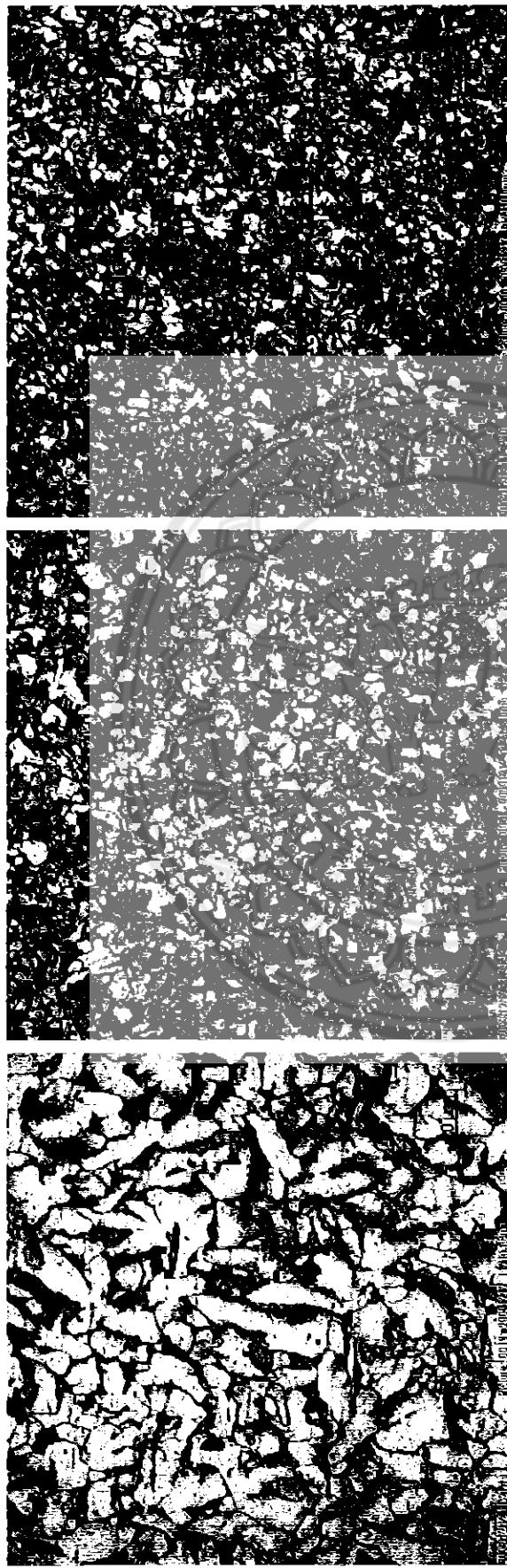

รูปที่ ๕.๕ ภาพถ่ายครองรากส่วนของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเตาสมุดร้อนที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียต เป็นเวลา ๓๐ นาทีที่กำลังขยาย ๒๐ เท่า

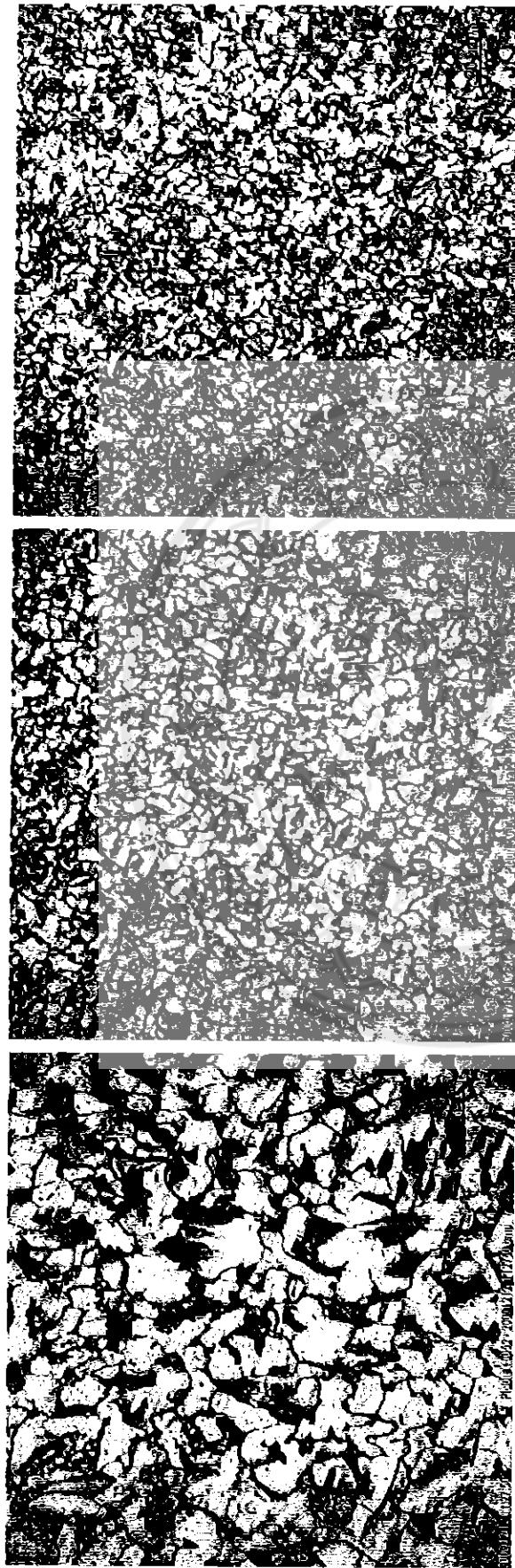
(ก) ภาพบริเวณเนื้อหิน
(ข) ภาพบริเวณกระดาษรอง
(ค) ภาพบริเวณเส้นเชือม

รูปที่ ๓.๖ ภาพถ่ายโดยตรงของหินทรายที่ผ่านการกรองบน "ไม้ส่วนน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาที กำลังขยาย 200 เท่า
(ก) ภาพบันริเวณเนื้อหิน
(ข) ภาพบันริเวณกระหบวอน
(ค) ภาพบันริเวณเนื้อหินซอม

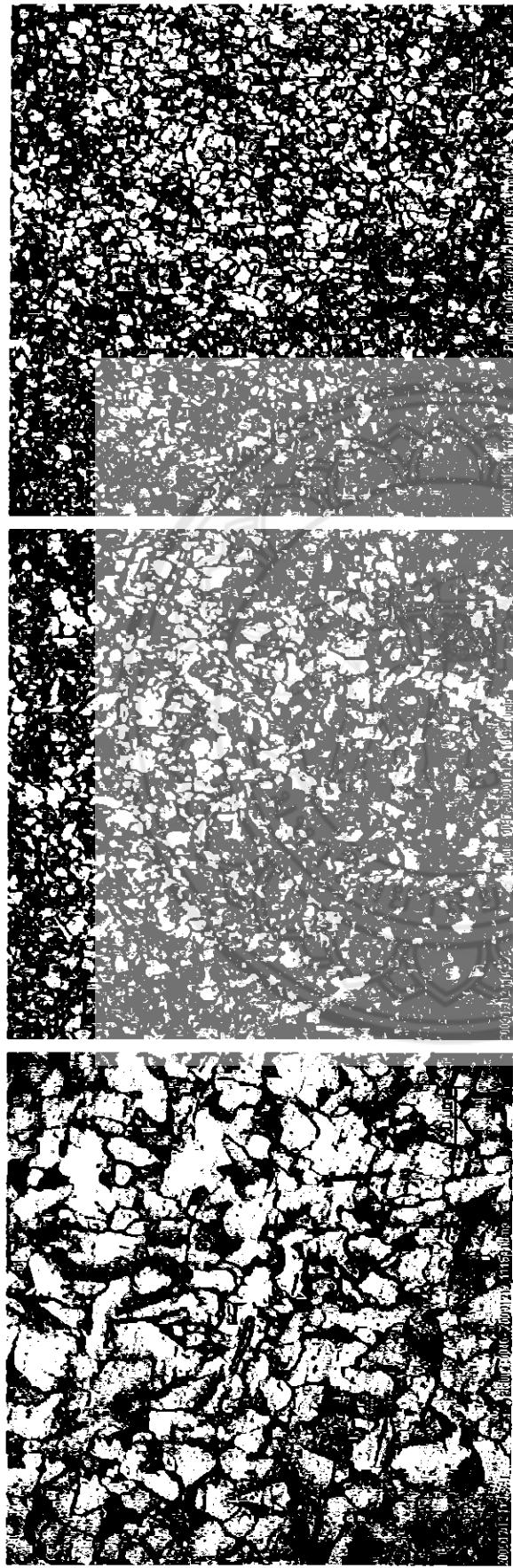

รูปที่ ก.7 ภาพถ่ายโดยกล้องจุลทรรศน์สำหรับการอ่อนหักที่ผ่านการอบอุ่น “ไมโครบูร์ส” ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เบบต้า 45 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า
 (ก) การหักแตกเป็นชิ้นๆ
 (ข) การหักแตกเป็นหินร่วน
 (ค) การหักแตกเป็นหินร่วนรุ่น

รูปที่ ก.๘ ภาพถ่ายคริสตัลของชิ้นงานที่ผ่านการอบอ่อนไม่สมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 45 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

- (ก) ภาพบริเวณเป็นพื้น
- (จ) ภาพบริเวณกรอบร้อน
- (ก) ภาพบริเวณเนื้อซุ่ม

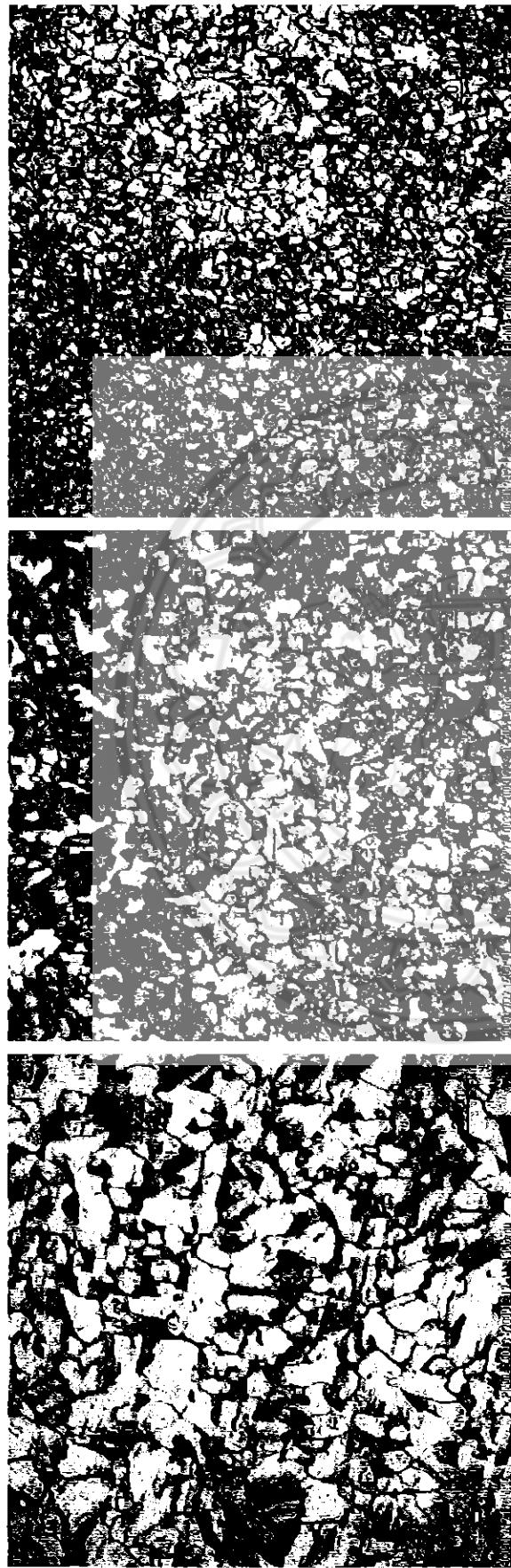
รูปที่ ๙.9 ภาพถ่ายโดยกล้องภาพของรั้นงานที่ผ่านการอบอ่อน “ไม่เต็มปรับ” ที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียต เป็นเวลา 45 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

- (ก) ภาพบริเวณเนื้อหิน
- (ข) ภาพบริเวณกระหบร้อน
- (ค) ภาพบริเวณเนื้อร่อง

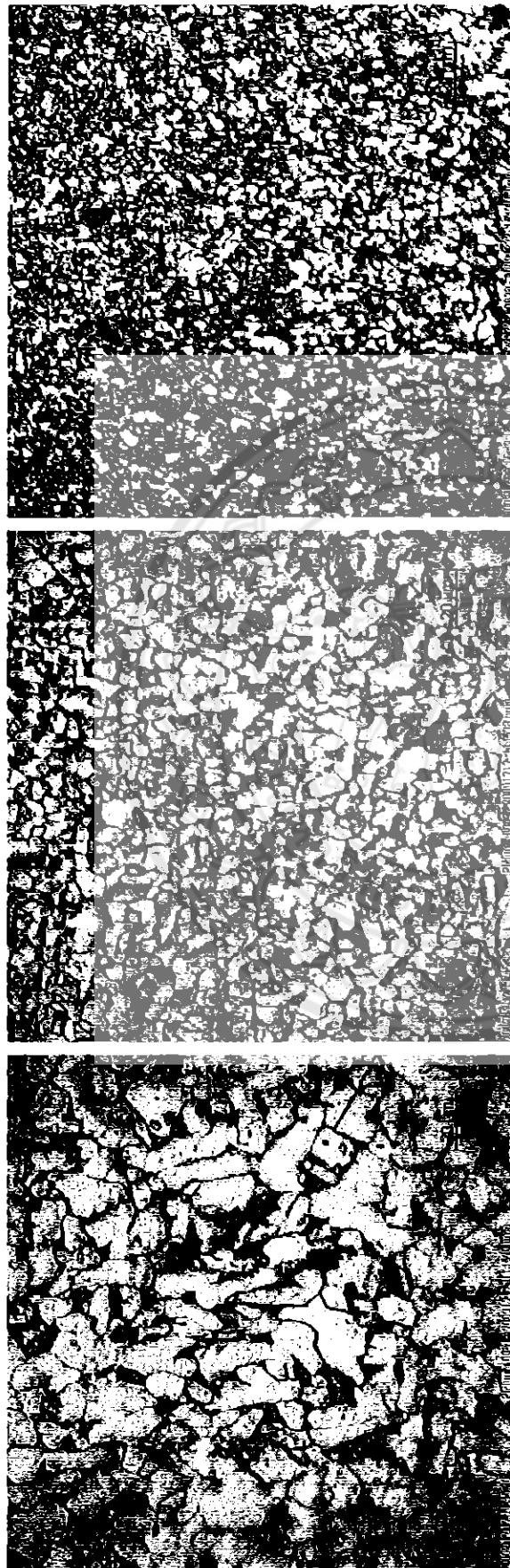
(ก)

(ข)

(ค)

รูปที่ ก.10 ภาพถ่ายคริสตัลภาชนะชั้นงานที่ผ่านการอบอ่อนในเตมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า
 (ก) ภาพบริเวณเนื้อหิน
 (ข) ภาพบริเวณกรานิตร้อน^๑
 (ค) ภาพบริเวณเนื้อหินร้อน

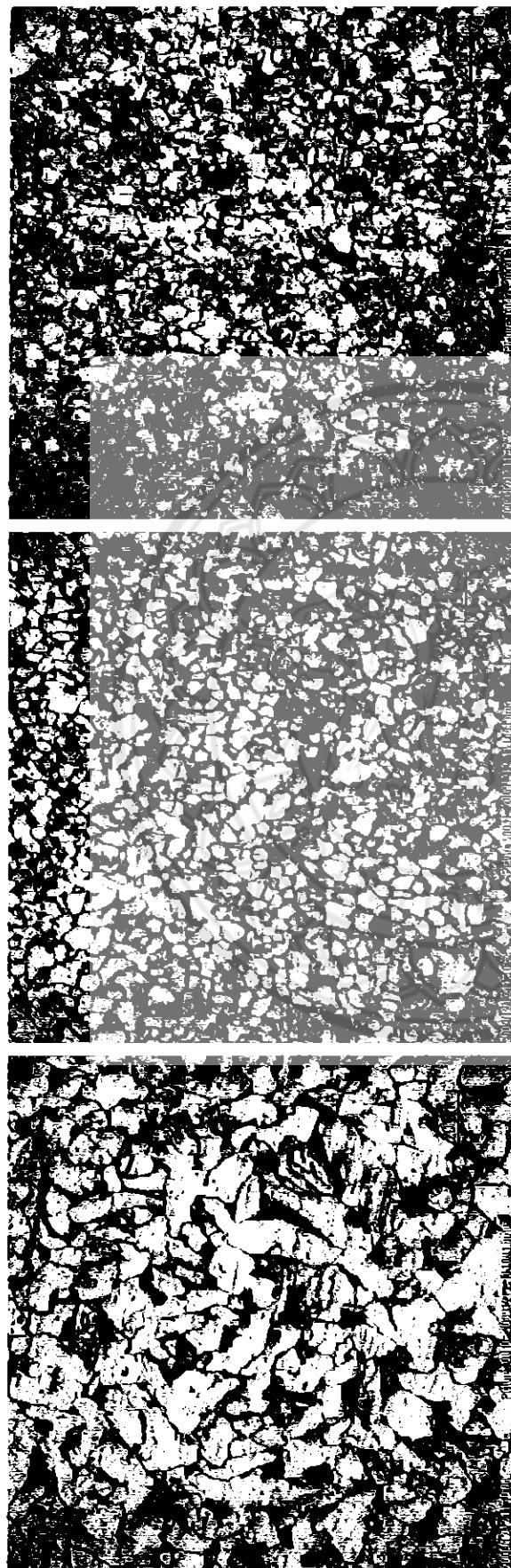
รูปที่ ก.๑ ภาพถ่ายโดยกล้องจุลทรรศน์สำหรับการอย่างอ่อนนิ่มสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

(ก) ภาพริเวณเนื้อพ่น

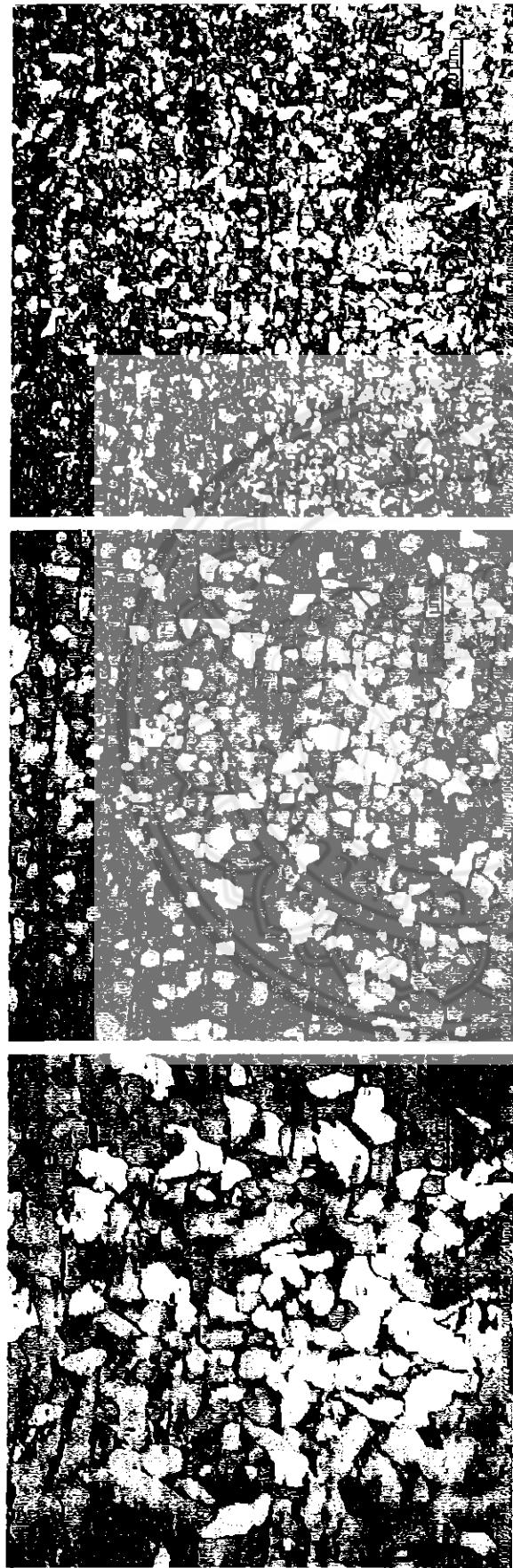
(ง) ภาพริเวณกระบบร่อง

(จ) ภาพริเวณเนื้อตื้อ

(ค) ภาพถ่ายโดยกล้องจุลทรรศน์สำหรับการอย่างอ่อนนิ่มสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า

รูปที่ ก.12 ภาพถ่ายโครงสร้างของชิ้นงานที่ผ่านการร้อนอ่อนในส่วนบูรณาการดูดหุน 600 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาทีที่ก้าวชาตย 200 เท่า
 (ก) ภาพริเวณเสี้ยวพื้น
 (ข) ภาพริเวณกรอบร้อน
 (ค) ภาพริเวณเนื้อตัวชิ้น

รูปที่ ก.13 ภาพตัวอย่างถุกด้วยหินงานที่ผ่านการอบอ่อน ไม่สมบูรณ์ที่อยู่ห้อง 700 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 60 นาทีที่กำลังขยาย 200 เท่า
 (ก) ภาพริเวณผืนดิน
 (ข) ภาพริเวณกระบกร้อน
 (ค) ภาพริเวณเนื้อร่อง